

Strahovi turistične predsezone

je naslov tokratne aktualne teme, ki jo boste našli na strani. Kako so pomurska zdravilišča pripravljena na poletno sezono, ki bo (kot vse kaže) minila brez tujih gostov?

Str. 4

VESTNIK

Murska Sobota, 13. junija 1991 • Leto XLIII • Št. 23 • Cena 20 din

V Indijo po ledvico

Str. 14

Dijaki zadnjih letnikov srednjih šol so prejšnji teden končali pouk in se po tradiciji podali na maturantski pohod. To je prav gotovo eden najlepših dnevov v mladih letih — se praznično obleči, postaviti v slavnostno povorko, korakati po ulicah, prepevati, si dajati duška kako

drugače in nazadnje predati ključ učenosti naslednji generaciji. Po napetih dnevih zaradi zaključevanja ocen, stiske proti zaključnim izpitom in stiske profesorjev zaradi slabega nagrajevanja njihovega dela je bila to prava sprostitelj. (JOG)

Posnetek: N. Juhnov

OSVEŽILCI TURIZMA

Politične razmere v Jugoslaviji so tudi močno ogrozile poslovanje pomurskih turističnih podjetij, zdravilišč in zasebnikov, ki so zelo odvisni od turizma in prihoda tujih gostov.

Rezervacije so odpovedovali kar čez noč. Odvisno pač, kakšna je bila vsebina informativnih oddaj v njihovih državah! Sobe, ponekod cela nadstropja ali kar prizidki hotelov so ostali po več tednov nezaseljeni. Cen penzionov in storitev niso upali dvigniti niti znižati.

Mnogi turistični delavci napovedujejo oster boj za vsakega gosta. Morda je to za kakovosten razvoj pomurskega turizma celo dobrodošlo? Minili so časi, ko je našel zaposlitev v turizmu vsak, ki se ni »hotel preveč pretegniti«, ko število zaposlenih in stroški poslovanja niso bili pomembni! Prihajajo namreč časi, ko se bo moral vsak zaposlen, pa tudi vsak kupljen stroj ekonomsko izplačati.

Nobenega blaga naj ne bi prodajali pod ceno, tudi turističnega izdelka ne! Slabo pa je, če se pojavi nelojalna konkurenca prav pri cenah, kajti prodaja zmogljivosti pod ceno je kratkoročna zmaga. V turizmu ni in ne sme biti zapletenost. Pomurje bo lahko postalo turistična pokrajina v pravem pomenu besede šele, ko bodo spoznali nujnost sodelovanja prav vsi, ki so kakor koli pomembni v turistični ponudbi.

Ne boj in konkurenca v smislu onemogočanja drugega, ampak boj v obliki boljše ponudbe, pestrosti, inovativnosti, kakovosti in gostoljubnosti. Vse to bo v prihodnje v pomurskem turizmu zelo pomembno!

Bernarda B. Peček

Milan Kučan

NEKOLIKO DRUGAČE

Predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan je bil minulo nedeljo gost javne razvedrilne oddaje Radia Slovenije Klet doma. Sproščen razgovor s prekmurskim rojakom iz Križevca na Goriškem je potekal v restavraciji hotela Ajda v Moravskih Toplicah. Druga gosta so prisrčno pozdravili številni Pomurci in gostje zdravilišča, ki so v poldrugo uro trajajočem sproščenem in zabavnem

klepetu spoznali Milana Kučana nekoliko drugače. Na številna vprašanja poslušalcev radia in bralcev Nedeljskega dnevnika, ki so posegala tudi v zasebno življenje predsednika, je Milan Kučan odgovarjal s polno mero humora in duha.

Klepet v hotelu Ajda in izjavo predsednika v zvezi z bližajočim se datumom slovenske osamosvojitve, 26. junijem preberite na tretji strani vestnika.

Se je inšpektor prenagril?

Poročali smo že, da bi kmetijska združba iz Lentija na Madžarskem rada dala našim kmetovalcem v najem večje površine zemljišč. Za zakup so pokazali veliko zanimanje, kar pa seveda ni dovolj. Treba je upoštevati, da je vmes meja in da na prehodu v dolgi vasi ni fitopatološke službe, ki bi preverjala zdravstveno neoporečnost kmetijskih pridelkov. Te bi namreč vozili v našo državo, saj so tu dražji. Poslanka Marija Pozsones iz Lendave je v republiški skupščini vprašala, kakšne so možnosti za fitopatološko službo v Dolgi vasi. Odgovoril je glavni republiški kmetijski inšpektor Jože Šavor. Zapisal je, da ne nameravajo širiti administracije in da na omenjenem prehodu tako in tako ne bi imeli kaj početi, ker ni prometa s takim blagom. Lendavčani z odgovorom seveda niso bili zadovoljni. Občinski izvršni svet je poslal republiškemu kmetijskemu ministru Jožetu Ostercu pismo, v katerem ga obvešča, da so kmetje pripravljeni obdelovati polje na Madžarskem in s tem izrabiti svoje strojne zmogljivosti. Čez dolgaška prehod bi tudi radi uvažali semena, zaščitna sredstva in drugo, vendar tega ne morejo, ker ni fitopatološke službe. Zaradi osamosvojitve Slovenije je nujno, da republiški organi omogočijo delo omenjene službe tudi na prehodu v Dolgi vasi. . . . Kaže, da apel ni ostal brez odmeva. Republiška kmetijska inšpekcija je že sporočila, da so ob pripravi odgovora imeli premalo informacij, napovedali pa so tudi obisk v Lendavi, da bi na kraju samem preverili dejansko stanje in možnosti za novo dejavnost na mejnem prehodu v Dolgi vasi.

Š. S.

SMRT V ŠOTORU

Str. 18

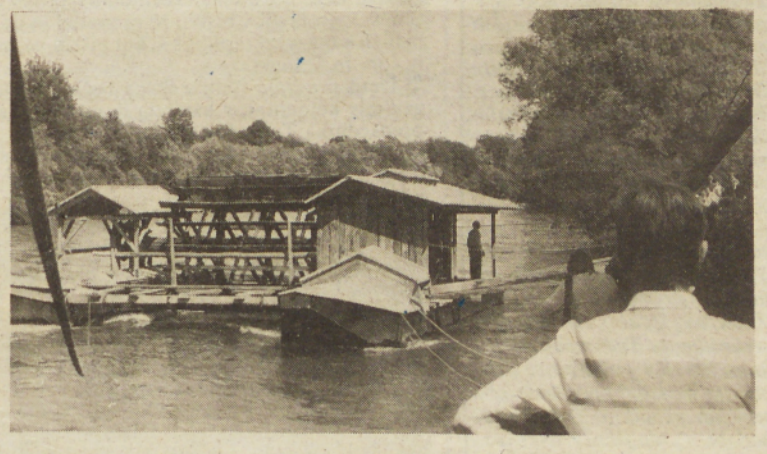
GRADITELJI POZOR!

GRADIS d.o.o.
Novo selo Rok, R. Končara 10 — Čakovec,
tel. (042) 811 685, podjetje za proizvodnjo in prodajo:
• stropni nosilci
• stropna polnila
• in ostali gradbeni material
Delovni čas od 7. do 18. ure.
• zelo ugodne cene • dobava takoj • večje količine dostavimo na dom brez plačila

Mirčev mlin spet melje

Na 16. strani boste našli fotoreportažo z nedeljskega odprtja obnovljenega Babičevega mлина v Veržaju. Zadnji plavajoči mlin na Muri bo kmalu razglašen za kulturni in tehnični spomenik.

Junij

16. junija bo dan dolg 15 ur in 44 minut.
19. junija bo luna v znamenju prvega krajca.

Vestnikov koledar

13. junij, četrtek, ANTON
14. junij, petek, VASILJ
15. junij, sobota, VID
16. junij, nedelja, BENO
17. junij, ponedeljek, DOLFE
18. junij, torek, BOGDAN
19. junij, sreda, JULIJANA

V drugi polovici tedna bo najprej predvidoma sončno in toplo, v nedeljo pa od zahoda poslabšanje.

Pregovora

Če je megla na dan Vida, je senca malo prida.
Če trs pred Vidom odcvete, se dobrega vina nadejati smete.

VREME

BOGATA IZBIRA
TV IN VIDEO APARATOV

SAMSUNG

V PRODAJALNIAH:
BLAGOVNICA
DOM TEHNIKE
BLAGOVNICA Beltinci
MOŽNOST
PLAČILA NA
OBROKE

Potrošnik

V LJUBLJANI SMO PREKMURCI »ZAMURCI«

Minulo nedeljo sta Nedeljski dnevnik in Radio Slovenija organizirala v restavraciji Moravskih Toplic sproščen pogovor s predsednikom predsedstva Republike Slovenije Milanom Kučanom. Sproščen klepet, številna vprašanja poslušalcev, ki so posegala tudi v zasebno življenje našega predsednika, in še bolj duhoviti odgovori Milana Kučana so dobro poldrugo uro prijetno zabavali številno občinstvo, ki je napolnilo restavracijo Ajde.

Torej Milan Kučan nekoliko drugače.

Na vprašanje poslušalke, kaj bi najraje bil, če ne bi bil Milan Kučan, si je predsednik zaželel, da bi bil Miro Lampič, direktor pivovarne Union, in bi se ukvarjal z istim poslom kot njegov prijatelj. O tem, da je politika kurbana, predsednik ni prepričan, saj z njimi (kurbami) nima izkušenj, je pa res, da je včasih prijazen, včasih neprijazen. O vseh sponzorjih, ki so omogočili nedeljsko srečanje, ima Milan Kučan dobro mnenje. Nedeljski mu je všeč, ker ga v petek zjutraj obvešča, pivovarna Union prav tako, saj je tam njegov dobri prijatelj, o zavarovalnici vse najlepše, ker se je izkazala pri zavarovanju bližnjega svetovnega prvenstva v kajakaštvu in o Radio Sloveniji tudi, saj se z njim zbuja, njegova žena pa odhaja z njim spat.

Radovedne poslušalke so zanimale tudi lepe oči predsednika, zdravje in sivi lasje. Povedal nam je, da zaradi lepih oči z ženskami nima težav, ima jih z očmi, da je prišel siveti že takrat, ko še ni imel tako težkih misli, in da je si včasih nekaj, kar se pravzaprav težko meri. Je pa res, da povzroča predsedniku sive lase odgovornost do ljudi, ki so ga spravili na stolček, ne pa do tistih, ki stržejo po njem. Lastno zdravje Milana Kučana ne skrbi preveč, skrbi pa narodovo zdravje. Po vrnitvi iz Beograda, ki je zelo dobro vplival na njegovo držo doma, najraje zaužije kislo mleko.

Predsednikovanje Milana Kučana kritično spremlja družina.

Tako žena, za katero se zelo boji, ko ga ni doma (takrat tudi ni policista), še bolj pa mlajša hčerka, ki je očetov največji kritik. Ne vedno pravičen, vendar z glasom svoje generacije.

Nedavno izjavo predsednika Demosa Jožeta Pučnika o preniknih stanarinah je predsednik pospremil s komentarjem, da bi bilo dobro izvedeti, kakšno stanarino plačuje dr. Pučnik. O določenih smereh študija, ki jih ni v Sloveniji, je predsednik menil, da če hočemo biti svetovljani, kar sedaj nismo, se bomo morali navaditi, da se bomo šolali po svetu. Za posebna izobraževanja, ki bodo zunaj, pa bo potrebno doseči vpliv na te ustanove in zagotoviti določeno število mest.

Grdo gledanje med Prleki in Prekmurci je Milan Kučan pripisal zavisti, ki je že od nekdaj.

Dolgo so še šli, kdo bo bolj razvit.

Sproščeno kramljanje pa so prekinjala tudi resna vprašanja. Milan Kučan je na vprašanje o svoji vpletenosti in vpletenosti generala Kolška v mariborski armadni incident dejal, da nista bila vpletena, bilo je vpletenih mnogo drugih, poklicanih in nepoklicanih. Mnogi danes vedo povedati, da so Maribor rešili — po bitki je lahko biti general. O odnosu do srbskih politikov je Milan Kučan povedal, da smo včasih do njih krivični, da je potrebno razumeti, da tako Milošević kot Jović zastopata srbsko politično realnost. Ali je nam to všeč ali ne, je drugo vprašanje. Za spopade s tem, kar nam ni všeč, pa je potrebno imeti protiparagrame in predvsem mirne živce.

Na koncu še mnenje Milana Kučana o Moravskih Toplicah: »O zdravilišču mislim vse najboljše. Sem sem pogosto hodil kot otrok, ko je bilo tu močvirje s komarji. Zdaj pa je tako, da je tu zdravilišče in komarji, mene pa ni.«

Renata Ficko

Če bi vsi čutili enako odgovornost, bi več delali in manj govorili

Po sproščenem klepetu je predsednik predsedstva Milan Kučan odgovarjal tudi na vprašanja novinarjev. Na vprašanje Radia Murska Sobota glede 26. 6., datuma osamosvojitve, ki zaradi zadnjih dogodkov nerazumevanja v vladi, izjava ministra Šesoka in mnenja evropskih držav glede priznanja Slovenije kot samostojne države) postaja vedno manj optimističen, je Milan Kučan povedal naslednje:

»Dejal bi, da je 26. junij enako, kot je bil prej datum, da katerega je potrebno — tako je slovenska skupščina z zakonom zavežala slovensko izvršilno oblast pripraviti vse pravne in druge aktivnosti, da bi bila do takrat Slovenija pripravljena prevzeti funkcije efektivne oblasti na vsem svojem ozemlju. Kaj je kdo od tega datuma pričakoval, od tega je odvisna večja ali manjša stopnja njegovega optimizma ali razočaranja. Kaj je kdo obljubljal — za te obljube je potrebno prijeti tiste, ki si jih izreki. Zame je merodajno pač tisto, kar je bil sklep Zakona o plebiscitu, izjava o dobrih namerah Republike Slovenije, resolucija o razdružitvi in sklepi, ki jih je pred mesecem prešla slovenska skupščina. Če bi se vsi čutili enako odgovorne in enako zavezane do tega, kar je tam napisano, potem bi se veliko delalo in manj govorilo, manj bi se po Dunaju in še kje kazal slovenski denar, ki ga sedaj očitno ni, in manj vprašanj bi bilo v zvezi s tem, kar je v skupščini povedal minister Šesok. Jaz seveda mislim, da je bilo prav, kar je

povedal. Povedal pa je, kakšna je stopnja pripravljenosti, in s tem v bistvu dejal, da v šestih mesecih tako zahtevne operacije, kot je nastajanje kompletne infrastrukture neke države, ni mogoče do konca niti predvideti kaj šele opraviti in zato je seveda toliko bolj smiselno vrniti se v razmišljanje nazaj — na zakon o plebiscitu in na izjavo o dobrih namerah. Govoriti o tem, da je osamosvojitve potrebno doseči po mirni, sporazumni poti, kar pomeni, da bodo po tem, ko bo v formalnopravni smislu Slovenija samostojna država, še precej časa politična pogajanja in razgovori o tem, kako bo Slovenija postopoma prevzela tiste funkcije svoje suverenosti, ki so zdaj s skupno ustavo Jugoslavije še prenesene na zvezne organe. Torej, če na proces osamosvajanja Slovenije gledamo kot na dialektičen proces, na neko normalno dejanje, kolikor je pač o tem sploh mogoče govoriti, potem ni nikakršne skrbi v zvezi s tem datumom, 26. junijem. In potem je seveda tudi razumljiva izjava avstrijskega ministra Mocka, ki je enako, kot so v drugih evropskih državah, mnenja, da če bo do te osamosvojitve prišlo po mirni, sporazumni poti, to seveda predpostavlja, da nas bodo kot mednarodni subjekt priznale tudi druge jugoslovanske republike. In v tem primeru tudi druge evropske države ne bi imele razloga, da bi temu dejanju nasprotovale.«

Renata Ficko

ZA ZDRAVE ZOBE

V ponedeljek so se zbrali v telovadnici lendarvske osnovne šole Draga Lugariča učenci tistih osnovnih šol, ki so pridno sodelovali v slovenski akciji za čiste zobe in zdravo prehrano. Na srečanje so prišli mladi predstavniki tridesetih osemletk iz lendarvske, soboške in ljutomerske občine, priznanja in nagrade, ki jih je pripravil Lek, pa jim je podelil dr. Janez Vrbovšek, predsednik stomatološke sekcije pri slovenskem zdravniškem društvu ter vodja akcije. Ak-

cijo za čiste zobe si je zamislila dr. Tatjana Deskovšek-Denišič, ki jo prav tako vodi in ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija izbrala med sedmimi najboljšimi preventivnimi akcijami v zdravstvu.

Do sedaj so se učenci, ki so si redno umivali zobe ter sodelovali v akciji, srečevali v Ljubljani, vendar so se tokrat organizatorji zmenili, da bodo srečanja odslej pripravljali na ravni regij.

Organizatorji srečanja so se potrudili, saj so učenci lendarvske šole ter otroci iz vrtca pripravili prirčen kulturni program, zdravstveni delavci pa so za učence in goste spekli in pripravili dobrote, ki jim lahko rečemo tudi zdrava hrana. Prihodnje leto se bodo najboljše v akciji za zdrave in čiste zobe ter zdravo prehrano zbrali v Murski Soboti.

mh

Foto: ke

Modri Janez?

Akcija Državne založbe Slovenije Modri Janez — gre za kataloško prodajo šolskih knjig in učbenikov za novo šolsko leto — je dvignila precej prahu. Vlk in krik so zagnali predvsem vsi tisti (knjigarne in papirnice ter nekatere založbe), ki bi prav tako radi dobili delček te sladke denarne pogače, pa jim Modri Janez grozi, da jo bo celo skoraj snedel sam. V ponedeljek smo dobili tudi protest, češ da se v javnosti pojavljajo novice in dezinformacije, ki mečejo na to akcijo slabo luč in povzročajo veliko moralno ter materialno škodo Državni založbi Slovenije. Trdijo, da je kataloška prodaja ugodnejša, ker je zanesljivejša in omogoča obročno plačilo po zajamčenih cenah. Žal moramo dodati tudi mi nekaj, kar Modremu Janezu ne bo po volji. Zdi se nam, da je reklamno precej nasilen in da vlaga v ta namen ogromna sredstva, to pa se prav gotovo kaže v dokaj visokih (prednaročniških) cenah učbenikov in potrebščin. Tako bodo morali starši odšteti za enega šolarja po 5 in več tisoč dinarjev. Poleg tega nam je znano, da so imeli nekateri lansko leto z Modrim Janezom slabe izkušnje. V Murski Soboti je že bilo tako. Res pa je, da ima takšen način prodaje tudi nekatere prednosti. Vendar tako delajo tudi drugi, ki niso vključeni v skupino založnikov. V knjigarni in papirnici Dobra knjiga v Murski Soboti, ki ima svoje poslovalnice v vseh pomurskih občinah in Lenartu, so nam povedali, da dajejo naročnikom učbenikov in šolskih potrebščin tako rekoč enake pogoje kot Modri Janez, poleg tega pa bodo spet organizirali posebne sejme po šolah ali na željo te-leh izpeljali akcijo kako drugače. Za učbenike in delovne zvezke so cene enake, marsikaj drugega pa je cenejše. Modremu Janezu bi tako lahko rekli, da je tudi precej vsiljiv, da bi čim prej in čim več sam pokasiral. Reklama za nakup učbenikov in šolskih potrebščin namreč sama po sebi ni potrebna, saj mora vsak šolar to nujno kupiti. Ali se je za nakup dobro odločiti 3 ali 4 mesece prej, kot kaj potrebuješ, pa je drugo vprašanje. Kakor za koga.

Jože GRAJ

O trženju slovenskih zdravilišč

Turistično društvo Radenci bo tudi letos organiziralo Festival cvetja, na katerem bodo poleg pomurskih vrtnarjev in cvetličarjev sodelovali tudi tuji, predvsem avstrijski. Predstavili bodo tudi novost — sončno uro, ki pa bo zaradi pomanjkanja denarja za enkrat še brez mehanizma.

22. junija 1991, ko bo organiziran svojevrstni praznik cvetja v Radencih, bo v tem zdraviliškem kraju tudi posvet turističnih delavcev slovenskih naravnih zdravilišč. Na njem bodo spregovorili o trženju slovenskih naravnih zdravilišč, o času, ki smo mu priča in ki ogroža tudi poslovanje

zdravilišč, o naložbeni dejavnosti, slovenskem turizmu in Evropi 92 ter o vlogi in pomenu turističnih društev v slovenskih zdraviliških krajih. Na srečanju bodo sodelovali Feri Horvat (predsednik Gospodarske zbornice Slovenije), Jan Ciglenečki (predstavniki Turistične zveze Jugoslavije na Dunaju), Ingo Paš (republiški minister za turizem) in Marjan Rožič (predsednik Turistične zveze Slovenije).

Kdor bi želel sodelovati na posvetu, mora svojo udeležbo potrditi do 17. junija.

bbp

Napovedana nevihta v zdravstvu

V slovenskih zdravstvenih organizacijah so se znašli v položaju, ko res več ne vedo, kako jutri. Nimajo denarja za popraviljanje opreme, še manj za nakup sodobnejše, zmanjkuje denarja za izplačilo osebnih dohodkov zaposlenih. Morda smo slednje ugotovile v zadnjem letu zapisali vsaj ducatkrat, kar govori o tem, da so težave stalne ter da je pomanjkanje denarja za zdravstvo zdravstvene organizacije že povsem izčrpalo. A vendar, sistem še živi, to pa zato, da ko iz zdravstva ostreje pritisnejo, bodisi z napovedano stavko ali kako drugače, vlada izpod mize hitro najde nekaj denarja za ublažitev razmer, da zdravstvene organizacije le ne potonejo povsem. Agonija, ki traja, morda že predolgo.

Cene so spet podivjale, toda izvajalcev zdravstvenega varstva zaradi tega nihče ne sprašuje, kako bodo zmogli plačati višje stroške električne energije, stroške zaradi dražjega bencina ali živila. Delo, ki ga opravijo, pa še naprej dobijo plačano po cenah, ki so jim jih priznali konec lanskega leta. Pa še vsega ne, ampak le dogovorjeni del, drugo pa gre na njihove stroške. Ali, čim več delajo, tem slabše zanje.

Zdravstvene organizacije so imele obljubljene standarde in normative, po katerih bi potem v letošnjem letu dobivali tudi plačilo za delo, vendar je že šest mesec v letu in o tem še ni ne duha ne sluha. Zato se nekateri že sprašujejo, kaj delajo na ministrstvu, saj vlada za to še po tem, ko so končno dali na svetlo predlagane zakone za zdravstvo.

Pregovor pravi, da zatišju sledi nevihta, in prav to pričakujejo tudi v zdravstvenih organizacijah. Se namreč že napoveduje, s tem ko so jim povedali, da bodo izvajalci za junij dobili še za 20 odstotkov manj denarja, ter z odločnimi napovedmi zdravstvenih delavcev, da bodo stavkali. Lahko verjamemo, da sedaj mislijo zares in da bodo morali dobiti odgovor na vprašanje, kako se je trošil denar, ki se (namensko) zbira za zdravstvo. Na to, da imamo skupni republiški proračun, da ni vploga, koliko denarja se zbere za zdravstvo in koliko ga le-to dobi, namreč v zdravstvu ne pristajajo. Če bi vedeli odgovor na to vprašanje, potem bi lahko tudi sklepali, ali so res samo družbene dejavnosti tiste, ki izčrpajo gospodarstvo, so njegov parazit, ali pa gospodarstvo hira tudi zaradi drugih porabnikov proračunskega denarja ter nespametnih, celo političnih vtikanj in podtikanj v poslovanje in delo uspešnih podjetij.

Majda Horvat

Uspešni vrtalci

Vrtalci Naftinega sektorja raziskave in pridobivanje nafte in plina so v svoji komaj enoletni zgodovini, odkar so po skoraj tridesetletnem premoru začeli ponovno vrtati, spet uspešni kot nekoč. Samo v enem mesecu so sredi maja uspešno izvrtili geotermalno vrtno za termalno kopališče Banovci, v katerem želi Radenska širiti svojo turistično ponudbo. Vrtna je globoka 1475 metrov. Veržej 3, kakor se imenuje vrtna, je že druga vrtna za naročnika. Konec lanskega leta so prav tako v roku izvrtili geotermalno vrtno za gostinsko podjetje Pohorje. Ta mesec bodo začeli vrtati 3000 metrov globoko vrtno Središče 1, s katero naj bi potrdili odkritje novega plinskega polja v Sloveniji. Ta čas pa poglobljajo vrtno v Pečarovcih.

JD

Avtoradgona in UNZ

Avtoradgona daje »delo« vsem drugim, le svojim delavcem ne, bi lahko na kratko komentirali zadnje dogajanje, ki je ponovno povezano s tem gornjeradgonskim podjetjem. Najbolj nerazumljiv podatek, za katerega so v AR-u že vedeli, UNZ in javnost pa sta zanj izvedela šele pred kratkim, je, da je šest zabojnikov, ki so jih izvozili, vonjalo po formaldehidu še po enem letu.

Z Avtoradgono se zadnje čase intenzivneje ukvarja tudi soboška UNZ. Na osnovi anonimnih prijav in lastnih opažanj so začeli iskati vzroke za sedanje zapleteno stanje. Prejšnji direktor J. R. je osumljen, da je zlorabil svoja pooblastila in dovolil uporabo strogo namenskih sredstev za preusposabljanje presežnih delavcev v višini okrog 564 tisoč dinarjev.

Druga zadeva je povezana z reklamacijo zabojnikov, ki jih je leta 1989 kupilo nemško podjetje Container — Servis. Odgovorne osebe sumijo, da pri reševanju reklamacij niso upoštevali veljavne zakonodaje. Kupec je preje šest novih kontejnerjev, ne da bi mu jih bilo treba plačati.

Tretja zadeva, ki je raziskovalcem sumljiva, je inventurno ugotovljen primanjkljaj oziroma odpis nekaterih osnovnih sredstev (nekatera med njimi so stara šele štiri leta) v višini okrog 6 milijonov dinarjev. Zadeve so predali enoti temeljnega javnega tožilstva v Ljutomeru, kriminalisti pa preverjajo še nekatera druga sumljiva dejanja.

V pranju umazanega perila se je torej začelo pojavljati tudi ime družbe AR-Cont (tako se imenuje šele letos), ki ima ta čas edina dovolj dela. Kako velik je problem reklamacij v resnici? Po besedah direktorja Branka Kurbusa so reklamacije vedno odvisne od uporabljenega materiala in vloženege dela, da pa je pri količini 300 zabojnikov mesečno to le majhno število. V določenem obdobju v letu 1990 je imel Contineux 0,1 odstotka reklamacij, Container-Servis pa 2,2 odstotka.

»V slednje so vključene tudi reklamacije zabojnikov, v kateri se je ohranil vonj po formaldehidu še po enem letu. Kupec je bil velik koncern, ki se ukvarja z živilsko oskrbo Frankfurta, zato so na vonje posebno občutljivi. Čeprav so dobili mnenje strokovnega inštituta, da vonj ni zdravju škodljiv, so zahtevali zamenjavo zabojnikov. Šest starih so obdržali, dobili pa šest novih zabojnikov. Kako je lahko prišlo do tega vonja, nam še vedno ni popolnoma jasno, saj smo pri uporabi vseh materialov zelo pazljivi. In kako, da le pri šestih kontejnerjih? To, da smo jim neustrezne zamenjali z novimi, je bila normalna komercialna poteza. Ko je bila prijava, je pač bila, lahko pa bi ves postopek ustavili, ker nima prave pravne podlage,« je povedal direktor AR-Cont Branko Kurbus.

Bernarda B. Peček

YU HUMANIZEM

Prav vse, kar ima predznak YU, še ni izumrlo in ni pozabljeno. Prav bi bilo, da bi nas v prihodnje povezovale vsaj take dobromislečne in humanistične akcije, kakršna je podeljevanje plakete YU HUMANIZEM.

V začetku junija so v Neumu, v bosansko-hercegovskem mestecu ob jadranski obali, slovesno podelili plakete YU HUMANIZMA. Prejeli so jih posamezniki in organizacije, ki so na kakršen koli način pripomogli k izboljšanju zdravja in počutja ljudi. Na osnovi štiriletnega spremljanja kandidatov (pri čemer sodeluje več kot 10 tisoč ljudi) so plakete podelili Turistična zveza Sarajeva, Neuma in Olimpik tours iz Sarajeva. Med posamezniki so plakete prejeli zdravniški specialisti, novinarji in književniki, za humanistično naravnost pa so bile tudi nagrajene televizijske oddaje Človek in narava ter Kvizkoteka.

Med dobitniki zlate plakete je tudi zdravilišče Radenci, v imenu vsega osebja pa jo je sprejel Zlatko Mir. Prejeli so jo za delo pri rehabilitaciji srčnih in ledvičnih bolnih.

bbp

Štefan Smej

Prednik drevo

Če naj bi nas, Prekmurci, Prike in druge Slovence, po svetu priznali, moramo nekdo biti. Zato gospodje državni in diplomati, ki želijo spoznati, če smo po čem samosvoji oziroma posebej značilni, gotovo berejo tudi gospoda Cavendisha, strokovnjaka za mitologijo, ki pravi, da je bil kult dreves pri starih Slovanih zelo izrazit.

Tako so Slovani na primer verjeli, da se tistemu, ki poseka staro drevo, posuši roka ali noga, lahko postane šepav ali slep, mogoče pa je tudi, da ga obišče nenadna smrt. Pokojni gozdar Koveš pa je pripovedoval, da so oblasti po vojni zapovedale posekati star, ogromen in častit hrast v Orlovščeku samo zato, ker je raste v gozdu, ki je bil prej grofovski. Eksekutor je — zapovednike je gotovo zadelo Perunovo preklestvo, toda kdo smo mi, če ne častimo več dreves?

Lip na Stari gori ni več, pečarovski župnik je kakor zapozneli preganjalec staroslovanskih božanstev posekal drevje tam okrog svoje župnijske cerkve, velikanski hrasti na nekdanjih pašnikih zdaj belinskega državnega posestva so posekani ... vsako leto manj je starih dreves, v katerih prebivajo duše naših prednikov.

Kakor vse kaže, je zdaj na vrsti hrast na dvojniču Viktorja Kuharja v Gradišču, katerega veje motijo soseda, in domači kostanj Sančeve Irme iz Domanjševca, ki je po spletu okoliščin še naprej lastnica kostanja na Makoterjevem bregu nad Selom. Parcela sama, na kateri drevo raste, pa ni več njena, ker jo je prodala KZ Panonki, ki sicer gradi za denarjem kmetov marmorne palače, ne more pa plačati 6000,00 dinarjev odškodnine za kostanj, kolikor zahteva gospa Irma. Nekaj je gotovo: nesreča se pri podiranju takšnih dreves lahko zgodi zaradi navidez povsem razločljivih okoliščin. Nikoli pa ne morete vedeti, če to v resnici ni bilo zaradi preklestva, ki pride iz duha božanstev in prednikov, ki živijo naprej v starem drevesu in storijo, da se zgodi kaj od tistega, kar je odkril gospod Cavendish, ko je raziskoval kult dreves pri Slovanih.

Viktor Kuhar je moški, božanstva, ki so povezana s kultom dreves, pa so povečini ženskega (Helena, Hathor, Driada) in redkeje moškega (Perun). Če drevesna božanstva govorijo vsaka svojemu zemeljskemu spolu, potem gospod Kuhar v svojem hrastu gotovo sliši samotni Perunov glas, gospa Irma pa ne more preslišati vsega zbora ženskih drevesnih božanstev. Panonkini novodobni grofje pa v svoje marmorne hrame seveda ne slišijo ničesar, ker so ti gospodje najbrž, če na tak način — po sluhu — sodimo o njih, spolno dokaj nedoločljiva bitja. Njih v tem pogledu tako rekoč ni oziroma so samo kot črne luknje, v katerih izginja denar kmetov.

Ob vsej gluhoti in posluhu pa ostaja dejstvo, da je za odzaganje hrastovih vej, ki s Kuharjevega hrasta segajo na sosedovo, potrebnih 7600 dinarjev, in da to oboje skupaj s kostanjevo ceno (!) zneso 13.600,00 din. Zaradi prednikov, samostojnosti, Evrope in zato, da bi se izognili nesreči, ki lahko zadene Panonko ali Kuharjevega soseda, nakažite, kolikor morete, na žiroračun Društva za varstvo okolja št.: 51900-620-230-05-1340115/-669636. Če ne bo starega drevja, bodo oni v Evropi upravičeno menili, da nas vseh skupaj ni.

STRAHOVI TURISTIČNE PREDSEZONE

Zdaj lahko že z gotovostjo zapišemo, da slovenskemu turizmu ne bodo pomagale nobene dodatne propagandne akcije z avtobusom po glavnih trgih avstrijskih in nemških mest ter prigrigovanje italijanskim turističnim agencijam. Ne bodo zalegli niti dišeči reklamniki osvježilci, ki naj bi jih delili miličniki kot znak dobrodošlice in gostoljubja na mednarodnih mejnih prehodih. Odprtje predora pod Karavankami je pozdravila vsa Evropa, toda ...

Politika in turizem sta preveč tesno povezana, da bi ju lahko obravnavali ločeno. In če so v politiki kake države v glavnem spori, vojaške grožnje in celo smrtno žrtve, tujega turista (verjetno pa niti vas) ne bo mogel nihče prepričati, naj letuje v obmorskih krajih. Kljub vsemu smo še vedno vsi za isto mejo; tudi pomurska zdravilišča so še vedno v Jugoslaviji, torej še vedno na »nevarnih območjih«, ki jih turistični agenti v Avstriji, Nemčiji, Nizozemski in drugod raje odsvetujejo.

Tudi pomurske turistične organizacije se bodo morale »zadovoljiti« z domačimi gosti, pravzaprav jih bodo morale šele prepričati, da se jim splača letovati v zdraviliščih. Prvih pet mesecev letošnjega leta je bilo dovolj za bolečo izkušnjo, saj je bila v povprečju za okrog 50 odstotkov manjša zasedenost zmogljivosti kot v enakem obdobju lanskega leta.

Se bo po 26. juniju kaj spremenilo? Si bodo tuji turisti upali priti vsaj v juliju in avgustu? Malo verjetno. Zato pa: naj živi domači gost — dokler ni tujega! Samo za domačega gosta so pripravljene pestri poletni programi, popusti in možnosti obročnega odplačevanja.

Neinovativni pesimisti

Kako prodajati turistični izdelek v času politične negotovosti in gospodarske nezmožnosti?

Ponujati zmogljivosti pod ceno ni preveč priporočljivo. Hotela ali zdravilišča se lahko kaj hitro oprime naziv »cenenege«, če pa hoče, da se mu bo z nižjo ceno račun izšel, mora ponudbo prilagoditi ceni. Torej bo ponudba prej skromna kot pestra in zanimiva.

Turizem (najsi bodo razmere ugodne ali ne) terja nenehno proučevanje trga. Tudi v turizmu se pojavljajo »mode«, toda najbolj uspešni so tisti, ki znajo »lansirati modo«, in ne le posnemati. In osnovno, na kateri lahko ustvarimo svojo modo v turizmu, imamo tudi v Pomurju: neokrnjeno naravo in termalno vodo!

Na osnovi rezultatov obsežnih raziskav veljajo v svetovnem turizmu tačas naslednja načela: od zadovoljnega trebuha k zadovoljni glavi (gostom še vedno ne znamo ponuditi kulture, zgodovine in sodobnosti); gastronomija kot doživetje — posebej za oko; kultiviranje storitev in ponudbe je osnova za napredek in celo za preživetje; denar leži v koših za papir; turizem kot življenjski slog.

Turistični izdelek mora v sedanjem času omogočiti potrjevanje lastne osebnosti. Zakaj na primer ne bi imeli slogana Doživite prekmurski (priški) vsakdan? Upoštevati je tudi treba, da bo na počitnice prišla vsa družina, da imajo starši drugačne interese in potrebe kot otroci. Animatorji morajo biti specializirani za vsako generacijo posebej. Novosti so tudi v turizmu zelo pomembne! In kako inovativni so bili pomurski turistični delavci v pripravah na poletno sezono 1991? Bomo še naprej ponujali zgolj poceni in enostavne počitnice?

ritev trgovine v Dolgi vasi ter gradnja brezcarinske cone v Gornji Radgoni. Kompas, pa tudi mi smo letos ogromno sredstev vložili v gradnjo predora pod Karavankami in pripravo mejnega prehoda Šentilj,« je povedal vodja gornjeradgonske enote Drago Domanjko. V poletnih mesecih načrtujejo normalno in kakovostno delo. Posebnih propagandnih akcij niso financirali, 12 tisoč šilingov so prispevali le za dveletno izdajo kataloga o av-

strijski Radgoni, v katerem je na dveh straneh predstavljen tudi Kompas v Gornji Radgoni. S cenami gostinske ponudbe so še vedno konkurenčni, saj stane na primer v Avstriji kosilo 60 šilingov, v Kompasovi pivnici pa le 50.

Čeprav v brezcarinskih trgovinah v Gornji Radgoni, Gederovcih, Kuzmi in Dolgi vasi nimajo problema z drastičnim zmanjšanjem prometa, pa jih skrbi nadaljnja usoda. »Količina blaga v brezcarinskih trgovinah se zmanjšuje: ker nekateri jugoslovanski kupci niso plačali uvožnega blaga, jim ga več ne pošiljajo. Lahko, da se bo zgodilo, da bodo prav med turistično sezono trgovine na meji ostale prazne! V prihodnje bomo nabavljali vso blago neposredno iz tujine. Vendar pa je usoda brezcarinskih tr-

stov) z začetka letošnjega leta so bile dovolj močan razlog. Kdor prvi pride, prvi melje — kdor da prvi ponudbo, ima prvi rezervacije! Slednje pa ni preveč trdno zagotovilo, da bodo gostje tudi v resnici prišli, saj je od januarja do junija odpovedalo rezervacije v hotelu Lipa kar 12 tujih skupin (večinoma avstrijskih), tako da so bili ob 3067 prenočitev.

Sicer pa je bila zasedenost hotela Lipa v prvih petih mesecih v primerjavi z drugimi pomurskimi hoteli še sorazmerno dobra (če bi prišli tudi vsi napovedani tuji gostje, bi bila naravnost odlična). Hotel je bil povprečno zaseden 60-odstotno, delež domačih gostov pa 85-odstotno. V enakem obdobju lanskega leta so bile zmogljivosti Naravnega zdravilišča Lendava zasedene 79,5-odstotno.

»Tačas imamo za mesec junij rezerviranih že 60 odstotkov naših zmogljivosti, za julij 70 in za avgust 55 odstotkov. V teh treh mesecih so najavljene tudi štiri tuje skupine. Ker bo v poletnih mesecih bivala pri nas docela drugačna struktura gostov kot v minulih petih mesecih, bomo temu prilagodili ponudbo, dopolnili jo bomo z domiselnim programom za otroke in še posebej za odrasle.

Načrtujemo tri nove programe: od teh sta dva vezana na nove zmogljivosti in pomenita hkrati tudi pripravo na čas, ko bodo razmere spet normalne in bodo tuji gostje pripravljeni priti k nam. Z delno obnovo termalnega kopališča v Petišovcih bo to še privlačnejše za kopalce, z organizacijo raznih prireditev pa bomo poskušali zapolniti finančno vrzel, ki je nastala zaradi izpada tujih gostov,« je povedala vodja prodaje v lendavskem zdravilišču Sonja Kreslin.

V Radencih vztrajajo pri »zahtevnejših« gostih

Radenska je kljub odcepitvi Moravskih Toplic še vedno najmočnejša turistična sila v Pomurju, saj premore skupno 1100 posteljnih zmogljivosti in okrog 400 kampirnih prostorov. V Radencih imajo na voljo 620 postelj, pokriti bazen in odprti bazenček s toplo vodo. Vizija razvoja turizma v okviru Radenske je po besedah pomočnika generalnega direktorja Alojza Behka takšna:

»V Radencih želimo razvijati turizem za zahtevnejše goste, množični turizem pa prenesti v Banovce. Če hočemo imeti višji cenovni razred, se moramo izogniti takemu poenotenju. Pričakujem, da bodo Radenci in Banovci v poletnih mesecih polni, kajti na dopuste bomo šli vsi, vendar ne na morje. Pri pripravi posebnih programov smo bili v Radencih pionirji. Tudi tokrat so se naše službe še posebej potrudile in ponudile pestro vsebino preživljanja poletnih počitnic tako za starše kot otroke. Otroci do sedmega leta starosti bodo na počitnicah brezplačno, drugi otrok do 14 leta starosti bo imel 30 odstotkov popusta. Toliko smo samozavestni, da ne vidimo nevarnosti, da bi nas kdo v Pomurju v turizmu prehitel!«

Kljub optimizmu pa priznava, da je objektivno gledano turizem od vseh dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo v Radenski, v najtežjem položaju. V štirih mesecih letošnjega leta so imeli za 11 odstotkov manj prenočitev kot lani v enakem obdobju, tujih

prenočitev pa je bilo kar za 40 odstotkov manj. V maju in juniju (prvih dneh) so tuje agencije odpovedale kar 2700 prenočitev, v prvih štirih mesecih pa je bilo kar 4 tisoč odpovedanih prenočitev. Kot delni vzrok slabše zasedenosti zmogljivosti navajajo tudi zaprtje Banovskih Toplic zaradi pomanjkanja vroče vode in vrtanja nove vrtnice. To delo jim je v maju uspelo končati, tako da bo v Banovcih normalna turistična sezona. Behek je še dejal: »Ta trenutek je nesmiselno pritegovati tuje goste, ker bi bili učinki glede na vložena sredstva premajhni. Ta trenutek tujcev ne bomo prepričali, da naj pridejo sem. Za prihodnost pa sem prepričan, da ne bo več takšnih razlik med domačimi in tujimi gosti, pomembneje bo pridobiti določeno sestavo gostov s podobnimi interesi.«

Oblikovanje cen je tudi v Radenski stvar kratkoročne politike, osnova pa je cena penzionov v dvoposteljni sobi v hotelu B-kategorije. Poseben program, ki

Ditrich iz Avstije. Število domačih gostov je enako, ni pa jim uspelo pridobiti novih gostov z novega »prodajnega območja« Zagreba.

»Kljub vsem težavam so naše priprave zelo intenzivne. Ponudbo želimo približati domačim in tujim gostom. Iz preteklosti vem, da so poletni meseci meseci domačih gostov. Ta čas potekajo številne prodajne akcije prek raznih slovenskih medijev za posebno ponudbo Aktivne počitnice v zdravilišču Moravske Toplice. Program je sestavljen tako, da bodo zadovoljni vsi člani družine, cena za sedemdnevno bivanje pa je od štiri tisoč dalje. Otroci bodo imeli popuste — prvi otrok 30 odstotkov popusta, drugi zastoj — ter poseben otroški klub. Julija in avgusta bomo tudi ponudili možnost obročnega odplačevanja družinskega programa,« je dejal Milan Karoli, vodja hotelirstva v Naravnem zdravilišču Moravskih Toplic.

so ga pripravili za družinsko preživljanje počitnic v Radencih, ni zgolj seštevek posamičnih cen. Stane od 3 tisoč dinarjev (tedenski), največ rezervacij pa pričakujejo v drugi polovici junija. Možnosti obročnega odplačevanja niso ponudili — to je še vedno zadnji adut, ki ga bodo lahko uporabili, če bo zanimanje kljub intenzivnejšemu oglaševanju premajhno.

Obročno odplačevanje, šola v naravi in klub Ajda

Naravno zdravilišče Moravske Toplice ima skupno v hotelih Ajda in Termal ter bungalovih 700 postelj. Poleg tega je na voljo

okrog 250 kampirnih mest. V prvih petih mesecih so bile njihove zmogljivosti le polovično zasedene, zaradi manjšega obiska tujih gostov pa je ta čas nekoliko slabše zaseden predvsem hotel Ajda. Uspelo jim je obdržati stalne goste, zelo težko pa je v sedanjih razmerah pridobiti kakšnega novega gosta. Največ odpovedi skupin so jim poslane predvsem nove agencije Grimm-Reisen iz Nemčije, Hofmann iz Švice in

Poleg tega so pripravili tudi posebne programe za posameznike (npr. za hujšanje, lepote, kure, zdravljenje s pomočjo akupunkture itd.), preventivni vikend paket pa stane le 1050 dinarjev.

Nekaj rezervacij že imajo, me nijo pa, da vsak čaka na prelomni datum 26. junij. Šele takrat se bodo odločili, kam bodo šli na počitnice.

Sicer pa se v Moravskih Toplicah ne bojijo poletne sezone, saj je njihovih devet bazenov s termalno vodo in navadno vodo dovolj vabljivih za domače goste in kopalce iz sosednje Avstrije. To in pa hitro reagiranje na odločitve osnovnih šol, da otroci ne bodo peljali v obmorske kraje, je tudi vzrok, da bodo ves junij gostili okrog 250 otrok iz vseh pomurskih osnovnih šol. Namreč, v Baški bodo pomurski otroci imeli šolo v naravi v domačih in znanih Moravskih Toplicah. Vodnih površin bo dovolj; čeprav voda ne bo slana, pa je cena dokaj ugodna: na dan bo za kopanje in kosilo otroka potrebno odšteti 100 dinarjev.

Ena od novosti (za čim večjo prodajo) je tudi kartica Kluba Ajda za »spoznavanje, srečevanje in druženje ljudi z enakim veseljem in podobnimi težavami«. Cena celoletne karte je 100, poletne 60 mark, posebej ugodna pa je nakup družinske karte za 120 mark. S to kartico imajo gostje popuste pri koriščenju vseh storitev v zdravilišču.

Vsa pomurska zdravilišča bodo v poletnih mesecih poskušala čim bolj izkoristiti primeren prostor za organiziranje večjih prireditev — to bodo razne noči, tekmovanja, družabna srečanja itd. Skratka, vse za večjo prodajo!

Bernarda B. Peček

Brezcarinske trgovine v nemilosti

Kompasov Mejni in turistični servis v Gornji Radgoni je občutil močan padec prometa v vseh dejavnostih, s katerimi se ukvarja. V prvih mesecih letošnjega leta so odkupili le 30 odstotkov lanske vsote valut ter prodali le 50 odstotkov gostinske ponudbe. Dnevno se okrog 39 tujcev informira o razmerah pri nas, ne upajo pa prestopiti meje. Kvečjemu pridejo do brezcarinske trgovine, nakupijo željeno blago in se vrnejo. V normalnih političnih razmerah bi vsi kupci obiskali tudi njihove gostinske lokale, tako da ne bi imeli problemov z manjšim prometom.

»Zaradi manjšega prometa so negotove večje naložbe, in to na Hodošu, kjer smo želeli zgraditi še eno brezcarinsko trgovino, si-

govin vprašljiva tudi, če se bomo tesneje povezali z evropskimi državami. Tovrstne trgovine so danes le na jugoslovanski in grški meji, nikjer drugod v Evropi jih ni več. Če bo že prišlo do ukinitve brezcarinskih trgovin, jih bomo predčasno spremenili v specializirane trgovine. Meje bodo namreč ostale in na mejnih prehodih bo vedno dovolj kupcev,« je še povedal Drago Domanjko.

To poletje bodo brezcarinske trgovine še vedno prodajale blago iz uvoza (žganje, cigarete, kozmetiko, sladkarije ...) brez carine — za devize in za dinarje! Kako bo prihodnje leto, pa je težko napovedovati.

V Lendavi imajo že rezervacije

V naravnem zdravilišču Lendava so se med prvimi usmerili na domače goste, kajti izkušnje (odpovedi rezervacij tujih go-

Kolektivne pogodbe — kolektivni nesporazum

V senci slavnostnih besed o spravi in suverenosti ter neodvisnosti države Slovenije se tiho taji v ospredje za oblast zabrisana nevarnost — kolektivne pogodbe. Nevarnost zato, ker je njihov namen zmanjšati vedno večjo brezpravnost državljanov. Osebnostna propaganda vladajoče koalicije, ki v ospredje vedno znova potiska »zgodovinske dogodke«, deloma pa tudi nespretnost sindikatov sta poglavitna krivca, da pogajanja o vsebini kolektivne pogodbe za družbene dejavnosti (podobno je bilo z gospodarstvom) tečejo skorajda ilegalno.

Ker so obljub polni predvolilni časi za nami, je morda prav spopad okoli minimalnega okvira pravic zaposlenih državljanov tista točka, na kateri bo morala nova oblast pokazati svoj pravi obraz. Če že ne z denarjem, pa vsaj pred demokratično Evropo, ki je ta vprašanja že zdavnaj uredila z obširno zakonodajo. Najbrž ni naključje, da so institut generalne kolektivne pogodbe uporabili tudi ob padcu Francove diktature v Španiji. Pri nas smo jih takoj po vojni v imenu diktature delavcev ukinili. Leta 1970 so ponovno uvedene kot kolektivne pogodbe za obrtnike. V novejšem času so bile kolektivne pogodbe kot način urejanja odnosov med delodajalci in delavci prvič predlagane in zavrnjene v razpravah o zakonu o podjetjih, češ da gre za politično vprašanje, ki ga ni mogoče reševati z zakonom. Sindikati kljub temu niso odnehal.

Delavci v družbenih dejavnostih, ki se tudi organizirajo v sindikalnem gibanju, danes zahtevajo, da se čimprej podpisajo pogodbe, ki bi urejale njihov položaj. Trdijo, da se minimalne pravice delavcev v gospodarstvu, ki so zapisane v pogodbi, ne morejo razlikovati od tistih, ki so zaposleni v šolstvu, zdravstvu, bankah, kulturi itd. Paradoks tega dogajanja se kaže v tem, da pravi nasprotniki takih kolektivnih pogodb niso tisti, ki so se zmasli na drugi strani pogajalske mize, pač pa nekdo tretji. To so zaznali tudi v sindikatih. Zato so, sklicujoč se na ustavo in njeno dopolnila, sprožili postopek za izdajo Zakona o uveljavitvi kolektivnih pogodb, ki naj bi preprečeval kakršne koli omejitve pri izvajanju kolektivnih pogodb. Med drugim zahtevajo, da država s tem zakonom vsaj zaščiti že doseženo raven pravne in gnotne varnosti delavcev.

Po mnenju nekaterih sindikalnih funkcionarjev pa se »vlada z vsemi sredstvi trudi, da taka kolektivna pogodba ne bi bila podpisana«. To potrjujejo tudi priprava njenega zakona o plačah in nedavne izjave finančnega ministra. Poleg tega je nekaj spravnih sestankov konkurenčnih sindikatov propadlo že pri dogovarjanju, kar kaže, da so kolektivne pogodbe zgolj sredstva v boju za politični prestiž. Politične zdrahe med sindikati in vladna ignoranca na eni strani ter na drugi vedno večja draginja in samovolja poslovođevstva pa so lahko zadosten razlog za generalno stavko, ki edina lahko prepreči zgoraj omenjene, da je delavčeva vzdržljivost zelo blizu kritične meje.

Milan JERŠE

Ali bodo priložnost znali izkoristiti?

Zvenelo bo morda malce grobo in egoistično, ko bomo rekli, da je prazen Jadran pravzaprav velika priložnost za naša zdravilišča. Tačas skoraj prazni hotelski kompleksi na obali, nič kaj obetajoče napovedi in malo rezervacij za poletne mesece, težave podjetij, ki ne vedo kaj z zakupljenimi počitniškimi zmošnjivostmi in kam s »sindikalnimi« prikoliciami južneje od Poreča, so slika našega turizma.

Na nekoliko boljšem so slovenska naravna zdravilišča, kjer se izpad tujih gostov sicer pozna, pa vendar je lahko njihovo pletje bolj sončno in zadovoljivo kot jadransko. Oddih oziroma počitnice v zdraviliščih so postale zanimive ne samo zaradi političnega položaja, ampak predvsem zaradi spremenjene trženjske politike. Podoba, indikacije in ponudba zdravilišč se v zadnjih letih spreminja in posodablja ter uspešno sledi tokovom zdraviliškega turizma po svetu. Od pustih in nezanimivih ustanov, kjer so iskali počitka in pomoči bolniki po odpustih iz bol-

nice, so zdravilišča postala centri, ki jih obiskujejo tudi zdravi. Za različne programe zdravilišč — rekreativni, preventivni, rekreacijski, lepotilni, shujševalni... se odloča vedno več ljudi in predvsem drugačna sestava gostov. Zdravilišča so na pravi poti, da postanejo prijetne šole zdravega načina življenja.

Zelo spretno so znala zdravilišča izkoristiti zime brez snega in obupanem žičničarjem in hotelirjem »ukrasti« goste med zimskimi počitnicami. Sodeč po pestri ponudbi, zanimivih programih in agresivnem oglaševanju nameravajo nekaj podobnega

storiti tudi poleti. Pomurska zdravilišča imajo v primerjavi z drugimi slovenskimi naravnimi zdravilišči pri tem nekaj prednosti, ki bi jih kazalo izkoristiti. Prva je prav gotovo bližina meje, ki bi jo pri privabljanju tujih gostov morali bolj poudarjati, druga pa naravni zdravilni faktorji, ki jih imamo na tem majhnem prostoru v izobilju. V tujini so zelo cenjeni in iskani, zato se jih ne sramujmo!

Če so za tujega gosta pomembni predvsem naravni zdravilni faktorji prirodnosti in bližina meje, bodo domačega pritegnile predvsem cene. Zdravilišča so zaigrala tudi na to karto, saj ponujajo plačila za počitniške pakete na obroke in z najrazličnejšimi popusti.

Po vsem tem bomo tvegali napoved, da zdraviliški turizem letos ne bo doživel take usode kot morski!

Renata Ficko

Za dober izvozni posel je potrebno zastaviti tudi ime in funkcijo

Iskanje opravičila za svoje napake neke druge, se je na Slovenskem trdno udomačilo. Je posledica dogovorne ekonomije in samoupravnega socializma, ko smo bili vsi odgovorni za vse oziroma nič. Tako smo svoje napačne odločitve v družbenem in političnem življenju kar povprek pripisovali centralistični politiki, premajhen izvoz in neuspešnost na tujih trgih premočni konkurenci, neinovativnost šolskemu sistemu, kulturno mrtvilo favoriziranju centrov... Danes štejejo in potrjujejo samo rezultati. Preživeli bodo uspešni in sposobni, torej tisti, ki vedo, kaj hočejo, ki so pripravljeni na doseganje svojih ciljev prevzeti

odgovornost in izzive tržne ekonomije s polnim imenom in priimkom. Zgovoren zgled, kako malo nam tuji partnerji verjamejo in zaupajo in kako veliko komercialne, trženjske ter diplomatske sposobnosti in volje je potrebno, da jih prepričamo, da v sivi slovenskega gospodarstva nekateri le izstopajo, se je zgodil v Muri. Zadnji mesec so namreč porabili za intenzivno prepričevanje svojih dolgoletnih in velikih poslovnih partnerjev, ki s skepto gledajo na dogodke pri nas, da bo Mura vzdržala in da ni bojazni, da bi bili sklenjeni posli oziroma naložbe v nevarnosti. Veliko poguma, zaupanja v poslovni sistem, v proizvodno in tr-

ženjsko naravnost ter ne nazadnje v sodelavce je potrebno, da lahko tujega podjetnika prepričajo, da bo njegova naložba v teh naših nestabilnih gospodarskih časih varna. V Muri so jih prepričali, zavedajoč se, da se lahko zunaj opečeš samo enkrat in nikoli več.

Zgrozimo in zamislimo se lahko ob dejstvu, da je bilo potrebno prepričevati Murine partnerje, s katerimi ta konfekcionar že vrsto let zelo uspešno sodeluje in ga spremlja sloves kakovostnega in resnega dobavitelja. Zato se ne čudimo, da so mnoga naša podjetja, ki iščejo in potrebujejo injekcijo tujega kapitala, že tako dolgo bolna.

Renata Ficko

Voda kot simbol nacionalnosti

INTERVJU

Pred nekaj dnevi se je s službene poti po Dalmaciji vrnila pomočnica direktorja Polnilnice Tri srca Radenske iz Rudence, odgovorna za prodajo in ekonomiko, Mira Slavič.

Obiskala je Zadar, Šibenik in Split, kjer prevzemajo izdelke Radenske največji grosisti, kot so Dalma, Prehrana, Šibenka, Zadranka, Plodine in Maraska. Čeprav so tovrstni obiski kar pogosti, pa se je tokrat odpravila proti Jadranu predvsem iz treh razlogov: skleniti pogodbe za letošnji izterjati neplačane račune in ugotoviti njihove ocene za letošnji turistični sezono.

Kako ste potovali, so bile kakšne cestne zapore?

»Potovanje se mi je zdelo povsem normalno. Na poti nismo imeli nobenih problemov, čeprav smo šli čez Plitvice in Obrovac. Videli smo tanke, vendar nas ni nihče ustavljal. Le v Bosni nas je ustavil en mlajnik.«

In kakšno je vzdušje ob morju?

»Tam spodaj so dejansko vsi nekako neprijetno razpoloženi, kar se čuti tudi pri poslovanju. Posamezni hoteli so ta čas zaprti, ljudi odpuščajo, sezonoč letos ne bodo zaposlili, tudi kupna moč ljudi je vse slabša, saj že tri mesece dobivajo plačo v bonih. Eni upajo, da se bo konec junija že vse umirilo, da bodo turisti kljub vsemu prišli. Upajo predvsem na Italijane, ki imajo dopuste avgusta, in na domce. Ponekod imajo za polovico manj prometa, drugod za 30 ali 40 odstotkov. Rolj pesimistični so v Zadru in nasploh v severnem delu Jadrana, kjer imajo več sezonskih hotelov. Najtežje bo prav gotovo na otokih.«

Kaj čaka Polnilnico Tri srca v poletju 1991?

»Dokončno se še nismo dogovorili, vendar smo že razmišljali o rebalansu načrtov, tako količinskem kot finančnem. Že maja je bila prodaja v primerjavi z lanskim letom slabša za 20 odstotkov. Slabša turistična sezona bo vplivala predvsem na manjšo prodajo mineralne vode in brezalkoholnih pijač v steklenicah, medtem ko na prodajo naših izdelkov v plastenkah ne bo.

Pozna se tudi, da kupci iščejo domaćo mineralno vodo. Pri tem cena niti ni pomembna, samo da je hrvaška!

Nekoliko manjšo prodajo steklenega programa bo nadomestila tudi prodaja brezalkoholnih pijač v pločevinkah, ki jih bomo začeli polniti v teh dneh.«

Kakšna so realna pričakovanja?

Mira Slavič

»Tam so vsi precej obremenjeni s temi političnimi problemi. Tudi znotraj kolektivov, kjer so zaposleni Srbi in Hrvati, je vse huje. Na cestah ne vidiš nobene tuje registracije. Drugače pa imamo mi povsem normalne odnose z našimi kupci, saj so bili vsa leta nazaj zelo zadovoljni z našo distribucijo. V poletni sezoni je zelo pomembno, če dobijo pijačo pravočasno.«

Bernarda B. Peček

DEMOKRACIJA DEMOKRACIJE

Ja, demokracija je zapletena stvar. Koraka nazaj zagotovo ni; ustaviti demokratizacijo in slovensko pomlad bi bilo za našo družbo prav gotovo pogubno. Hočemo namreč demokratični politični sistem, ki bo zagotavljal, da bodo delavci in občani subjekti odločanja, ne pa objekti poslušanja, zvez in strank, hkrati pa bodo gospodarske svobodine eden od temeljev politične demokracije. To pomeni, da smo za takšne odnose med ljudmi, ki bodo temeljili na popolni demokraciji, ki bo v praksi uveljavila vse pravice delovnega človeka in občana, njihova ustvarjalnost in svobodo, neodvisnost državljanov, sodobno pravno civilno družbo, enakopravnost vseh in vsakogar z enako pravno varnostjo.

Demokracija, oh ti najdražja! Nastala si pred leti kot glas vpjočega v puščavi. Nastala si iz zelve po boljšem, človeka vrednem življenju. Demokracija, ti edina! Ti si zastavila (skoraj) vse, kar si imela, da bi spravila prave, razumevajoče in razgledane ljudi, polne iskrene odgovornosti, na prava mesta. Očitni, da nisi poravnala vseh svojih računov, so malenkostni, kajti tvoj cilj je bil velik in tak tudi ostaja.

Demokracija, ti pogumna! Ti si nas osvobodila, ti si nas spravila,

Se bo moral sindikat zateči k stavkam?

Tako se že nekaj časa resno sprašujejo v pokrajini ob Muri, pri čemer svobodni sindikati odločno zahtevajo, da se preprečijo nadaljnji stečaji podjetij, delavcem pa naj se zagotovijo trdni socialni programi. Delavska organizacija se namreč dobro zaveda zgočih gospodarskih in socialnih razmer v Pomurju, posebej pa položaja delavcev. Obstaja celo bojazen, da bo del pomurskega gospodarstva zdaj dokončno pokleknul, ljudje pa se bojijo, da ne bodo dobili niti zajamčenih plač.

Zadnje čase je slišati tudi tako misel: »Iz upravljalcev oziroma lastnikov podjetij smo z uveljavitvijo nove zakonodaje postali hlapi. Položaj delavcev v zadnjem letu se je izrazilo poslabšal, zato se mora sindikat postaviti na svoje noge in začeti trd boj z državo, menedžerji in lastniki podjetij.« V tako izrazito polemičnem tonu tudi potekajo pogovori na raznih ravneh, saj so v sindikatih, kot so pokazale dosedanje razprave, prizadeži zaradi številnih nepoštenih načinov lastninjenja. Prav tako protestirajo proti nenehnemu manipuliranju s številom trajnih tehnoloških presežkov v posameznih podjetjih itd.

V praksi se kaže čedalje večje nezadovoljstvo tudi zaradi tega, ker v mnogih podjetjih ne izpolnjujejo določil kolektivne pogodbe in ni nobene pripravljenosti za soupravljanje. V svobodnih sindikatih se še ni uveljavila delavska solidarnost. Vprašanje je, ali bi delavci, ki jim plače zagotavlja država, šli v stavko zaradi nekoga tretjega, ki je šibak in nam ne more doseči svojega cilja; in nasprotno. Da so vloge v novem političnem in gospodarskem redu zdaj čisto drugače razdeljene, ni jasno tudi mnogim sindikalistom, ugotavljajo v Pomurju.

Vsekakor pa pomurski sindikalni delavci ne držijo križem rok, ampak se skušajo čimbolj povezati z vodstvi podjetij, občinskih skupščin in izvršnih svetov, da bi skupno vendarle našli izhod iz slepe ulice. Od njih pričakujejo pomoč pri sanaciji ubožnega gospodarstva, zagotavljanju trdnih socialnih programov in preprečitev stečajev podjetij. Če tem zahtevam ne bo ugodeno, se verjetno ne bo možno izogniti protestnim shodom delavcev pred stavbami občinskih skupščin v Gornji Radgoni, Lendavi, Ljutomeru in Murski Soboti, čeprav stavke niso popularne in marsikdaj ne prispevajo k trajnejši rešitvi problema v posameznem podjetju.

Milan Jerše

So zamude z ustavo opravičljive?

O novi slovenski ustavi je zadnje čase bolj malo slišati. Kaže, da so zamude pri sprejemanju tega pomembnega dokumenta kar precejšnje in da se bo iz njih težko ali celo nemogoče izklopiti. Dosedanje razprave v ustavni komisiji pa kažejo, da nismo daleč od resnice. In če bo sprejeta slovenska ustava, kakršno smo brali v osnutku, torej tisto, kot je dejal dr. Jože Pučnik, ki si jo je zamislil Demos, bomo dežela izrednih stanj in ukrepov. Edino upanje je pravzaprav le to, da se še drži obljuba, da bi nekatere rešitve preverili na referendumu in da ustave ne bo mogoče sprejeti s preglasovanjem.

Poglejmo samo nekatera dejstva: 24. člen osnutka nove slovenske ustave govori o tem, da lahko sodišča izrekajo tudi tajne sodbe. To je gotovo največji korak nazaj, če bo tako določilo tudi sprejeta. Iz prakse namreč dobro vemo, da doslej nobena sodba ni bila zakonita, če ni bila javno razglašena. Druga stvar je seveda, da je mogoče razprave in druge procese opraviti brez javnosti, če gre za varovanje mladostnikov, intimnega življenja in podobno. Sicer pa doslej sploh ni bilo možnosti, da bi kdor koli odločil, da je sodbe mogoče razglašati brez navzočnosti javnosti.

In dalje: člen 37 določa možnosti za kršitev tajnosti pisem; tudi pravico do svobodnega izražanja misli, govora, javnega nastopanja je mogoče omejiti zaradi zavarovanja nacionalne varnosti, javnega reda, zdravja, javne morale (kaj je že to?). V 42. členu pa je določilo, v katerem je zapisano, da stranke, ki ogrožajo obstoj Slovenije, niso v skladu z ustavo. To lahko pomeni, da je stranka, ki se zavzema za jugoslovansko federacijo, nezakonita. Zanimivo je, da bo slovenska

vojska, če bo seveda sprejeta predloženo besedilo, globoko politična. Po sklepu državnega zbora bi namreč bilo mogoče vojsko uporabiti za zavarovanje ustavne ureditve. Ni treba posebej poudarjati, kako nas to v sedanjem času najbolj moti pri — JLA.

Vsekakor ni prijetno brati takšnih zamisli, čeprav bo za mnoge treba dobiti soglasje parlamenta, kar pa bo možno tudi s preglasovanjem. Ob tem pa se ne moremo znebiti občutka, da je osnutek pisan na »kožo« sedanjim časom in balkanskim zdravim, ne pa časom svobodne Evrope, o kateri vsi govorimo. Tako zasnovana ustava zbuja skrb zlasti zato, ker bo to ustava samostojne Slovenije, torej notranja stvar suverene države! No, upati je, da bo dokončen izdelek vendarle bistveno drugačen. Znamerjajo, da bo res tako, so. Določila iz osnutka, tudi druga, pa so seveda tisti pravi razlog, da ustave še nimamo in da je kmalu ne bomo imeli. In ker je Slovenija formalno samostojna pred novo ustavo, jo bo še težje sprejeti.

Milan Jerše

ti si nas splebiscitirala. Ti si nas vodila v svetlo prihodnost, pravico in resnico. Nikakor ne morem pozabiti ljudi okrog tebe, ki so te ustvarjali. Kako nesebični so bili v prizadevanjih, da se uresničijo naše skupne želje po nečem lepšem in trdnem.

Demokracija, ti znanilca svetlobe! Pojavila si se v najbolj temni noči, prinesla si nam sonce in se na soncu tudi vnela. Preprosto si izgorela. V očesu se mi je utrla solza, sončna očala so se mi zarosila, srce je skoraj prenehalo biti, v grlu me je stisnilo, z nosom sem posmrkal in ušesa so se mi povesila, ko sem zvedel, da te ni več. Ali je kaj takega sploh mogoče? Komaj si se spočela, pa si že ugasnila. Resnica je žal kruta, kajti od nas je odšla brez pravega slovesa. Žal so ti mnogi obrnili hrbet in te ne marajo več. Eni so ugotovili, da si predraga, drugi pa, da si preveč dolgočasna.

Demokracija demokracije ne potrebuje več. Tako gre rakovo pot. In takšni časi so pač. Bo treba še enkrat reči odločni NE enoumje in pogumno razgaliti svoje prsi v bran tistemu, kar smo nekoč že imeli?

Milan Jerše

NAFTA

V pričakovanju odgovora in dogovora

Trgovanje z naftnimi derivati med Slovenijo in Hrvaško se je zaradi cenovnih nesorazmerij zapletlo — Lendavčani še vedno čakajo na pozitivno pisno mnenje slovenske vlade za projekt širitve in posodobitve

Cenovna nesorazmerja oziroma dražji naftni derivati v Sloveniji in cenejši pri sosedih so občutno zapletli že utečeno trgovanje z naftnimi derivati med republikama. Hrvati namreč zahtevajo, da jim Slovenija plačuje derivate po svojih višjih cenah, sami pa so pripravljeni za derivate iz Slovenije odšteti zneske po svojih cenikih. Tako se je podrla utečeno oskrbovanje tržišča z naftnimi derivati, ki do sedaj ni priznavalo republiških meja, saj so si rafinerije razdelile kupce oziroma tržišče po oddaljenosti. Kot nam je povedal Miloš Ošljaj, direktor lendavske Naftne, se v teh dneh intenzivno pogovarjajo z Ino o prodaji derivatov. Ob tem pa je tudi napovedal, da večjih težav pri oskrbovanju tržišča z derivati v poletnih mesecih ne bo. Še vedno pa ni jasna usoda širitve in posodobitve rafinerijskega projekta, ki je za 1100-članski kolektiv lendavske Naftne življenjskega pomena. Čeprav je širitev in posodobitev v republiških razvojnih načrtih in čeprav je k projektu že dal soglasje komite za energetiko, pa v Nafti z izvajanjem projekta še ne morejo začeti. Še vedno namreč nimajo pisnega soglasja slovenske vlade za izvedbo projekta, ki ga potrebujejo predvsem zaradi bank, ki bodo financirale projekt. Prva faza projekta, v kateri nameravajo razširiti in modernizirati sekundarno predelovalno rafinerijsko dejavnost, bo stala 43 milijonov evrov. Tuje banke so pripravljene kreditirati 60 odstotkov vrednosti projekta. Čeprav v Nafti pričakujejo pozitiven odgovor vlade, pa intenzivno iščejo tudi druge možnosti posodobitve, ki jih vidijo v občutno cenejši, uvoženi rabljeni opremi.

Zaradi še vedno nejasne prihodnosti rafinerije se je zavlekla tudi reorganizacija podjetja. Ta predvideva, da bo Nafta holding, ki bo koordiniral delo štirih samostojnih profitnih proizvodnih enot z lastnimi žirorračuni, proces privatizacije pa bodo speljali do konca leta 92. Na širitev in posodobitev rafinerija pa je vezana tudi usoda 20 odstotkov zaposlenih delavcev, ki so sedaj presežek. Za projekt širitve in posodobitve lendavske Naftne se je zanimal tudi podjetni poslovnež slovenskega rodu Walter Wolf. Ob svojem nedavnem obisku v Lendavi je izrazil veliko zanimanje za sovlaganje v energetiko. Razgovori še niso sklenjeni, tako da prvi obisk Walterja Wolfa verjetno ne bo zadnji. So pa njegove želje in ideje veliko večje od tistih, ki jih imajo v Nafti.

Renata Ficko

Družinska trgovina

V prejšnjih prostorih Elektra v Gornji Radgoni smo odprli novo družinsko trgovino DTM — Razvijanje mreže zasebnih prodajal Jeklotehne — Konkurenca Železnini, Tehnocentru in Elektrotehni

Družina Dokl iz Gornje Radgone je že dolgo razmišljala o lastnih prodajnih prostorih. Seveda so želje eno, uresničitev le-teh pa drugo. Takšne in podobne zamisli je še posebej težko uresničiti v sedanjih težkih gospodarskih razmerah in v majhnih mestih, kakor je Gornja Radgona, kjer so navadno zamegljene razlike med družbenim in zasebnim interesom.

Kar trije člani družine Dokl so bili zaposleni v Avtoradgoni. Sin je sicer še vedno, vendar pa je le

Friderik Dokl in Slavko Cimerman sta prepričana v uspešnost sodelovanja.

vprašanje časa, kako dolgo se bo družba, kjer dela, še uspela obdržati na površju. Hčerka študira ekonomijo; in tako so kar štirje člani družine, ki bodo prej ali slej potrebovali vir zaslužka. Kakor je povedala Vera Dokl, so že marca registrirali svoje podjetje DTM (Dokl—Trgovina—Montaža), nato pa začeli iskati najustrežnejšega partnerja. To je prav gotovo Jeklotehna Maribor, saj se načrti družine Dokl ujemajo z njihovimi. Jeklotehna namreč želi razviti zasebno maloprodajno mrežo trgovin, ki bi za to znano mariborsko veletrgovsko organizacijo opravljale prodajne storitve. Načrtovano prodajno mrežo jim bo najverjetneje uspelo vzpostaviti v štirih (petih) letih in kakor je poudaril direktor veleprodaje pri Jeklotehni Slavko Cimerman, lahko tovrstno sodelovanje pomeni zelo veliko za oba partnerja; končno je od uspešnosti takšnega sodelovanja odvisen tudi razvoj kraja in regije. »Zagon neke trgovine in ustvaritev imidža je najtežje delo, še posebno v sedanjih razmerah. Mi jim bomo to nalogo olajšali. Odstopili jim bomo del tržišča, jih navezali na obrtnike in male podjetnike ter jim sproti dobavljali iskano blago. Samostojno tega trgovina DTM ne bi zmogla,« je povedal Ervin Kozjan, ki se ukvarja prav s širitvijo drobnoprodajne mreže. Na podoben način sodeluje Jeklotehna že z zasebnikom v Ljutomeru.

Prednost sodelovanja med Podjetjem za trgovino in proizvodnjo DTM in Jeklotehno je tudi v tem, da se je za podjetništvo odločila vsa družina. Njihovi načrti pa se niso ustavili pri trgovini na Partizanski cesti v Gornji Radgoni v prejšnjih prostorih Elektra (v bližini Stanovanjsko-komunalne banke), ampak se želijo v prihodnje ukvarjati tudi s storitveno dejavnostjo, točneje s proizvodnjo in montažo.

Prostori, ki so bili več kot pet let opuščeni, so ponovno zaživi. Poleg tega, da se je podoba Gornje Radgone polepšala še z eno obnovo fasade, pa se je povečala tudi trgovska konkurenca. Verjetno pa je to šele začetek razvoja zasebne konkurence. Kajti tako kot Doklovi si bodo morali poiskati lasten vir zaslužka še mnogi drugi.

Bernarda B. Peček

EEK VIDEM

Uspešnemu tisto, kar mu pripada

EEK Videm ali energetika, elektronika in komuniciranje. Je inženiring za finance in izvedbo procesnih tehnologij, ki ga od leta 89 uspešno vodi podjetnik Branko Kocuvan.

»Smo sistemski inženiring, ne ukvarjamo se s kosovno proizvodnjo, ampak z izvedbo sistemov,« nam je povedal direktor holdinga Branko Kocuvan. »Zaposluje nekaj čez sto strokovnjakov, od katerih ima vsaj polovica visokošolsko izobrazbo. To so predvsem inženirji s področja elektronike, elektrike in računalništva. Takšna sestava zaposlenih pravzaprav ni nič čudnega, saj naša dejavnost zajema izvedbo energetskih sistemov od pripravljalnih del do izvedbe. Navzoči smo tudi v ekologiji, pri vsakem našem projektu upoštevamo zahteve ekologije in jih skušamo tudi vključevati, ter pri raznih kemičnih pripravah, ki so potrebne za tehnološke vode.«

EEK Videm je organiziran kot holding z osmimi družbami ter dvema zastopništvoma. Mrežo svojih družb ima po Sloveniji in Hrvaški, zastopstvo pa tudi v Bosni in Hercegovini.

Proizvodnja, ki poteka v moderni hali v Vidmu, zajema predvsem izmenjevalce, bojlerje, tlačne posode ter drugo energetsko opremo. Ta proizvodnja je bila nekoč glavna dejavnost, danes pomožna. Osnovni poudarek je na procesni tehnologiji, pri tem je vsak sistem unikat od ideje do izvedbe. EEK je pravkar uspešno končal projekt vodovoda in kanalizacije v Splitu s svojo tehnologijo, daljinskim nadzorom in upravljanjem. Tčas ima EEK Videm v »igri« deset podobnih

referenc v vrednosti 35 milijonov DEM z rokom izvedbe 13 mesecev.

»To je za takšne projekte, pri katerih je vsak unikat, izredno kratek čas,« pravi direktor Branko Kocuvan. »Sicer pa vsega ne delamo sami, določene posle opravljajo drugi.« Svoj razvoj gradi EEK na znanju. To potrjujejo dosedanja sestava zaposlenih in dejstvo, da jim trenutno primanjkuje okoli deset inženirjev energetike in računalništva. »Na trgu delovne sile ti profili sicer obstajajo,« pojasnjuje direktor Kocuvan, »vendar mi potrebujemo predvsem zelo izkušen kader, ki ga primanjkuje.« EEK pa dolgoročno načrtuje tudi svoj kader, zato štipendira več kot deset študentov na tehniških fakultetah.

Kaj je skrivnost uspeha videmskega holdinga?

»Vsak menedžer mora do podrobnosti poznati svoj posel, s katerim se ukvarja,« razkriva svojo pot do uspeha direktor Kocuvan. »Poznat mora vse — od A do Ž — torej proizvodnjo in spremljajočo dejavnost, kajti le tako lahko postavi prave cilje in organizacijo. Če ti to postavlja kdo drug, gotovo ni »ta pravo.« Filozofija, da je potrebno iti v šolo, da ne bo potrebno delati, je preživeta. Pravo šolo ti daje delo in življenje.« Te šole Branku Kocuvanu gotovo ne manjka. Začel je namreč kot vajenec, najprej doma, v Avstriji in Nemčiji je svoje znanje izpopolnil, ga prinesel domov, kjer je v stalni »borbi« za obstanek svoj podjetniški duh samo še krepil. Uspešno ga je realiziral pred dvema letoma.

»Firma je lahko uspešna, če ima dober program, če ve, kaj hoče,« pravi Branko Kocuvan.

Ob tem pa je še nekaj izredno pomembno — to, so ljudje ki ustvarjajo v tej firmi. Če ni resnične pripadnosti podjetju, tudi ni uspeha. Ta pripadnost pa se ne da umetno ustvarjati. Ustvarjamo jo lahko samo vsi skupaj z dobrim delom, neomajano vero v uspešnost podjetja ter primernim nagrajevanjem, ki uspešnemu da tisto, kar mu pripada.«

Renata Ficko

INFORMACIJE ZA PODJETNIKE

KAKO USPEŠNO POSLOVATI NA AMERIŠKEM TRŽIŠČU

V sodelovanju z ambasado ZDA v Jugoslaviji in Gospodarsko zbornico Slovenije organizira Fondacija PHAROS 13. junija 1991 enodnevni seminar Kako uspešno poslovati na ameriškem tržišču. Glavne teme so namenjene sistematičnemu posredovanju vseh tistih ključnih informacij in znanj, ki so prvi pogoj za učinkovit vstop in uspešno poslovanje predvsem z manjšimi in srednje velikimi firmami na ameriškem tržišču. Seminar bo v prostorih Fondacije Pharos, Kraigherjev trg 1, 8. nadstropje v Ljubljani. Dodatne informacije dobite po telefonu 061 326-556.

Pa še to: ameriška firma ZENEX Corporation ponuja slovenskim firmam za eno leto brezplačen razstaveni prostor v Chicagu.

SEMINAR ZA INOVATORJE

Center za usposabljanje zunanjetrogovinskih delavcev v gospodarstvu iz Radencev organizira 17. in 18. in 19. junija seminar za inovatorje in pospeševalce inovacijske dejavnosti in inovatorje. Namenjen je podjetnikom, obrtnikom, raziskovalcem, organizatorjem in pospeševalcem inovacijske dejavnosti v podjetju.

MURA

V Muri bo dobilo delo 100 mladih delavcev

V Muri menijo, da se napovedi priznanih evropskih institucij o dogodkih in trendih na svetovnem tržišču uresničujejo — Ni pomembna velikost, pač pa specializacija v optimalni organizaciji.

»Mura mora poslovati brez večjih stresov kljub neugodnim razmeram, in čeprav je vsa jugoslovanska tekstilna industrija v kritični fazi,« je odločen direktor Božo Kuharič. »Naša osnovna in najvažnejša usmeritev je izvoz na svetovno tržišče, v katerega štejemo tudi jugoslovansko.« Tudi v Muri se srečujejo s podobnimi težavami kot druga industrija — problematika domačega trga, slaba likvidnost poslovnih partnerjev, slab gospodarski položaj, padeč kupne moči, s tem da te težave laže premagujejo predvsem zaradi usmeritve v izvoz. Nadpovprečno dobra ocena konjunkturalnih gibanj in napovedi za leto 91, ki so jo posredovale znane evropske institucije za dogajanje na svetovnem tržišču in ki napovedujejo, da bo realen porast družbenega proizvoda 2%, inflacija 5%, stopnja rasti mednarodne trgovine pa 4,5%, so Muro prisilile, da maksimalno izkoristijo izvozne možnosti.

»Danes menimo, da posli tečejo v skladu s predvidevanji,« pravi Božo Kuharič. »Tako smo ob zmanjševanju proizvodnje za domači trg dosegli do danes (o.p. 7.6.) za 407 milijonov dinarjev realizacije in presegli plan za 16 odstotkov, na izvoznem področju pa 51,3 milijone DEM ali 18% več kot lani. Storičnost v štirih mesecih se je povečala za 9,7% indeks zaposlenih v primerjavi z lani pa je 97% ali 200 delavcev manj, kar je posledica naravne fluktuacije.«

V Muri o presežkih delovne sile ne govorijo, svojo energijo in delavce usmerjajo v specializacijo, v izboljševanje sedanjih blagovnih znamk in razvijanje novih. V drugi polovici letošnjega leta načrtujejo zaposlitev 100 novih delavcev, kar bo vsaj malo omililo težave mlade generacije.

Čeprav imajo zmogljivosti prodane do konca leta, in to predvsem na tuje, pa se v tem trenutku srečujejo s strahom in negotovostjo pri svojih tujih poslovnih partnerjih. Slednji so zaradi političnega in gospodarskega položaja zaskrbljeni za varnost sklenjenih poslov. »Obiskali smo več kot 80 odstotkov naših poslovnih partnerjev in jih skušali pomiriti,« pravi Božo Kuharič. »Osebnostno smo prevzeli odgovornost za nemoteno proizvodnjo in na ta način znižali poslovni nemir zahodnih podjetnikov.«

Drug problem, na katerega opozarja Božo Kuharič, je v datumu slovenske razdružitve in s tem povezani problematiki izvoznih kvot. Ti se intenzivno dogovarjajo z združenjem v Ljubljani in Beogradu ter zunanjim ministrstvom, da bi tudi po razdružitvi, vsaj v prehodnem obdobju, posli tekli kolikor toliko normalno in da bi izvozne kvote lahko koristili.

Tretji problem Mure pa so težave z likvidnostjo domačih kupcev. Tačas imajo za 380 milijonov dinarjev terjatev, od tega je tretjina že zapadlih. Komerciala vlaga izredne napore, da bi dobili denar.

Poslovna filozofija Mure se v času, ko se učimo tržnih zakonitosti, preprosta — doseganje optimalnega profita, usmeritev v trženjski koncept poslovanja, razvoj lastnih blagovnih znamk ter reorganizacija tržne funkcije.

V zadnjem času prisegamo, da je naša prihodnost v manjših podjetjih, v specializaciji, ki narekuje proizvodnjo po gramih. »V Muri s to miselnostjo nismo obremenjeni,« pravi Božo Kuharič. »Mislim, da ni pomembno, kako velik je kdo, ampak predvsem, kako je organiziran. V Muri imamo izredno dobro organizacijo, čim nižje gremo, tem večja je specializacija izdelkov in ljudi. To pa je pravo zagotovilo, da se ob vsakem času lahko preusmerimo na tisto, kar zahteva tržišče.«

Renata Ficko

jih, zavodih in občinah. Podrobnejše informacije dobite po telefonu 069 65 059.

KMETIJSKA PODJETJA IZ MADŽARSKE PONUJAJO SODELOVANJE

Madžarska kmetijska podjetja so posredovala zanimive pogodbe za sodelovanje v kmetijstvu.

1. Predelava mleka in mesa

Železnoužupanijsko mlekarstvo, 6700 Szombathely, Nadasy u. 16 tel. 94-11390, faks 37 306, ponuja sodelovanje pri predelavi mleka — razne vrste sirov, kazeini.

Zadruška KORISMENTI, 9622 Szefeste, tel. 94-15671, se zanima za sodelovanje z našimi podjetji, ki se ukvarjajo s predelavo mleka, mesa in prehrabnih izdelkov.

Mleko in goveje pitance ponuja zadruga OLASFAI DOŽA, 9825 Osko, tel. 94-70393.

Državno posestvo SARVAR, 9601 Sarvar, tel. 97 124, faks 37374 ponuja sodelovanje pri pridobivanju mleka in prireji mesa, predelavi mleka in mesa ter lovne turizmu.

2. Druga področja

Zadruga Arany Patak Torony, 9791 Torony, tel. 94-52006 ponu-

ja mladike hrasta, smreke in srebne smreke.

Partnerja za sodelovanje na področju vrtnarstva pa išče Zadruga vrtnarstva Szombathely, 9700 Szombathely, tel. 94-1269, faks 37 401.

DVODNEVNI SVETOVALNI PAKET

Območna gospodarska zbornica razpisuje skupaj z Institutom za management posvet za pripravo podjetniške kolektivne pogodbe in pogodbe o zaposlitvi delavcev z izdelavo predloga podjetniške kolektivne pogodbe in pogodbe o zaposlitvi delavca. Svetovanje bo obsegalo zlasti naslednja področja:

— Tehnika pogajanj in sklenjevanje podjetniške kolektivne pogodbe

— Splošni prikaz podjetniške kolektivne pogodbe

— Ureditev plač in drugih prejemkov v podjetniški kolektivni pogodbi

— Pogodbe o zaposlitvi za delavce

Predvidoma bo svetovanje v drugi polovici junija v Moravskih Toplicah. Prijave pošljite do 20. junija na Območno zbornico za Pomurje, Titova 5.

Podrobnosti informacije lahko dobite na Območni zbornici za Pomurje, Titova 5, ali po telefonu 22 621 oz. 22 558.

VSAKO SOBOTO OD 8.00 DO 15.00 NA VSEH FREKVENCAH RADIA PLUS
POSLUŠAJTE NAS NA FREKVENCI 101.4 MHz

FINANČNE INTERVENCIJE ZA RAZVOJ KMETIJSTVA V LETU 1991

Kmetijski smo že dalj časa pričakovali obisk in navodila o uveljavljanju finančnih intervencij za razvoj kmetijstva. V letošnjem letu so bila sprejeta z veliko zamudo. Spodbude za razvoj kmetijstva v tekočem letu bi morale biti sprejele najpozneje na začetku leta oziroma ob urejenem gospodarjenju se v prejšnjem letu.

V Uradnem listu Republike Slovenije št. 21 z dne 24. maja 1991 je objavljeno:

Odlok o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 1991.

Navodilo za uveljavljanje finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane.

Odlok o uvedbi finančnih intervencij za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi za leto 1991. Navodilo za uveljavljanje finančnih intervencij za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi.

Z odlokom in navodili so določeni nameni in pogoji za uveljavljanje finančnih intervencij v kmetijstvu v letu 1991.

ŽIVINOREJA

Za razvoj živinoreje so namenjeni regresi za plemenske krave, plemenske kobile, plemenske prašiče, plemenske koze, ovce, kunce, v čebelarstvu za selekcijske matice in regres za zavarovanje plemenskih krav in brejih telic ter plemenskih bikov.

Za koncentracijo prireje mesa in pridobivanje mleka, to je zgraditev ali rekonstrukcijski objektov z opremo za rejo govedi, prašičev, konjev za meso, ovac, koz, kuncev, rib in spremljavalnih objektov in opreme, ki so namenjeni za to proizvodnjo je namenjena podpora. Pri intervencijah za zgraditev objektov je v merilih določeno najnižje in najvišje število stajišč na posamezni kmetiji ali kmetijskem obratu.

Pri objektih za govedo in prašiče morajo biti na kmetiji zagotovljene kmetijske površine in v takem obsegu, da je možno pridelati večino osnovne krme in da omogočajo neškodljivo uporabo gnojevke oziroma hlevskega gnoja.

RASTLINSKA PROIZVODNJA

Pri rastlinski proizvodnji so predvideni regresi za semensko pšenico, rž, sladkorno peso, oljno ogrščico, krompir, trsne cepljenke, sadne sadike in sadike hmelja.

Za razvoj zelenjadarstva, steklenike, plastenike in opremo v objektih do velikosti 1000 m² je namenjena finančna podpora.

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

Obseg dopolnilnih dejavnosti na kmetijah je v letošnjem letu povečan. Namen tega ukrepa je, da se kmetijam omogoči dopolnilni vir dohodka ter s tem zagotovijo boljši ekonomski položaj na kmetijah.

Podpora vlaganj je v:

- zgraditev ali prenovo prostorov za turizem na kmetijah,
- zgraditev ali prenovo objektov za nakup opreme za dopolnilno dela na domu, to je domača obrt, obdelava lesa, predelava kmetijskih pridelkov,
- objekte in plemenske živali za rejo kozuharjev in drugih malih živali,
- objekte za proizvodnjo okrasnih rastlin, trsov, sadik, semen, gob,
- rejo divjadi.

Sredstva za dopolnilne dejavnosti se dodeljujejo le v okviru celostne usposobitve kmetije.

Vodniki je predviden regres za kritje obresti za najete kredite. Regres se izplačuje v višini 25 % absolutne vrednosti obresti in posamezni anuiteti za tiste investicije, ki so sofinancirane v obliki podpore za proizvodne objekte po odloku o finančnih intervencijah za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnjo hrane v letu 1991.

V Uradnem listu Republike Slovenije št. 15 z dne 6. aprila 1991 je objavljen narek za sofinanciranje na demografsko ogroženih območjih Republike Slovenije. Sredstva za kmetijstvo so namenjena za:

- novogradnjo in prenovo hlevov ter drugih gospodarskih objektov na kmetijah, potrebno opremo in nakup plemenskih živali,
- naprave trajnih nasadov ob pogoj, da se uporablja priznani selekcijski sadni material,
- nakup kmetijske in gozdarske mehanizacije za uporabo v hribovitih predelih.

— spodbujanje razvoja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Po tem natečaju lahko dobijo vlagatelji zahtevkov do 30 % predračunske vrednosti oz. do 50 %, če so v desetkilometrskem obsejnim pasu, kot nepovratna sredstva ali kot kredit.

Rok za dajanje zahtevkov je 6. julij 1991 za letošnje leto. Uporabljajo se navodila, ki sem jih navedel na začetku zapisa.

Za pridobitev sredstev morajo imeti zainteresenti za objekte gradbeno dovoljenje ali potrdilo o priglasitvi, če gradbeno dovoljenje ni potrebno, pri natečaju sredstev za demografsko ogrožena območja lokacijsko dovoljenje in izpolnjen obrazec, podatkovna baza kmetij.

Vsak zahtevek mora preveriti in potrditi Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano — javne kmetijske svetovalne službe.

Navodila so bila objavljena pozno, zato je malo časa za vložitev zahtevkov za natečaj za sofinanciranje na demografsko ogroženem območju.

Po tem natečaju dobijo upravičenci višji delež nepovratnih sredstev. Ne glede na to si zaintereseni urejajo potrebno dokumentacijo, ker se bodo na osnovi Zakona o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij v Republiki Sloveniji sredstva namenjala tri leta.

Tako bodo zahtevki, ki bodo dani po 6. juliju, na natečaju v naslednjem letu. V letošnjem letu pa se bodo potegovali za sredstva iz Odloka o uvedbi finančnih intervencij za celostno urejanje podeželja in obnovo vasi v letu 1991.

Na osnovi zadnjega odloka so predvidena sredstva za sofinanciranje hidromelioracij, agromelioracij, namakanja in nakup zemlje.

Navedeni odloki in navodila so obsežni, zato nisem mogel navesti vseh meril.

Vsa navodila in odloke imajo kmetijski svetovalci, ki delajo v javni kmetijski svetovalni službi. Zato predlagam, da se zainteresenti ogledajo pri njih, da vam dajo podrobna navodila in pojasnila. Naloga naše službe je, da zainteresentom, ki izpolnjujejo pogoje, omogoči, da lahko vložijo zahtevek za pridobitev sredstev.

Vodja kmet. svet. službe za Pomurje:
Janko Slavič, dipl. inž. agr.

NA TABORU PRIČAKUJEJO PREK 10.000 UDELEŽENCEV

PRIPRAVE ZA VSESLOVENSKE KMEČKE TABOR NA VRHUNCU — POKROVITELJ BO NAJVEČJA KMETIJSKA ZADRUGA V JUGOSLAVIJI PANONKA

Tabor, na katerem pričakujejo prek 10.000 udeležencev iz 142 podružnic SKZ-LS iz vse Slovenije, bo 18. avgusta v parku v Beltincih, ki so drugi največji kraj v občini Murska Sobota.

Člani upravnega odbora SKZ-LS Murska Sobota so si že razdelili naloge, ki jih bo moral posameznik opraviti. Ob pogostitvi bodo poskrbeli tudi za pester kulturni program. Poleg pevskega zbora bo na taboru nastopila tudi znana folklorna skupina iz Beltince. Obiskovalcem se bo ob delu predstavil tudi eden znanih prekmurskih lončarjev. Krajani iz sosednje vasi Lipovci bodo prikazali, kako se iz slame pletejo dužnjeki in drugo. Predstavile se bodo tudi predice lanu.

Kmečke ženske bodo za goste pripravile vrsto specialitet tradicionalne kmečke kuhinje. Obiskovalcem bodo na voljo krapci, gibanice, mali vrtniki (perci), domači kruh, ocvrt kruh, krompir z zabelo.

Za obiskovalce bodo natisnili tudi brošuro, v kateri bo zgodovinski opis razvoja dogodkov v Prekmurju. Med drugim bo v tekstu tudi poglavje o kmetijstvu. V katalogu pa bodo omenjeni tudi vsi sponzorji Kmečkega tabora. Pokrovitelj srečanja bo kmetijska zadruga Panonka.

Za zainteresirane obiskovalce bo prireditelj organiziral izlete po Pomurju. Udeleženci pa si bodo lahko ogledali tudi Mednarodni kmetijsko-živilski sejem, ki ga bodo dan prej odprli v Gornji Radgoni.

Boris Hegeduš

Pomen čistilnih košenj na novih deteljiščih in travnikih

Za ponovno setev travnikov in pašnikov z rodovitnejšimi sortami trav in detelj se odločimo takrat, ko botanični sestav travne ruše močno degradira in se v njej močno razbohotijo razni pleveli.

Na novo zasejanih travinjah in deteljiščih v letu setve moramo biti pazljivi zaradi enoletnih širokolostnih in ozkolostnih plevelih, ki lahko močno konkurirajo razvoju posevkov. To so predvsem bela metlika, ščir, kostreba in muhvič, ki se v ugodnih razmerah močno razrašajo, posevku odvzamejo vodo, hranilne snovi in svetlobo, v najslabšem primeru lahko posevke zadušijo ali pa zredčijo, zato je potrebno obvezno izvesti čistilno košnjo. Izvesti jo je potrebno na višini 5 cm, nižja košnja pa negativno vpliva na razrašanje trav in detelj.

Pri zasnovi travinjah in deteljišč vključujemo tudi varovalne posevke, kot sta ječmen in oves, ki bi naj ščitila posevke pred močnim razvojem plevelov. Če imamo vključena omenjena varovalna posevka, moramo izvesti čistilno košnjo najkasneje do sredine junija. Ker večji del pridelka zelene mase daje varovalni posevek in pleveli, je krma vrednost čistilnih košenj zadovoljiva, če je pravočasno izvedena, predvsem ječmen in oves, hitro olesenita, narašča odstotek surove vlaknine (SV), prebavljivost se zmanjšuje.

Najprimerneje je maso silirati, če se odločimo za zeleno krmo, mora biti površina čim prej pokošena. S tem posevku omogoči-

mo normalen razvoj, konkurenčnost plevelov pa se zmanjšuje.

Kot varovalni posevek vedno bolj vključujemo mnogocvetno ljulko, ki ima določene prednosti pred omenjenima varovalnima posevkoma, da obilen in s hranilnimi snovmi bogat pridelek, dobro konkurira razvoju plevelov, ker je zgodnje rasti in razvoja.

Pri deteljno-travnih mešanica oz. monokulturah detelj pa bi morali čas čistilne košnje določevati tudi na razvojno fazo detelj. Rana košnja prvega odkosa detelj negativno vpliva na razrašanje, določen odstotek lahko tudi propade, zato bi mogla biti izvedena šele v času cvetenja.

Ker se pri močni zapleveljenosti ni mogoče ozirati na razvojno fazo detelj, moramo izvesti čistilno košnjo prej, ki pa naj bo na višini 5 do 7 cm. Drugi odkos začnemo kositi šele ob cvetenju, po možnosti ga siliramo.

Po izvedbi čistilnih košenj je potrebno posevke dogniti s 50 kg čistega dušika, to je 200 kg KAN-a na ha.

Uporabi herbicidov na travinju se izogibamo, ker je travna ruša polifitna združba, sestavljena iz večjega deleža trav, detelj in zeli.

Najboljša načina zatiranja plevelov sta selekcija konkurenčnih sort trav in detelj ter primerna tehnologija, to je pravočasna košnja, pravilno gnojenje ter višina rezi.

Kapun Stane, dipl. inž. agr.

Priporočljive skladiščne zmogljivosti silosov, gnojišč in jam za gnojevko

1. Silosi: namenjeni so za skladiščenje silaže. Poznamo več vrst silosov (stolpni, koritasti, satasti). Silos mora biti čim bliže hlevu, da bo čim krajša pot od silosa do krmilne mize. Odvisno od vrste silosa je potrebno upoštevati dostop za mehanizacijo, s katero dovažamo silirni material in odvažamo silažo. Vsak silirni material mora biti dobro stlačen, v silos pa ne sme zrak in voda.

Na našem območju je še vedno najbolj razširjena pridelava koruze za silažo. V osnovni obrok se še premalo vključuje travna silaža, čeprav je za krave boljša od koruzne.

Potrebne silosne zmogljivosti za 10 krav pri različnih tehnologijah prehrane:

a) Celoletni dnevni osnovni obrok iz silaže in sena:

Za 10 krav je potreben silos zmogljivosti 150 m³, računamo 15 m³ silosa na kravo letno. Dnevna konzumacija je 25 kg silaže s 30 % sušine.

b) Zimski dnevni osnovni obrok iz silaže in sena, poleti izključno zelena krma. Za 10 krav načrtujemo silos zmogljivosti 75 m³ le za zimo, poleti pa je osnovni obrok izključno iz zelene krme (paša ali zelena krma v hlevu).

c) Zimski dnevni osnovni obrok iz silaže in sena, poleti 1/2 osnovnega obroka v obliki koruzne silaže (energija) in sena, 1/2 osnovnega obroka zelena krma.

Za 10 krav je potreben silos s prostornino 110 m³ (pribli. 11 m³ silosa na kravo letno). Letni osnovni obrok je sestavljen iz zelene krme ali paše in dodatno 10 kg koruzne silaže zaradi energije.

Potrebne silosne zmogljivosti za goveje pitance:

Za goveje pitance računamo 7 m³ silosne zmogljivosti letno. Tako potrebujemo npr. za 30 govejih pitalcev 210 m³ silosnih zmogljivosti letno.

Silosni nikoli niso 100% polni, največ 80 %, zato je potrebno računati na nekoliko večjo prostornino. Poleg tega so med kravami velike razlike glede uživanja silaže, odvisno od teže živali in kakovosti silaže. Pri siliranju trave in koruze za silažo imamo možnost, da isti silos letno izkoristimo 2-krat.

2. Gnojišča in jame za gnojico:

Gnojišča so namenjena za skladiščenje gnoja, v gnojnične jame pa se stekata seč iz hleva in odpadna tehnološka voda ter odceja voda iz gnojišča.

Količina gnoja in gnojnice je odvisna od kategorije govedi in količine nastitja. Znotraj posamezne kategorije so odstopanja glede teže (vzdrževalne potrebe) in proizvodnosti (produkcijske potrebe). Krava, ki daje več mleka, zaužije večje količine krme, zato več blati in urina.

Potrebne skladiščne zmogljivosti gnojišč in gnojničnih jam za 10 krav:

gnojišče 60—72 m³ skladiščnih zmogljivosti, gnojnična jama 30—40 m³ skladiščnih zmogljivosti.

Potrebne skladiščne zmogljivosti gnojišč in gnojničnih jam za 10 GVŽ pitalcev:

gnojišče: 54 m³ skladiščnih zmogljivosti gnojnična jama: 33 m³ skladiščnih zmogljivosti

Skladiščne zmogljivosti računamo za 6 mesecev, to je pri nas predvsem zimski čas — čas mirovanja vegetacije.

3. Jame za gnojevko

Količina gnojevke je odvisna od več faktorjev:

- vrste in kategorije živali
- mlečnosti živali
- količine dodane vode (% suhe snovi v gnojevki)
- prehrane živali

ad a) Različne vrste in kategorije živali dajejo različne količine gnojevke.

(nadaljevanje prihodnjič)

MARJAN ŽERDIN IZ LENDAVE UREDIL KOZJO FARMO

KMALU KOZJI SIRI

Pomurci smo predvsem živinorejci, zato vsak, ki se začne ukvarjati s čim drugim, izstopa. Še posebej pa se ljudje razgovorijo o tistem, ki se odloči za določeno prirejo, čeprav se prej ni ukvarjal s kmetijstvom ali živinorejo.

Marjan Žerdin iz Lendave je zdel rediti drobnico: koze. Na pašniku pri petišovskem štadionu je uredil stajo in zdaj ima že 50 koz. Gre za dejavnost, ki je na lendavskem območju novost, zato pa izziva toliko več takih in drugačnih komentarjev. Seveda smo ga vprašali, zakaj ravno koze.

»S kozjerejo sem dobro seznanjen, saj sem takrat, ko sem bil zaposlen na republiški konferenci ZSMS, delal pri projekti za oživitve Kočevskega. Za rejo te drobnice se je navdušilo kar nekaj mladih, izkušnje so dobre, zato sem se odločil še jaz. Od kmetijske zadruge Lendava sem najel zapuščenca zemljišča in postopoma zgradil hleve in spremljajoče objekte. V ureditev farme sem vložil demarno nadomestilo, ki bi ga sicer dobil med nezaposlenostjo, 100.000 dinarjev pa sem prejel od občinskega sklada za nove programe. Nakup koz in ureditev farme sta me doslej stala 110.000 mark v dinarski protivrednosti.«

V kozji farmi Marjana Žerdina je zdaj 50 koz različnih starosti in različnih pasem ter ka-

kovosti. Ščasoma bo vzredil osnovno čredo, 50 živali, končni cilj pa je 150 koz. Povedal je, da je z dosedanjim delom in rezultati zadovoljen, čeprav je treba nenehno vlagati denar. Tako si je že kupil tudi molzni stroj. Koze mlekarice mu dajejo za zdaj dnevno 2,5 litra mleka, ko pa bo farma polno zažvela, tedaj naj bi mu ena dala 3,5 litra mleka, kar je letno okrog 1300 litrov; to je neke vr-

ste normativ za donosnost prireje.

»Po kozjem mleku je veliko povpraševanja, saj ga radi pijejo zlasti tisti, ki bolehalo za astmo ali bronhitisom. Za liter mleka dobim 12 dinarjev. Nekaj sem ga že predelal v sire, s čimer sem mleko višje ovrednotil. Sploh si bom prizadeval, da bi kar največ iztržil, zato bom mleko v glavnem predeloval.«

KOZE — Marjan Žerdin nam je pojasnil, da že 50 koz, ki dajejo mleko, preživi 1 delavca. Na sliki so koze in rejčev pomočnik. Tedaj, ko bo imel 150 koz, bo delo imelo še več delavcev.

Foto: S. S.

Marjan Žerdin se že dokaj dobro razume na kozjerejo in, kar gre posebej pohvaliti, na izdelavo sirov. To poudarjamo zato, ker naš kmetij, ki imajo krave molznice, prodajajo le mleko, se pa nobeden ne poglubi v tehnologijo, da bi ga predeloval v sire. Zdj pa zgled od (nekmetovalca! Svoje in izkušnje drugih je uspešno prenesel na farmo, posegel pa je tudi po strokovni literaturi. Je član društva kozjerejcev. Pojasnil je, da koza daje mleko 8—9 mesecev, da brejost traja 5 mesecev, skoti pa do 3 mladiče. Koza je gospodarna (mleko, mladiči) 8 let, potem pa jo prodaš (ali sam zakolješ) za meso. No, bolj tekne meso mladih koz — kozličkov, kajti veliko jih ni treba puščati, saj je en plemenjak dovolj za več koz.

20-hektarsko območje, ki ga ima v zakupu lendavski rejec koz, ni več zapuščen: nekaj trave pojedjo koze, druge površine pa kosi. Kar 90 odstotkov hrane pridelava sam, manjkajočo pa dokupi. Marjan Žerdin uresničuje svojo zamisel o kozjereji, ki se mu je porodila že pred 10 leti in ne, kot morda kdo misli, šele sedaj. Njegove koze so novost na lendavskem območju, zato si jih hodi ogledovat veliko ljudi. Kmalu bodo lahko pokusili mleko in sire.

Š. Sobočan

— To skupno življenje z mojo ženo je postalo tako drago, da sem začel razmišljati o odcepitvi.

— Najraje bi se takoj odcepil, a kaj, ko nimam svoje blagajne, svoje postelje, svoje kuhinje...

FRANCEKOVO
PREMIŠLJANJE

Nas bodo poslušali?

Po dobrih dveh mesecih se je v Ljubljani sestala skupščinska komisija za narodnost. Kot kaže, so poslanci, ki so člani te komisije, že precej utrujeni od nenehnih zasedanj, zato so komaj zagotovili sklepčnost, potem pa je predsednik komisije Roberto Battelli ugotovil, da je na dnevnem redu ostala samo ena vsebinska točka, saj o spremembi dolgoročnega načrta Slovenije ni potrebno govoriti, o cestni problematiki pa se ne morejo pogovarjati, ker odgovorni niso pripravili gradiva.

Beseda je tako stekla o zakonu o zaključnem računu proračuna Slovenije za leto 1990. Navzoči niso imeli velikega pripomba, zato se je razprava prenesla na probleme, ki jih povzroča proračun za leto. Predstavniki Urada za narodnosti Peter Winkler je povedal, da je za narodnosti letos namenjenih 20,5 milijona dinarjev, kar pa je manj od zahtevkov. Dve tretjini teh sredstev sta za informativna sredstva, preostanek pa za delovanje narodnostnih skupnosti in financiranje kulturnih institucij italijanske manjšine (kar je skupna naloga Slovenije in Hrvaške). Ker pa je denarja premalo, so v začetku aprila začasno ukinili dodatek za dvojezičnost, kar je izzvalo pripadnike narodnosti (izvršni svet Pomurske madžarske narodnostne samoupravne skupnosti je protestiral, da je to bolj politično in manj materialno vprašanje). Sicer pa naj bi o tem, kako rešiti ta problem in najti 4 milijone dinarjev, kolikor bi jih potrebovali zdaj, razpravljala tudi slovenska vlada. Prav gotovo pa bo potrebno razmišljati, kako naprej, saj so učinki inflacije že vidni in ponekod (predvsem pri informativnih medijih) že primanjkuje denarja. O rebalansu pa zaenkrat v slovenskem izvršnem svetu še ne razmišljajo.

Člani komisije so se še enkrat lotili tudi gospodarskega položaja obeh manjšin. O tem so sicer razpravljali že na prejšnji seji, toda ugotavljajo, da njihova stališča niso upoštevana, saj pravih odgovorov, tudi od vlade, niso sprejeli.

Vprašanje gospodarskega razvoja je za obe manjšini posebnega pomena, saj je trenutni položaj kritičen in vodi v nadaljnjo asimilacijo. V novih razmerah, ko prehajamo iz socialističnega v kapitalistično oziroma tržno gospodarstvo pa je potrebno ugotoviti, kako zagotoviti ustrezne razmere za ohranjanje manjšine. Slovenska vlada bi morala poskrbeti, da se izdelajo ustrezni projekti, na podlagi katerih bi zagotovili gospodarski razvoj krajev tako v Prekmurju kot na Obali.

Naslednji sestanek komisije bo v Pomurju, govorili pa bodo o vseh vročih temah, ki se porajajo na narodnostno mešanem območju lendavske in soboške občine.

S. Eöry

Računalnik radgonskemu Rdečemu križu

EEK Holding iz Vidma ob Ščavnici, podjetje za svetovanje, projektiranje, trženje, proizvodnjo in inženiring elektronskih, računalniških in energetskih sistemov, je občinski organizaciji Rdečega križa v Gornji Radgoni podaril računalniško opremo. Tako so Radgonceani edina tovrstna organizacija z računalnikom, z njim pa bodo vodili evidenco krvodajalcev in vseh udeležencev raznih tečajev.

Računalnik je vreden 89 tisoč 445 dinarjev.

mh

NE GRE ZA POSEBEN ROMSKI RAZRED

Pri soboški enoti Zavoda za šolstvo spremljajo učni uspeh romskih otrok v Pomurju in vse leto ugotavljajo, da delata otrokom največ težav slovenščina in matematika. Romski otroci namreč ne znajo slovenskega jezika, niti se ga v dveh letih, kolikor so vključeni v vrtec, ne morejo naučiti. In potem morajo z neenakim predznanjem jezika v primerjavi z neromskimi otroki v prvi razred, v razredno skupnost, v kateri je do 32 otrok in le ena tovarišica. Tako se povprečni učni uspeh romskih otrok v šoli ne približa niti povprečnemu uspehu drugih otrok.

Prihodnje leto pa bo tridesetletnica delovanja vrtca na Pušči, ki je ogromno prispeval k uspešnemu vključevanju Romov v življenje in delo. Zaradi tega so na soboški enoti Zavoda predlagali, da bi šli vsaj ti otroci z vrtca na Pušči skupaj v prvi razred, torej da jih ne bi delili po šolah.

»Otroci, ki tri leta skupaj živijo v vrtcu, imajo določene izkušnje, način komuniciranja in besedni zaklad, ob vstopu v prvi razred pa jih razdelijo v štiri osnovne šole v Murski Soboti in na več prvih razredov. To je zame najbolj šokantno, saj teorija pravi, da naj bi bilo šolanje nepretrgano, brez velikih pretresov. V šoli naj bi upoštevali predznanje in nadaljevali tam, do koder so otroci prišli. Zato je vprašanje, kako tovarišica to zmore, če ima v razredu 32 otrok. Kako se po-

tem počuti romski otrok v tistem najbolj občutljivem obdobju, ko je odtrgan od doma in vrtca, kjer je imel svoje prijatelje in je potem z največ še enim otrokom poslan v prvi razred?« ugotavlja Jana Kolarič, pedagoška svetovalka za predšolsko vzgojo na soboški enoti Zavoda za šolstvo.

»Ali je res treba otroke iz vrtca na Pušči razdeliti na štiri osnovne šole, če bi lahko sestavljali manjšo razredno skupnost in bili deležni drugačne, tudi večje pomoči ob prestopu v šolo? Vendar s tem predlogom ne mislimo ustvarjati nobenega romskega razreda, niti jih kakorkoli ločevati, ampak bi poskusno ohranili to malo skupnost iz vrtca eno leto. In če bi se pokazala za uspešno, potem bi to organizacijsko obliko ohranili še naprej.« Del pou-

ka, ki romskim otrokom dela največ težav, bi imeli samostojno, po obliki in vsebini bi bil prilagojen potrebam, predznanju, temperamentu in sploh drugačnosti romskih otrok, druge predmete pa bi se učili skupaj s preostalimi otroki prvega razreda.

»Pričakujemo, da bi s tem dosegli boljše znanje slovenskega jezika — otroci bi imeli več možnosti govoriti slovensko —, pričakujemo pa tudi boljši učni uspeh.«

Ideje, ki vidi predvsem otroka, njegovo drugačnost in stisko ob vstopu v šolo, romski starši niso dobro sprejeli, saj, kot je povedala pedagoška svetovalka, so bili starši neuradno napačno obveščeni, da gre zgolj za poseben romski oddelk, kjer bi jih ločili od preostalih otrok. Zato se bodo s starši sestali še enkrat in jim pojasnili namen nove oblike izobraževanja. »Na različne načine se da priti do cilja, in če bi bil način bližji romskim otrokom in njihovi mentaliteti, bi bil hitreje dosežen, pravi Jana Kolarič.

Majda Horvat

Popisni podatki za življenjsko rabo

— V Pomurju 129.987 ljudi, 82.000 prašičev, 66.000 govedi, 275.000 perutnine, 330 konj in 274 ovc

Ob letošnjem popisu prebivalstva je najbrž marsikdo pomislil, češ zakaj je to sploh potrebno. Toda to delajo vsakihi deset let domala po vsem svetu, da bi dobili podatke, ki so potrebni v najrazličnejše namene, predvsem pa za načrtovanje razvoja posameznih področij. Kako, na primer, usmerjati stanovanjsko gradnjo, če ni znano, koliko stanovanj je že na voljo? Kako načrtovati razvoj živinoreje, če ni podatkov, kakšno stanje je že doseženo? Zmogljivosti so namreč lahko že močno presežene ali pa so potrebe še velike.

Pregledali smo prve rezultate letošnjega popisa, ki se nanašajo na Pomurje, in med drugim ugotovili, da se je v zadnjih desetih letih število prebivalcev zmanjšalo za 455, in to samo na levem bregu Mure (v Prekmurju), saj jih je v radgonski in ljutomerski občini nekoliko več. Na prvi pogled je zanimiva primerjava med številom gospodinjstev v Pomurju (37.780) in stanovanj (42.713). Kaže namreč, da je stanovanj preveč, oziroma da jih je skoraj 4.000 praznih. Res gre za prazne prostore, vendar poznalci razmer in seveda popisovalci vedo, da so to v večini stanovanj v vinskih kletih ali počitniških hišicah, v katerih bi se dalo živeti le za silo, saj marsikaj ni elektrike, tekoče vode in drugih osnovnih stvari za bivanje.

Tistim, ki oblikujejo kmetijsko politiko in usmerjajo razvoj te dejavnosti, bodo prav gotovo dobrodošli podatki, da je v Pomurju okrog

275.000 pernatih živali, 83.000 prašičev, 66.000 govedi, 303 konj in 274 ovc. Tudi kmetovalcem je lahko to kažipot, kam naj se usmerijo. Popisovalci so našli v Pomurju 22.071 kmečkih gospodarstev.

Občinska popisna komisija v Murski Soboti, ki jo je vodil Drago Šiftar, nam je posredovala še nekoliko podrobnejšo poročilo o popisu v občini. Kot so ugotovili, kakšnih posebnih težav pri izvedbi niso imeli, nekoliko preglavic pa so jim delali stanovanjski objekti brez hišnih števil (neoznačeni). V takšnih primerih so občanom razdelili obrazce Geodetske uprave za naročilo hišnih števil. V kakšnih 500 primerih pa niso uspeli najti občanov na naslovih, ki so bili označeni na popisnicah, ker le-ti kljub številnim opozorilom ob volitvah še vedno ne prijavljajo (ali odjavljajo) stalnih in začasnih prebivališč.

Kot je to samo po sebi umevno, je največje naselje v soboški občini mesto Murska Soba, kjer so našli (popisali) 13.854 prebivalcev. Po podatkih prijavno-odjavne službe je bilo pričakovati, da jih bo nekaj čez 14.000. Na drugem mestu so Beltinci (2.317), sledijo pa Bakovci (1.611), Rakičan (1.244), Krog (1.088) itd. Najmanjše naselje v občini pa so Panovci, kjer živi samo 50 prebivalcev, le 3 več jih je v Kramarovic, 7 v Lončarovic in po 13 v Berkovic ter Kmeih.

Jože GRAJ

Osamosvojitvena streznitev

Politični in gospodarski položaj Jugoslavije se iz dneva v dan slabša. Upanje na dogovor o skupni prihodnosti je zaradi nadzorovanih posegov armade že povsem splahnelo. Mednarodna javnost je mnogo bolj prizanesljiva do osamosvojitvenih težajev Slovenije in Hrvaške. V takšnih razmerah bi bilo odločitev za samostojno Slovenijo še manj vprašljiva kakor ob izvedbi plebiscita. Povsem nekaj drugega pa je vprašanje, kdaj se bo

Slovenija sposobna dokončno osamosvojiti.

Čeprav so si poslanci slovenskega parlamenta z zakonom o plebiscitu zadali rok, to je 26. junij, pa si verjetno nihče ni predstavljal, kaj naj bi se tega dne res pripetilo. Med ljudmi je bilo mnogo ugibanj o povsem pragmatičnih rečeh: kaj bo s polnim listom, kaj z mejo med Slovenijo in Hrvaško, kaj z razdelitvijo federalnega premoženja in dolgov,

najbolj priljubljena tema pa je bilo ugibanje o slovenskem denarju. Čeprav vlada o tem iz opravičljivih razlogov dolgo ni želela odkrito govoriti, pa je tik pred menjavami ministrov le objavila za nekatere toliko željeno vest, da se slovenski denar tiska. Mnogi so ob tem pozabili na opozorilo, da to še ne pomeni njegove vpehaje. Saj denar ni le kos, četudi najboljšega papirja. Lahko je brez vrednosti, čeprav je še tako zaščiten in ga izda sam presvetli cesar in podpiše katerikoli prejšnji ali prihodnji minister. Brez podlage, če že ne zlate pa vsaj devizne, je ničvreden.

Za to spoznanje pač ni bilo treba zamenjati ministrov, še manj primerno jih je za to kazensko preganjati, najmanj primereno pa je zaradi tega člane vlade razglasiti za narodne izdajalce. Namesto tega bi se bilo bolje vprašati, ali mora biti 26. junij res podrejeno sprejemanje vseh zakonov, pa čeprav nekaterim rešitvam nasprotuje tako opozicija kot Demos. Pred tako odločilnim dejanjem bi se morali vsaj poslanci ubraniti evforije. Tej streznitvi je morda odločilno pripomogel tudi nastop novega finančnega ministra. Upajmo, da ne prepozno!

O prizadevanjih za samostojno in suvereno Slovenijo so nas polna usta, pri čemer pa ne bi smeli prezreti vključevanja Evrope v reševanje jugoslovanskega gordijskega voza. Bolj ko se bliža usodni 26. junij, bolj so evropske države zaskrbljene; in to ne brez razloga. Vse več jih namreč stavi na diplomatske pobude, katerih skupni imenovalec je ohranitev Jugoslavije. To pa se zdaj zdi zgolj utvara!

M. Jerše

Milan Jerše

Za načrtnejše prostorske posege

S sprejetjem zakona o urejanju naselij in drugih posegih v prostor ter zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju imajo zazidalni načrti in urbanistični redi le še začasno veljavnost. Ta naj bi trajala do sprejetja novih predpisov o urejanju prostora, vendar pa ne smejo biti v nasprotju s srednjeročnimi načrti družbenopolitičnih skupnosti.

Tega se prav dobro zavedajo tudi v soboški občini, kjer je dobil odlok o sprejetju prostorskih ureditvenih pogojev za ravninski del zelene luč. Gre za dve območji, in sicer za zahodno, kamor sodijo npr. Katastrske občine Cankova, Puconci, Gederovci, Tišina, Petanji in Rankovci, in vzhodno, ki zajema katastrske občine Moravske Toplice, Filovci, Gančani, Bakovci, Dokležovje, Beltinci itd., delno pa tudi Tešanovci in Bogojina. Ob tem je treba dodati, da so izvzeta posamezna območja, naselja ali deli naselij, za katera so že bili sprejeti prostorski izvedbeni akti po novi zakonodaji, pa tudi zazidalni načrti po zakonu o urbanističnem načrtovanju. Doslej pa so se zadeve v pretežnem delu soboške občine urejale s odlokom o urbanističnem redu, nekatera naselja ali posamezni deli (v Moravskih Toplicah in Beltincih) pa z zazidalnimi načrti. Za večino le-teh pa drži, da so bili sprejeti že pred 15 in več leti, ki so seveda upoštevali le tedanje potrebe naselij.

Glavni cilj prostorskih ureditvenih pogojev pa je, da bi posledje lahko zadostili naraščajočim potrebam posameznih območij in z načrtnejšim prostorskim urejanjem omogočili nemoteno življenje in delo občanov. Zato so ta območja razdeljena na strnjena naselja, na odprt prostor, kamor štejejo kmetijska zemljišča prvega in drugega območja — gozdovi, vodne površine, infrastrukturni objekti in podobno in na območja, ki se gajo čez prvi dve, to pa so varšveni pasovi zajetj pitne vode, območja naravne in kulturne dediščine, koridorji infrastrukturnih objektov in raziskovalni prostor. Hkrati je opredeljena tudi namenska uporaba teh površin, kot so stanovanjska območja, območja za industrijo, kmetijstvo in obrt ter za centralno dejavnost in rekreativne in zelene površine. Po javni razgrnitvi in javnih razpravah, ki so bile v Gederovcih, Beltincih, Lipovcih, Moravskih Toplicah in Puconcih ter na Tišini, je Zavod za ekonomiko in urbanizem izdelal podrobnejše prostorske ureditvene pogoje za ravninski del soboške občine.

Milan Jerše

Brezposelnih pa vedno več

Konec aprila je bilo v Pomurju 7161 iskalcev zaposlitve, kar je v primerjavi z lanskim decembrom za 62 odstotkov več. Zmanjšal se je delež iskalcev zaposlitve do šestindvajsetega leta starosti, teže zaposljivih ter iskalcev prve zaposlitve, predvsem zaradi visokega števila sterčajnikov. Lansko leto jih je bilo med vsemi brezposelnimi 11,7 odstotka, letos pa je ta delež več kot 38-odstoten. Konec aprila je tako bilo v soboški občini 3440, v radgonski 966, lendavski 2115 ter v ljutomerski 642 iskalcev zaposlitve. Relativna stopnja brezposelnosti je v Pomurju 18,2-odstotna, kar ga uvršča prav v slovenski vrh.

Največ brezposelnih je torej zaradi stečaja podjetja. V Lendavi 59 odstotkov, Murski Soboti 34, Gornji Radgoni 20 in v Ljutomeru 17 odstotkov. Število le-teh pa se bo še povečalo zaradi stečaja AR-busa iz Gornje Radgone ter Komunale-Graditelja iz Beltincev.

Manjši je tudi delež nekvificiranih iskalcev zaposlitve, povečuje pa se število brezposelnih s kvalifikacijo ter višjo in visoko izobrazbo. Soboški občini je med brezposelnimi 3 odstotke takih, v radgonski 2,6 in v lendavski občini 4,2 odstotka. Ljutomerški odstotek pa je 4,6 ali 29 brezposelnih a šesto in sedmo stopnjo izobrazbe.

Brezposelnih je vedno več, medtem ko se je število zaposlenih zmanjšalo. Na enoti Zavoda za zaposlovanje so načrtovali, da se bo zaposlenost v primerjavi z lanskim letom zmanjšala za deset odstotkov, vendar pa se je že v prvih šestih mesecih letošnjega leta za 7 odstotkov, največ v lendavski občini.

Prek Zavoda za zaposlovanje pa se je zaposlilo 1142 delavcev, s tem da so tu vključeni tudi stečajniki oziroma povratniki v preimenovani podjetja ter pripravniki, ki pa so delo dobili samo za čas pripravništva. Tudi delo drugih je bolj kratkotrajno.

Nujnost pomurskega sodelovanja

Skupnost pomurskih občin, ki je bila z dogovorom vseh štirih občin ustanovljena leta 1977, si prizadeva za nadaljnjo poglabitev oblik in področij sodelovanja. To je sicer že opredeljeno v ustreznim statutom, toda v minulemu letu se je mandat članom delegacij ustanoviteljske skupnosti pomurskih občin iztekel, nova skupščina pa še ni bila izvoljena. Vedeti je treba, da nobena od pomurskih občin ni takoj sprejela novega statuta, s katerim bi opredelila medobčinsko sodelovanje.

O potrebi in možnostih takega sodelovanja je nekajkrat že razpravljalo predsedstvo skupščine skupnosti občin in se enotno odločilo za nadaljevanje že utečenega navezovanja stikov med občinami Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Soba. Pripravljen je že tudi sklep o oblikah in področju sodelovanja, ki ga morajo sprejeti delegati na skupnih zasedanjih vseh štirih občinskih skupščin. Na ta način bi začelo, dokler ne bo prišlo do uskladiitve občinskih statotov z novo ustavo, urediti to pomembno zadevo.

Sicer se kaže sodelovanje med pomurskimi občinami v skiciranju koordinacij predsednikov občinskih skupščin in izvršnih svetov ter sekretarjev skupščin občin. Te koordinacije so, kot so zapisali v dokumentu, namenjene izključno izmenjavi mnenj medsebojnemu obveščanju ter pripravi in izvedbi tistih nalog, ki so v interesu skupščin, izvršnih svetov in njihovih delovnih teles. Gre za obsežna področja delovanja v pomurskem prostoru ter za oblikovanje stalšč in predlogov o aktih in drugih gradivih iz pristojnosti republiške skupščine, ki imajo poseben pomen za Pomurje, a tudi za druga vprašanja, o katerih se dogovorijo v pomurskih občinah.

M. Jerše

ČAROVNIJA SLOVENSTVA — ČAR KRESNE NOČI

»S pisatelji, godci, plesalci in pevci, s prijatelji«

Minuli teden je bila v Ljubljani tiskovna konferenca sklada Kresnik, iz katerega bodo letos prvič podelili nagrado za najboljši slovenski roman. Društvo slovenskih pisateljev bo od 21. do 23. junija v Prlekiji oziroma Pomurju pripravilo kulturno, etnološko in turistično prireditev.

Strokovna komisija, ki jo vodi Andrej Hieng, je med 35 slovenskih romanov, ki so izšli v letih 1989 in 1990, za najboljšega izbrala Kristalni čas Lojzeta Kovačiča. Ta bo dobil nagrado Kresnik, poleg njega pa je komisija še posebej imenovala Vlak Vladimira Kovačiča, Terezo Katarine Marinčič in Stari Pil Vlada Žabote.

Prireditve Kresnik se bo začela v petek, 21. junija, v Ljutomeru z večerom ljudskih pesmi in povedi, ki so jih zbrali in pripravili sodelavci Slovenske akademije znanosti in umetnosti, organizatorica, magistra Marjetka Golob, pa je večer razdelila v dva dela. V prvem bo s svojim 103. koncertom nastopila Bogdana Herman, v drugem pa glasbeniki

z instrumentalno ljudsko glasbo. V soboto, 22. junija, bo v kleti Malek na Jeruzalemu simpozij o slovenskem romanu. Organizatorja, Marko Juvan in Tomo Virk, sta na tiskovni konferenci povedala, da bodo zbrani govorili o pomenu in prispevku te književne zvrsti k identiteti človeka in naroda. Isti dan bo na bregovih Mure poletno popoldne, za katerega bosta poskrbela dr. Janez Bogataj in Borut Brumen. Potekalo ob znamenju slavljenja Sonca in večne moči ponavljanja. Predstavitve šeg in običajev bo vključevala tudi obred spuščanje Sončevih ladij, ki ni bil uprizarjen že več kot 100 let. Na tej osrednji prireditvi bodo podelili tudi nagrado, kresovalni obred pa bodo popestrile tudi

rusalke in breginje, organizacijo glasbe pa so zaupali Adiju Smolarju. Med glasbeniki bodo tudi Tomaž Raučh, Beltinska banda Kociper-Baranja, Vlado Kreslin in drugi. Po vsem tem bodo zbrani nazdravili jutru pri čarovnem Ivanovem izviru.

Za prireditve vlada v pokrajini ob Muri in vsej Sloveniji precejšnje zanimanje, med sponzorji so slovenske založbe, Ljutomerska, lendavska in soboška občina, Gostinsko podjetje Jeruzalem Ormož, podjetji Mura in Nama ter drugi. Slovenski železničarji bodo poskrbeli za Kresni vlak, od prireditve pa je dvignilo roke le slovensko ministrstvo za kulturo.

Lidija Kosi

Najdbe v Lendavi in okolici

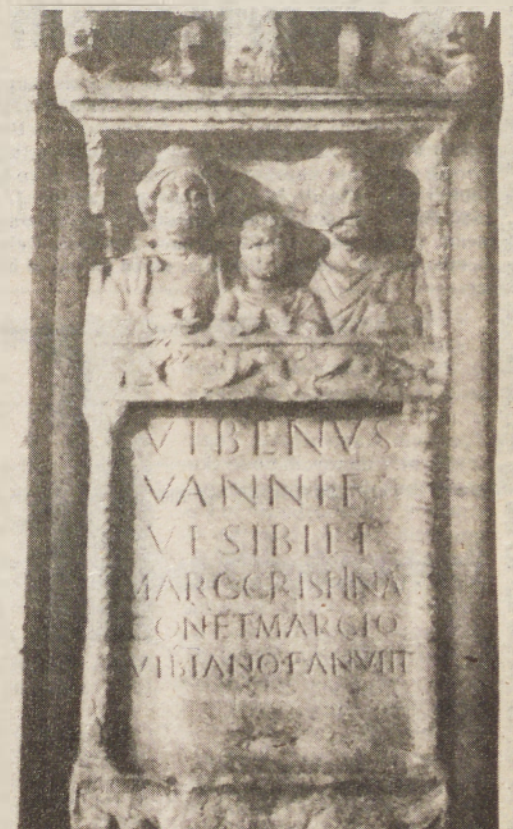
BRSKAMO PO ZGODOVINI

V različnih obdobjih je imela Lendava različna imena. Eno prvih, ki jih omenja zgodovina, je Halicanum. Rimske vojaške akcije za osvojitve teh krajev so se začele že 35 let pred našim štetjem. Rimljani so previdno prodirali v osrčje Panonije, zasedene kraje so močno utrdili, ustanavljali vojaške in pošne postojanke ter jih povezovali z dobrimi cestami. Tako beremo v potopisu rimskega zgodovinarja Antonia, da je bila ob vojaški cesti Petovia (Ptuj)—Sallen (Zalazovo)—Sabaria (Sombotel) znana rimska naselbina Halicanum (Lendava).

Antično posodje iz zaselka pri Dolgi vasi iz prve polovice 2. stoletja

Iz potopisa je razvidno, da je bil Halicanum od Petovie oddaljen 31. od Salle pa 30 rimskih milj, torej naj bi bil nekje na prostoru, kjer stoji današnja Lendava. Kdaj je Halicanum nastal in kdo ga je ustanovil, je težko ugotoviti. Arheologi in zgodovinarji so mnjenja, da so ga ustanovili Kelti. Tudi lokacija ni raziskana, nekateri ga iščejo pri M. Središču, drugi pri vasi Kot, tretji pa pri Kobilju. Te različne dvome so delno razčistile zgodovinske najdbe v Lendavi in Dolgi vasi. 1810. so našli pri Lendavi zlati in srebrni denar Julija Cezarja in spomenik rimskega veljaka Vibeniusa in njegove žene Marcine Cricine. Po teh odkritjih se je pozornost raziskovalcev obrnila na Lendavo in Dolgo vas. Raziskovanje sta vodila ravnatelj meščanske šole v Lendavi dr. Santo Daniel in Koloman Drvarič, sodnik v Lendavi. Drvarič je severno od Dolge vasi odkril čez 30 rimskih gomil ter del rimske ceste. Leta 1868 so v Dolgi vasi našli veliko zlatega in srebrnega denarja iz časov Julija Cezarja, zaplestnice, kolajne in broške (vse te najdbe so v Narodnem muzeju v Budimpešti). Na podlagi teh zgodovinskih ostankov je hotel Drvarič pojasniti rimsko dobo Lendave. To tezo so sprejeli in

Nagrobni spomenik veljaka Vibeniusa, najdenega pri Dolgi vasi, hrani pokrajinski muzej v M. Soboti.

potrdili tedanji arheologi in zgodovinarji. Ob glavni rimski poti se je pri Halicanumu (Lendavi) odcepila cesta, ki je vodila ob levem bregu Mure. Ob njej so v bližini Lžakovca našli na ostanke rimskih zgradb in gomil (najdbe hrani mariborski muzej). Na spomeniku rimskemu veljaku Vibeniusu piše: »Vibenius, Kanijev sin, je (nagrobnik) za živa postavil sebi, ženi Marciji Crispini in sinu Marciju Vilianu, staremu 8 let.« Ta nagrobnik hrani pokrajinski muzej v M. Soboti. Eno največjih najdbišč gomil je pri Dobrovniku. JD

Franci Just

PRVI KORAKI V SVET LITERATURE 4

Od štirih tipov pesemskih besedil z območnega srečanja pesnikov in pisateljev začetnikov iz severovzhodne Slovenije (10. maja v Murški Soboti) sta za predstavitev preostala še dva najkakovostnejša.

Dokaj opazen je tisti avtorski pristop, ki svoj izpovedni svet gradi na kritiki družbenih norm, ustalim življenjskih načinov itd. Miselno-izpovedno so te pesmi sveže, presenetljive. Dragocene so tiste, ki ne samo nadgrajujejo še z osebno izkušnjo deziluzioniranega sveta, z izkušnjo subjektivne nemoči v manipulacijskem kolesju vsakodne. Šibka točka teh pesmi je predvsem oblikovalna plat. Pogosto je pesniški izraz sicer moderniziran, vendar nepremišljeno. Premalo se zaveda, da je pesem tudi ritem, tudi verz, tudi melodija in da je učinek prave pesmi prav skladni učinek tako prepričljive izpovedi/misli kot prepričljive metafore, primernega ritma itd.

Zal najredkeje so pesmi, ki drugačen, nov pogled na stvari združujejo tudi s prepričljivim in svežim pesniškim izrazom. Ki torej zmorejo klasične pesniške teme uhedediti z novega zornega kota na nov, še ne nisan način. Mestoma se nekatere pesmi tega tipa že odzivajo na najsodobnejše, t.i. postmodernistične ustvarjalne postopke.

BLAŽ PRAPROTNIK

Iz Slovenj Gradca je prav gotovo iz tiste generacije, ki je ni mogoče slepiti z idejami, ideologijami, ideali in ki se dobro zaveda deziluzionirane narave tega sveta, kar je kratko in jasno zajeto v misli, ki smo jo izbrali za podnaslov tega zapisa. Ker mu je porajal prostor za izpoved te vrste, je na eni strani miselno nabita, prepletena z ironijo, včasih tudi namerno naturalizirana in vulgarizirana, na drugi strani pa v skladu s tem izhodiščem pesniški izraz namerno asketizira in ponekod depoeizira.

KSENIIJA BARTOL

z mariborske II. gimnazije svoj izpovedni svet razstavlja znotraj podobnih miselnih in izkuštnih koordinat kot Blaž Praprotnik. Tudi njena pesem je neposredna izpoved tega občutja, ne ukvarja se posebej s pesniškim izrazom, ampak v skladu z zavestjo o relativnosti stvari relativizira tudi le-tega.

DANIEL BAŠA

domačin iz Vučje Gomile. Njegove pesmi so tematsko raznolike, karakterizira pa jih zanimiva drugačnost pogleda na sicer »večne« stvari, poudarjena deziluzija in deemocionaliziranost. Iz nekaterih pesmi je že razberljivo tisto obvladovanje pesniške forme, ki kaže na postmodernistično komunicirajo s kulturno zgodovino in njenimi umetniškimi formami; pri njem zaenkrat predvsem s poetično ljudskega pesništva.

Ksenija Bartol

Vratca na glavi so se odprla
(pozabila sem jih zakleniti)
in na mizo pred mano
se je vsul kup besed.
Vse so se pomešale med sabo
in se spreminile v brezoblično gmoto.
Le ena plaho lebdi nad njimi,
kot bi želela nekam proč.
Tresota se je odplavala skozi zrak.
Zdi se mi, da je bilo tvoje ime —
a nisem čisto prepričana.

Polna pričakovanja ob stvarjenju
Entuziazem žal prehitro mine
Samo besede ostanejo na papirju
Ena pesem pač in kaj potem
Mišljeno je bilo toliko več

Naj bo nad prihodnostjo zavesa
in naj ne vračam se nazaj.
Vse, kar kaže mi nebesa,
je ta trenutek, tukaj, zdaj.

Blaž Praprotnik

Kljukasti grafiti

Med uro polpretekle zgodovine
sem v šolsko klop skrivaj
narisal kljukast križ.

Obrnil sem ga na pravo stran,
da bi lažje pojasnil.
Vedel sem, da ne bi smel,
in samo zato sem to storil.

Nekdo je ubogal glas neke vesti
in narisal črte čez moj grafir.
Simbol sonca je postal okno,
skozenj je sijalo tisoč let.

Somrak idolov

Idoli odhajajo.
Odhajajo, gredo ...
Himna igra temačno,
še en ponesrečen playback.
Z dvignjeno glavo
ali z nogami naprej,
odhajajo ...
Danes je težko
najti ustrezne idole,
danes je nemogoče
verjeti karkoli.
Klovni imajo
velik belo-rdeč nasmeh
narisan čez obraz,
tudi, ko jočejo,
tudi, ko odhajajo.

Titanic

Lovil sem se v tvoj veter
in izgubljal smer
Pene tvojega vonja
so mi pršile na obraz.

Želel sem nasesti
na čerch belega nasmeha,
razbiti lupino in se zbuditi,
gol, sredi tvojega peska.

A preveč sem se bal
brodoloma na neznani obali
in občutka, ko bi ves vroč
nasedel na ledeno goro.

Daniel Baša

Preročišče

Stoji še zidani vodnjak
in trhli hrasti naokoli;
okoli stopim sedemkrat,
družico videl bom v vodi.

Ko kokot zapoje osemkrat,
jo najdem že na stelji;
odklenem ji nešteto vrat,
mogoče bo živela v meni.

Petra

Meso
v jeansu napeto
valovi
električno zapeljivo
draži ljuhezen
pod pasom
je hodenje
znojne kože
sopelih obrazov
po zlitju
nežnotople
mastne vlage
z mojo
slinavostjo.

Neka misel

Ne maram
sebe,
ker sem bedak
med bedaki.
Bog pravi,
ljubi bližnjega
kakor sebe.
Se pravi,
ne morem
nikogar ljubiti.

PRVA KASETA DUETA

Duet Milan Žižek — klavirist in Andrej Lehar sta maja izdala prvo kaseto. Naslov je MURSKA KASANTA, po eni od desetih skladb. Saemala sta v studiu Piramida v Mariboru. Duet je nastal pred letom in pol, izdaja kasete pa pomeni velik uspeh.

DESET LET OKTETA TURNIŠČE

Na pobudo delavcev Planike so v Turnišču ustanovili oktet Planika. Idejni vodja je Jože Kocet, večina članov pa je zaposlena v tovarni Planika (razen dveh). Najprej so se preizkušali na raznih proslavah v lendavski občini, potem so peli na srečanju oktetov Pomurja in srečanju slovenskih oktetov v Sentjerneju. Peli so tudi za naše delavce v Avstriji, v Zalaegerszegu in Lentiju na Madžarskem, ter na kmetijski oddaji Znanje imanje v Vojvodini. Pred štirimi leti se je oktet Planika preimenoval v oktet Turnišče. Pojejo predvsem narodne in umetne pesmi. Letos pričakujejo, da bodo dobili Gallusove značke in priznanja za neumorno delo desetih let.

J.Ž.

Kapelico sv. Trojice obnavljajo

Najstarejši in najpomembnejši objekti v lendavski občini so cerkve in grad. Grad so v povojnem obdobju večkrat obnavljali (streha, notranjost), za obnovo cerkvenih objektov pa je bilo vedno premalo denarja. Poleg cerkve sv. Katarine je za Lendavo še pomembnejša kapelica sv. Trojice v goricah. Ta je postala znana, saj v njej hranijo mumijo vojščaka Hadika iz časa turških bojev. Cerkev sv. Katarine so začeli obnavljati lani, letos pa bodo začeli izsuševati tudi zidove kapelice. Pred nedavnim so na kapelici na novo prekrili streho. Vaga, ki je močno načela temelje kapelice, je največji sovražnik vsakega objekta, posebno še starejšega. Z novo metodo AKVAPAK, ki jo uporablja inž. Gyula Csik iz Ljubljane, naj bi čez dve leti izsušili zidove, s čimer se bo ta kulturnozgodovinski objekt ohranil prihodnjim rodovom.

JD

kulturni koledar kulturni koledar kulturni koledar

PRIREDITVE

MURSKA SOBOTA: V soboto, 15. junija, ob 13. uri bo v dvorani kina Park predstavitev plesne šole Intakt.

MURSKA SOBOTA: V soboto, 15. junija, ob 18. uri bo v dvorani kina Park revija odraslih pevskih zborov občine M. Sobota.

MURSKA SOBOTA: V ponedeljek, 17. junija, ob 11. uri bo v prostorih Ljubljanske banke odprta likovna razstava predšolskih in šolskih otrok pod vodstvom akademske slikarke Ditke Petkovič.

MURSKA SOBOTA: V ponedeljek, 17. junija, ob 20. uri bo v dvorani kina Park občinsko srečanje folklornih skupin, prikaz običajev in nastop ljudskih pevcev in godcev.

RAZSTAVE

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin je razstava li-

kovnih del — pastelov in akvarelov Petra Jančarja. Na ogled bo do 15. junija.

MURSKA SOBOTA: V galeriji kulturnega centra Miško Kranjec je odprta razstava otroške likovne ustvarjalnosti 91 z naslovom Likovni svet mladih v knjigi. Razstava bo odprta do 23. junija.

MURSKA SOBOTA: V galeriji kulturnega centra Miško Kranjec je odprta razstava Iz oči v oči s Švico. Odprta bo do 23. junija.

LENDAVA: V razstavnih prostorih lendavskega gradu je stalna razstava likovnih in kiparskih del dosedanjih mednarodnih likovnih kolonij.

LENDAVA: V galeriji lendavskega gradu je na ogled razstava Otroška likovna ustvarjalnost. Odprta bo do 30. junija.

MURSKA SOBOTA: V Pokrajinskem muzeju je vsak dan (razen ponedeljka) od 10. do 12. ure odprta stalna razstava iz muzejskih zbirk.

LJUTOMER: V galeriji Antea Trstenjaka je odprta 8. razstava turističnih spominkov in umetne obrti mladih ustvarjalcev.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Vsi oddelki Pokrajinske in študijske knjižnice so odprti od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 17. ure, v torek in petek pa od 8. do 15. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, čitalnica pa vsak dan od 7. do 15. ure.

USPEŠNICE TEDNA

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo: Viki Grošelj: 4 krat 8000, Prešernova družba, Ljubljana, Philippa Carr: SIRENINA PESEM, Pomurska založba, Bogdan Novak: LIPA ZELENEGA JE (Krvave reke, 3. in 4. del), Kmečki glas, Ljubljana.

KRAJEVNA SKUPNOST CEZANJEVCI

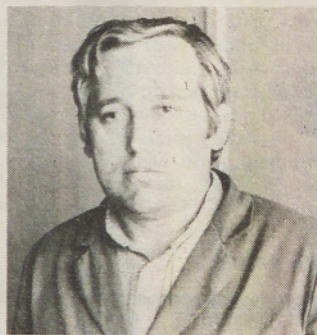
V Vogričevcih si želijo vode

Matija Kaučič, predsednik sveta krajevnih skupnosti Cezanjevci, je te dni zelo zaposlen: v Ljutomerškem Mizarstvu, kjer si služi kruh, in v svoji krajevni skupnosti, saj v Cezanjevcih in Branoslavcih napeljuje omrežje kabelske televizije. Le-to bo priključeno na Ljutomerske sprejemne naprave, kljub temu pa je veliko opravkov. Za pridobitev se je odločilo 70 gospodinjstev, ki bodo v 12 obrokih plačala 1680 mark v dinarski protivrednosti. Če pa bi se devizni tečaj spremenil, potem bodo število obrokov povečali. Dela opravlja Ljutomerska obrtna zadruga Prekija, nared pa naj bi bilo prihodnji mesec.

»V naši krajevni skupnosti je 5 vasi: Cezanjevci, Branoslavci, Zgornji Kamenščak, Vogričevci in Vidanovci. Zdaj nastaja tudi telefonsko omrežje: v Zgornjem Kamenščaku, Vogričevcih in Vidanovcih bodo skupaj dobili 44 telefonskih priključkov, v Branoslavcih in Cezanjevcih pa 18. Naložbo financirajo predvsem občani sami, nekaj denarja pa smo namenili še iz sklada krajevnih skupnosti. Predvidevamo, da bo cena priključka 50.000 dinarjev,« je dejal cezanjevski predsednik, ki pa je doma v Branoslavcih.

Ceste. Le kje se ne ubadajo s tem problemom? Tudi v krajevni skupnosti Cezanjevci. Ni tako dolgo, odkar so utrdili kilometer dolgo cestišče med Zgornjim Kamenščakom in Vidanovci: kdaj pa bodo položili asfalt, še ne vedo, ker ni denarja. Včasih pa se najde pri krajanih! Lep zgled za to trditve je posodobitev ceste med Cezanjevci in Kamenščakom v dolžini 400 metrov, za katero so Cezanjevci primaknili kar 60 odstotkov denarja. Na območju KS Cezanjevci pa so še občinske makadamske ceste, recimo med Branoslavci in Grabami, med Zgornjim Kamenščakom in Žerovinci, med Cezanjevci in Lokavci in še druge.

»V naši krajevni skupnosti imamo vas, ki še nima javnega vodovodnega omrežja, ampak imajo gospodinjstva zasebne črpalne naprave ali pa kar studene. To so Vogričevci. Pri ustreznem republiškem skladu smo zdaj prijavi naložbo zara-

Matija Kaučič, predsednik sveta KS Cezanjevci

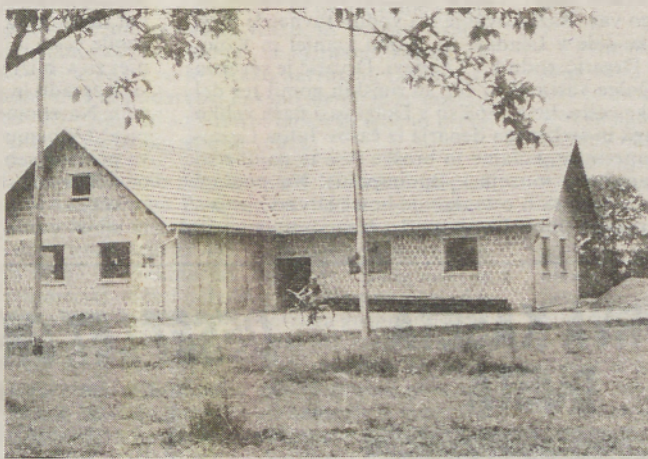
di širitve vodovodnega omrežja in upamo, da bomo na račun demografsko ogroženega območja dobili nekaj denarja. Lani smo uspeli na Zgornjem Kamenščaku napeljati 500 metrov glavnega vodovoda in 1100 metrov razvodnega omrežja. Na

našem območju nimamo vaških vodovodov, ampak smo priključeni na Ljutomerski vodovod.

Še in še je pripovedoval cezanjevski predsednik. Prezrl ni tudi gasilcev. V Branoslavcih so naredili prizidek 25 krat 13 metrov, v katerem je velika dvorana. V Cezanjevcih prav tako zidajo, in sicer prostore za gasilski inventar. V Vogričevcih pa smo se na lastne oči prepričali, da je njihov nov vaškogasilski dom resnično velik več kot 150 kvadratnih metrov. Zgradili so ga lani, v njem so velika dvorana, garaže, kuhinja, pisarne, sanitarije... Tako kot marsikje druge so tudi v tem kraju zavihali rokave skoraj vsi domačini in za tuje mojstre je bilo treba dati le manjši znesek.

V krajevni skupnosti Cezanjevci se torej lahko pohvalijo z marsičim. Seveda pa ni namen tega pisanja delati obračun — najbrž nam je marsikaj »ušlo« — ampak le opozoriti, da tudi v teh krajih ne držijo križem rok. S kabelsko televizijo, ki pa ni ravno nujnost, so celo pred mnogimi drugimi vasi.

Š. Sobočan

Nov vaško-gasilski dom v Vogričevcih meri 150 kvadratnih metrov

SREČANJE S STAROSTO POMURSKIH GOSTILNIČARJEV

PILI SO PREDVSEM JABOLČNIK

Trgovac postal tudi gostilničar • Teknile so predvsem mastne pečenke • Ohranjal je mirne živce • Nekoč je bila pesem

Kako bi se počutili, ko bi vstopili v vaško gostilno in bi vam odzdravil, nato pa postregel 85-letni možakar z belim predpasnikom? No, odgovorite vendar! Zase moram reči, da sem se počutil zelo prijetno. Še več: s Feliksom Kolblom iz Vučje vasi sem se pogovoril o njegovem delu in življenju.

»Leta 1935 sva se z ženo preselila iz Bučevca v hišo strica v Vučjo vas. Tu sva nadaljevala trgovsko dejavnost, odprla pa sva še gostilno. Bila je v sestavi trgovine. Ker pa sva imela še 9 hektarjev zemlje, je v gostilni oziroma trgovini delala predvsem žena, jaz pa sem vodil gospodarstvo. Pomagali so nam tudi hlapci in dekle. Največji promet v gostilni smo imeli med vojno, ko so veliko trošili nemški vojaki in dajali dobre napitnine. V gostilni, ki je tik ob cesti Radenci-Križevci pri Ljutomeru, pa so se oglašali tudi potniki. Naročali so predvsem zelo mastne pečenke, pili pa so zlasti domač jabolčnik, ki je bil za polovico cenejši od vina. Tedaj so vino pili čisto, torej ni bilo »špricarjev«. Ti so se uveljavili šele po vojni. V predvojnem času so v najini gostilni tudi radi kartali, a ne za denar, ampak za pijačo, pa pili so, da jih je bilo slišati daleč naokoli.«

Tako mi je pripovedoval 85-letni gostilničar Feliks Kolbl. Priznal je, da zdaj, ko je že starejši, v gostilni ne vzdrži toliko ur kot nekoč, ampak le »dežura« do poldne, ko ni veliko gostov. V tem času lahko hčerka Darinka, ki je uradna nosilka obrti v zadnjih desetih letih, postori kaj na vrtni ali v gospodinjstvu. Sem pa

opazil, da se ni »ustrašil« tudi gostov, ki niso prišli le spit brizgance, ampak tudi nekaj pojest.

Zdaj gostiše ponuja predvsem ribe osliče in gostilničar je naredil pogrinjek, nato pa postregel.

Spet je prisedel k moji mizi in nadaljevala sva klepet. Potožil

»Ne morem brez dela. Rad sem me ljudmi, od katerih je veliko mojih znancev, zato pomagam v gostilni. Najbrž tudi zato, ker imam mirne živce. Pa ne le zdaj, ko sem že starejši, ampak nasploh — tudi v mlajših letih sem jih imel. Menda se je zgodilo le enkrat, ko so mi popustili in

85-letni Feliks Kolbl še »kelnari«. Foto: Š. S.

je, da mu je nova oblast 1945. leta gostilno in trgovino zaprla, kajti uveljaviti je hotela državna podjetja. Vsa se niso potrdila in tako je vučjevaški gostilničar leta 1952 spet odprl vrata svojega lokala: gostilne, ne pa tudi trgovine. Ponudbo je izpopolnil, ljudje so sčasoma začeli piti več vina in manj jabolčnika. Zdaj ga niti doma nihče več ne pokusi. Gostje hočejo predvsem »špricarjev«, pivo, brezalkoholne pijače, srknejo kako žgano pijačo in seveda kavo.

sem dva, ki sta si v gostilni segla v lase, »posadil« skozi vrata,« mi je na koncu pogovora povedal moj zdaj pa tudi vaš znanec iz Vučje vasi.

Morda se tole: Feliks Kolbl ni imel vinograda. To je za gostilničarja sicer izjema. Pojasnil je, da je imel (in še ima) drugega dela preveč. Je pa nekoč skrbel za večji sadovnjak in iz lastnega sadja stiskal jabolčnik, zato mu kletarskih izkušenj ne manjka. Tudi življenjskih ne!

Š. Sobočan

V VUČJI VASI SO NAPREDOVALI

TELEFON V VSAKI HIŠI

Telefon v vsaki hiši? No, malo pretiravamo, dejansko pa imajo v Vučji vasi 74 gospodinjstev in 62 telefonskih priključkov. Tako razvejeno omrežje pa si lahko samo želimo v marsikaterem drugem kraju.

»Veliko smo naredili tudi za posodobitev cestnega omrežja, asfaltirali smo vse vaše ceste v dolžini 2800 metrov, ostale pa so nam poljske poti, ki jih dobro vzdržujemo. Zdaj pa gradimo gasilski dom. V njem bomo imeli dvorano, prostore za gasilska vozila in opremo, pisarno, sanitarne prostore. Povsem ga bomo uredili prihodnje leto. Gasilski dom je v neposredni bližini stare šole, ki jo stanovanjsko-komunalno podjetje preureja v 7 stanovanj.«

To so bile besede predsednice vaškega odbora Slavice Kolbl. Pojasnila je, da občani plačujejo krajevni samoprispevek, kadar pa se kaže potreba, tedaj dodatno zbirajo denar. Tudi prostovoljnemu delu gre zahvala, da rezultati ne izostajajo. Občutek, da je vas gospodarsko močna, nas ni varal, saj je predstavnica potrdila, da

V Vučji vasi gradijo velik gasilski dom, hkrati pa obnavljajo staro šolo in jo preurejajo v stanovanja.

Foto: Š. S.

Žal mi je, da sem odšel iz novinarstva!

»Ne vem, če je ob moji upokojitvi vredno pisati,« mi je skromno dejal nekdanji stanovski kolega Rudi Jaušovec iz Gornje Radgone. Rudi je odšel iz novinarskih vrst tik pred mojim prihodom, pa vendar sva se še nekaj časa srečevala, ko je dopisoval iz Gornje Radgone. Zaselek Zabrtčina, ki spada k Mursku, kjer mu je stekla zibelka, šolanje pri Vidmu ob Ščavnici, v Gornji Radgoni, Murski Soboti in Ljubljani ter prvo službeno mesto v Narodni banki v Ljubljani, je bila njegova mladeniška pot. Po odsluženju vojaškega roka v šoli rezervnih oficirjev v Bileci se je zaposlil pri Pomurskem vestniku kot novinar. Pravi, da je krivec za to takratni odgovorni urednik Štefan Balazic.

Komaj se je navadil na novinarsko delo, že so ga takratni politiki in občinarji prepričali, da je prevzel mesto direktorja pri novoustanovljeni Ljudski univerzi v Gornji Radgoni, ki se je kasneje preimenovala v Delavsko univerzo. Na tem delovnem mestu je ostal polna tri desetletja. »Z mopedom sem se vozil iz Kapele v Mursko Soboto, potem pa naprej po Goričkem, v Lendavo, Ljutomer in Gornjo Radgono, kamor je bilo pač potrebno. Novinarstvo sem vzel zelo resno, se navezal nanj, zato mi je žal, da

sem ga tako hitro zapustil. Z Jožetom Vildom, Štefanom Balazicem, Slavkom Klinarjem, Bojanom Šinkom, Jušem Makovcem in Jankom Stojnikom smo bili

dobri prijatelji. Najrajši sem pisal o življenju in delu ljudi, sicer pa sem moral največ pisati o sedanjih skupščinah in družbenopolitičnih organizacij. Na novinarstvo me vežejo lepi spomini. Rad bi odkril le enega. S pokojnim Jankom Stojnikom sva se odločila za akcijo, da bomo s čolnom plula po reki Muri in napisali reportažo. Ko sva se v Radenci vkrčala v čoln, sem vprašal kolega Janka, če zna plavati. Odgovor je bil negativen. To me je nekoliko zaskrbelo, kaj če se nama kaj zgodi. Reka Mura je bila takrat ob številnih mlinskih

zelo nevarna. Poleg tega pa je Janko že na začetku izgubil veslo, ki ga je voda odnesla, tako da sva plula z enim veslom in palico za odiranje. Kljub vsemu sva uspešno premagovala valove Mure in prispela do Veržaja, kjer sva imela predviden počitek. Drugi dan sva nadaljevala pot do Razkrižja, kjer sva se izkrcala, čeprav sva nameravala potovati do izliva reke Mure v Dravo. Tako se je končala najina malce tvegana pot po reki Muri,« pravi Rudi Jaušovec. Podobnih akcij pa je bilo seveda v novinarstvu več. Potem se je Rudi vse bolj oddaljeval od novinarstva ter se v celoti posvetil delavski univerzi: Pod njegovim vodstvom je ta ustanova dosegla velik razmah. Poleg splošnega in strokovnega izobraževanja in prometne vzgoje je radgonska delavska univerza organizirala tudi šolo za poklicne voznike ter srednjo šolo za prometne tehnike. Sicer pa je Rudi opravljal številne odgovorne funkcije v raznih organizacijah. Za svoje delo je tudi prejel številna priznanja, med njimi odlikovanje red zaslug s srebrno zvezdo. Pa še to! Novinarsko pot, ki je Rudi ni dokončal, nadaljuje sin Boris pri mariborskem večeru. Stanovskemu kolegu želimo, da bi dolga leta užival sadove svojega dela.

Feri Maučec

V TURJANCIH SO OGORČENI

Namesto trave rogoz!

Med potjo iz Radencev proti Križevcem pri Ljutomeru sem v Turjancih srečal domačina Franca Petovarja, ko se je vračal z oglada svojega travnika, ki je tik ob cesti, območje pa se imenuje Pod bregom.

»Nič ne bo s košnjo,« mi je pojasnil. »To je močvirnat svet, ki je tak postal v zadnjih desetih letih, odkar so v bližini vrtali v zemljo, da bi odkrili mineralno vodo. Menda ga je voda takrat zalila, pozneje pa ni nihče poskrbel, da bi ga izsušili ali vsaj izkopali jarke. Menda so se na to že pripravljali, a je prišla odločitev, da v naravo pač ne bomo posegali na silo.«

Franco Petovar me je odpeljal v svet, poln zelenja in pršicega petja ter zabjega regljanja. Neke vrste rezervat. Že prav, da narave povsod nismo iznakažili, je pa treba vedeti, da si trsti, ki od zemlje živijo, morajo prizadevati, da ne ostanejo brez obdelovalnih zemljišč.

»Tu so bili lepi travniki. Pa zdaj? Pogledajte tle rogoz! Kaj naj počnem z njim? Naj iz njega pletem cekarje?«

Sogovornika sem razumel, da je prizadel, a pomagati mu nisem mogel, le obljubil sem, da bom o tem pisal v časopis. Bi pa bilo dobro, da bi se oglašili še drugi, kajti enako izkazane (seveda, če gledamo na problem z oči kmetovalcev) so površine, ki segajo od Rihtarčev do zaselka Golibe. Več kot 20 hektarjev jih je.

Š. S.

Pod bregom v Turjancih raste namesto trave rogoz. Foto: Š. S.

Obnova zdravstvene postaje

V ponedeljek so začeli z obnovo radenske zdravstvene postaje. Bila je že nujna, saj so do sedaj opravljali le nujna vzdrževalna dela. Tokrat pa bodo obnovili splošno in zobno ambulantno s čakalnico ter druge prostore s površino 250 kvadratnih metrov. Zamenjali bodo instalacijo, tlake, pode, popravili okna in vrata ter obnovili sanitarije. Po predračunu bodo stala dela, ki jih bodo končali 13. julija, 670 tisoč dinarjev. Šeststo tisočakov je iz sredstev prejšnjega referendumskega programa — obnova zdravstvene postaje je bila namreč v referendumskega programa — 70 tisočakov pa bo primaknil radgonski zdravstveni dom.

Med obnovo zdravstvene postaje bosta oba zdravnik, splošni in zobozdravnik, delala v radgonskem zdravstvenem domu, zato stveni delavci prosijo za razumevanje.

Krajevna skupnost Turnišče

GRADILI BODO VAŠKI DOM

V vseh štirih naseljih krajevne skupnosti Turnišče: Renkovcih, Nedelici, Gomilici in Turnišču, plačujejo občani visok 3-odstotni samoprispevek. To jim je omogočilo, da so v preteklosti lahko uresničili nekatere skupne in zahtevne naložbe, kot so gradnja vrtca, zdravstvene postaje, šole, telovadnice in vodovoda, modernizacija cest, urejanje kulturnega doma in drugo, sta nam ob našem obisku povedala predsednik sveta krajevne skupnosti Turnišče Jože Bence in tajnik Marjan Gijura. V posameznih vaseh pa imajo tudi razvojne programe, ki so jih prav tako uspešno uresničevali. Vlagali pa so predvsem v posodobitev cest, gradnjo vaških domov, mrtvašnic in druge krajeve potrebe. V Turnišču so lani dokončno uredili novo vodovodno zavezje s povezovalnim vodovodom do omrežja, kar je bila tudi najzahtevnejša naložba v zadnjih letih. To novo zavezje je urejeno po vseh predpisih z zmogljivostjo 30 litrov vode na sekundo. S tem so dolgoročno rešili oskrbo s pitno vodo.

Najpomembnejši nalogi, ki ju načrtujejo v Turnišču, sta zidava vaškega doma in obnova zgradbe, v kateri imajo svoje prostore pošta, krajevni urad, krajevna skupnost in kmetijska svetovalna služba. Za gradnjo že imajo lokacijsko dovoljenje, kmalu pa bodo narejeni tudi načrti, tako da bodo lahko začeli z gradnjo novega vaškega doma, dela bodo potekala etapno. V vaškem domu bodo večnamenska in poročna dvorana, sejna soba in pisarniški prostori. Svoje prostore pa bodo dobili tudi nogometaši in gasilci. Poleg samoprispevka bodo denar prispevali tudi lendavska občina, PTT-podjetje, nogometni klub in gasilsko društvo. S tem bo Turnišče dobilo zelo potreben prostor za nemoteno delovanje krajevne skupnosti, društev in organizacij ter potrebe občanov. Poleg tega načrtujejo za letošnji krajevni skupnosti Turnišče še posodobitev vaških ulic, dolgoročno pa tudi kanalizacijo v Turnišču, za katero bodo pripravili potrebne načrte.

Na pobudo skupine občanov

pa so pri osnovni šoli v Turnišču začeli urejati dve teniški igrišči. Pobudo sta podprli krajevna skupnost in šola, ki je tudi lastnik zemljišča. Doslej so že opravili zemeljska dela in pripravili podlago, tako da je potrebno še

urediti ograjo in kupiti tenis. Predvidevajo, da bo eno igrišče gotovo do začetka julija. Za dokončno ureditev pa vabijo ljubitelje tenisa, da se jim pridružijo. Tako bo Pomurje dobilo še eno teniško središče. Feri Maučec

Olajšave za slovenske vojake

Te dni smo dobili že 10. sporočilo odbora staršev za varstvo in vrnitev vojakov iz Slovenije, ki med drugim ugotavlja, da je dobil pisne izraze podpore Rdečega križa. Poleg tega je srečanje slovenskih predstavnikov s predsednikom zvezne vlade in zveznim obrambnim ministrom učinkovalo pomirjevalno. To velja tudi za pogovor ustavnega predsednika predsedstva SFRJ Stipeta Mesića z delegacijo odbora staršev, ki ga je imel na »Celjskem večeru«. Izrazil je namreč strinjanje s cilji staršev vojakov in jim zagotovil, da bo storil vse, da vojaških enot ne bodo več uporabljali za policijske akcije in da se fantje vrnejo v vojašnice k rednemu obrambnemu usposabljanju.

Zaradi ponavljajočih se vprašanj staršev vojakov glede sprejemnih in diferencialnih izpitov za vpis na slovenske visoke šole pa so dobili zagotovila, da bodo povsod proučili možnosti za olajšave vojakom, ki so na robu fizičnih in psihičnih zmogljivosti.

— še

SREČANJE Z MLINARJEM IVOM RIŽNARJEM IZ STROČJE VASI

Hrepenenje po preteklosti

Odkar se elektrika nenehno draži, se mlinarju Ivo Rižnarju iz Stroče vasi nenehno toži po brezplačni energiji: vodi, ki je poganjala mlinsko kolo.

»Leta 1962 so na našem območju uredili novo strugo reke Ščavnice, ki zdaj teče nekaj deset metrov stran od mlina. Tako je moj oče, ki je bil mlinar do 1968. leta, ko sem obrt prevzel jaz,

MLINAR — Ivo Rižnar se je na naše prigovarjanje nastavljal pred fotoaparatom zunaj pred mlinom, saj ga v mlinu zaradi prostorske omejenosti nismo mogli poslikati. Foto: Š. S.

ostal brez tega energetskega vira. Bilo je to še v obdobju, ko človek ni upal ničesar kritizirati, pa je tudi on ostal tiho. Odpravili so ga z minimalno odškodnino,« nam je dejal sedanjí lastnik mlina. Mlinsko kolesje in valje, med katerimi rž postaja moka, poganja zdaj močan električni motor.

»Nekako se še prebijam. Vsaj doslej sem se, saj sem plačeval pavšalni davek. Od novega leta naprej pa moram voditi poslovne knjige. Hudi so tudi prispevki za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje. Delo v mlinu je sezonsko: največkrat meljemo z vsemi zmogljivostmi od jeseni do srede zime, v ostalih mesecih pa je manj mletja, čeprav sem vozijo ne le iz bližnje okolice, ampak tudi iz sosednjih vasi, tudi iz Medimurja. Kadar meljemo 24 ur dnevno, tedaj zmeljemo kakih 1000 kilogramov pšenice. Če kmetje pripeljejo najmanj 500 kilogramov, jim ustrezemo in moko pripravimo zgolj iz njihove pšenice. Če pa je količina pšenice manjša, potem pa hkrati meljemo pšenico več lastnikov.«

Rižnarjev Ivo pšenico tudi zamenjuje za moko. Tisti, ki dajo mleti svoj pridelek, dobijo za 100 kilogramov pšenice 54 odstotkov moke, 20 odstotkov znaša merica, 20 odstotkov je otrobov, 6 odstotkov pa je kala. Najboljša pšenična moka je, po zahtevanju tega mlinarja, iz trde pšenice. Kakovost zrnja, ki ga kmetje pripeljejo v mletje, je v glavnem dobra, zato se včasih da pridobiti iz 100 kilogramov zrnja večji odstotek kakovostne moke, kot smo ga navedli — tudi do 60 odstotkov oziroma kilogramov.

Iva Rižnarja smo obiskali na Telovu. Ne glede na veliki cerkveni praznik je v mlinu ropotalo, kar pomeni, da je mlel. Mlinar je bil osamljen, nam je pa zatrdil, da je druge dni drugače. Še več obiskovalcev pa bi bilo, če bi še predeleval bučnice, kot jih je nekoč njegov oče.

Š. Sobočan

Gaberje

Kaj bo z zvonikom?

Med cvetočimi travniki v gornjem delu Gaberje so vaščani leta 1922 sezidali in postavili zvonik, ki je služil za jutranje, opoldansko in večerno zvonjenje. Leseni zvonik, v katerem je bil zvon, je načel rob časa. Zvon pa so leta 1988, ko so zgradili mliniško vežico, preselili na pokopališče. Ker je zvonik etnografska znamenitost kraja, se odgovorni v krajevni skupnosti zavzemajo za obnovo. Pri tem pa bi vsekakor morali pomagati tudi lendavska kulturna skupnost in župnija.

Tekst in foto: J. Ž.

Varpa — novi šport tudi v Pomurju?

Turistično društvo Radenci je pripravilo predstavitev nove športne discipline VARPA, to je šport, ki prihaja iz Švedske. Po besedah predsednika švedske zveze VARPE, ki ima registriranih 129 klubov, Eskila Eriksona, ima ta šport na švedskem večletno tradicijo. V Sloveniji deluje že 12 klubov, med katerimi je najboljši Gorenjka iz Kranjske Gore, najboljši posameznik pa Janez Terkaj iz Ljubljane. S tem športom se ukvarjajo ljudje od najmlajših do najstarejših. Na predstaviti v Radencih so sodelovale tri ekipe: Gotlands Bara IF — državni prvak Švedske — ter Gorenjka iz Kranjske Gore in Spik Gård Martuljk. Veliko presenečenje je pripravila ekipa Gorenjke, ki je premagala švedskega prvaka z 12:11. V skupnem rezultatu pa so zmagali Švedi s 107:52. Najboljša slovenska ekipa Gorenjka bo julija sodelovala na odprtem državnem prvenstvu Švedske, septembra pa bo gostitelj klubov iz Evrope. Na fotografiji so udeleženci srečanja varpe v Radencih.

Besedilo in fotografija: Rade Bakračević

Turnišče

Imajo tudi interni kanal

V krajevni skupnosti Turnišče imajo med prvimi kabelsko televizijo. Za Turnišče in Renkovce imajo skupno postajo v Turnišču, na katero nameravajo priključiti še Nedelico, medtem ko ima Gomilica svoje postajo. Tačas lahko spremljajo 8 satelitskih in 6 zemeljskih programov. Poleg tega pa imajo tudi interni kanal, prek katerega posredujejo tekstne informacije ob pomoči računalnika in sliko videokorderja. Po internem kanalu je možno posredovati male oglase, reklame in druge informacije. Za občane pa so tudi velikega pomena informacije kmetijske svetovalne službe, ki je v Turnišču od prvega februarja letos.

F. M.

Žitkovci

Sedemnajst novih telefonov

V začetku maja so delavci soboškega PTT-podjetja v Žitkovcih začeli širiti telefonsko omrežje. Napeljali so 540 metrov zemeljskega in 700 metrov zračnega kabla. Vrednost dela je 1300 DEM v dinarski protivrednosti po naročniku. Pri širitvi so pomagali tudi krajsani s prostovoljnim delom. Z deli naj bi končali ob koncu julija, ko bi telefone dobilo 17 novih naročnikov.

K. Ščavničar

Komu junijski glasovi?

Z našim izborom za Pomurca meseca nadaljujemo tudi v juniju. Še vedno pričakujemo, spoštovani bralci domačega tednika Vestnika, da nam boste redno pošiljali vaše glasovnice, ki jih objavljamo v vsaki številki časopisa. Potem ko je v začetku leta dobil največ glasov Milan Kučan, ste pozneje glasovali bolj za humorista Gezo Farkaša, v maju pa je zmagal gledališki igralec Evgen Car. In kdo bo najbolj priljubljen Pomurc v juniju?

NAJ POMUREC (POMURKA) MESECA

GLASUJEM ZA

6

(Ime in priimek predlagatelja ter naslov)

Kdo bo uredil Kobiljanski potok?

Zgodba o Kobiljanskem potoku je stara in dolga. Občasno se je pojavljala tudi v našem tedniku. Nekoč so v nekaterih glavah zrasle čudne ideje, da bi potok, ki teče tik pod Lendavo, regulirali tako, da bi rabil tudi kot kanalizacijo. Idejo so seveda izpeljali do konca, tako da imamo danes res kanalizacijo, iz katere pa ob lepem vremenu zaudarja, in ki gotovo ni v ponos krajevni skupnosti. Spomnim se še, da je bil nekoč govor o tem, da bi v staro strugo Kobiljanskega potoka položili večje cevi, v katere bi speljali mestno kanalizacijo, in jih zasuli. Žal se je uresničil samo del programa oziroma načrta, potok so prekopali in iz njega napravili odprto kanalizacijo. Krajevna skupnost je želela, da bi krajsani pomagali pri sanaciji, toda referendum je propadel, problem pa ostal. Kako in kdaj se bo stvar razpletla, ta hip še nihče ne ve. Lendavčani si zato želimo, da bi bilo več deževja, ki bi sproti odplakovalo odpadlo vodo, da nam v toplih dneh ne bi smrdelo.

JD

ODLAGALIŠČA NI VEČ — V lendavski občini so dobili denar za javna dela in zaposlili nekaj delavcev, ki pospravljajo divja odlagališča. Najprej so navlako odstranili z odlagališča med Odranci in Trnjem. Sliko odlagališča smo objavili v eni od prejšnjih števil Vestnika, zdaj pa prinašamo še pogled na očiščeno območje. Zgled je lep, upajmo pa, da prostora ne bodo več onesažili, ampak bodo odpadke vozili na občinsko odlagališče v Dolgo vas.

Foto: Š. S.

OBNOVILI VAŠKI DOM

Vaški dom, ki so ga v Strehovcih zgradili leta 1945, je bil v slabem stanju. Zato so se gasilci in krajsani odločili, da ga obnovijo. Sredi maja so zavijali rokave in začeli z deli, ki še potekajo. Prekrili so ostrešje doma, uredili dvorano in sanitarije. Sredstva, potreben material in prostovoljno delo so prispevali krajsani.

K. S.

MAGNETOVH 5 LET

20. maja so fantje skupine Magnet v krogu prijateljev, sodelavcev, novinarjev, založniških hiš in trgovcev proslavili peto obletnico delovanja. Slavnosti so se udeležili tudi Brane Jovanovič, Simona Weiss, Slavko Kovačič, Vinko Šimek in glavni urednik Stopa Sattler. Doslej je Magnet žel veliko uspeha, dobili so dve srebrni in eno zlato kaseto, ob peti obletnici pa že tretjo srebrno, saj je kaseto Prstan poklanjam ti v mesecu dni dosegla srebrno naklado in bo gotovo največji prodajni uspeh, vabili pa so jih v sleherni domači kraj. Kaseto Prstan poklanjam ti pa je zagotovo uspela tudi zato, ker so pri njenem nastajanju sodelovali znana imena slovenske pop scene (Goran Šarac, Brane Drvarič, Slavko Kovačič, Edvin Fliser, Gorazd Elvič in Vojko Stilič), izvršni producent in vodja projekta pa je bil Jože Ružič, vodja ansambla Magnet.

Izpod njegovega peresa je tudi skladba Ona miga, ki je hit mladih, zaradi katere jih vabijo na gostovanje otroci mnogih šol (Maribor, Lendava, Griže, Sevnica...). Prstan poklanjam ti, Danes je tvoj rojstni dan. Navsilenje in srečno pot po poslušalci Murskega vala zelo dobro poznajo. Letos imajo fantje skupine Magnet še velike načrte. Vabijo jih na gostovanje v Kanado.

sodelovali bodo na popevki v Mariboru, skupaj z nekaterimi drugimi slovenskimi skupinami mislijo izdati videokaseto, pred novim letom bo izšla CD plošča uspešnic. In zdaj fantje nastopajo po vsej Sloveniji, enako jih imajo radi na Dolenjskem, Primorskem... kot doma, videli pa jih bomo tudi v novoletni oddaji Televizije Slovenija.

Smilja Baranja

Moje tekmovanje

V šoli sodelujem pri lesno modelarskem krožku. Na regijsko tekmovanje je naša mentorica izbrala tudi mene. Bil sem zelo vesel. Pred odhodom sem bil zelo vznemirljen, saj sem se prvič udeležil tekmovanja zunaj šole. Tekmovanje je bilo v Murski Soboti. Ko sem dobil nalogo, sem se zatopil v izdelavo tovarnega vozila in pozabil na strah. Oba predstavnika naše šole sva zasedla dobra mesta: Maja iz 4. d razreda je bila tretja, jaz pa drugi. Tako sem se uvrstil na republiško tekmovanje, ki je potekalo letos v Novem mestu.

Na Dolenjsko smo se odpeljali z avtobusom. Bili smo vsi, ki smo zastopali Pomurje. V Novo mesto smo prispeli dan pred tekmovanjem. Prespal sem pri Jani, učenki 5. razreda. Bilo mi je lepo, saj so me pristrčno sprejeli. Naslednji dan smo imeli tekmovanje na Osnovni šoli 14. divizije. Časa za izdelavo izdelka je bilo dve uri. Izdelati smo morali eno izmed prevoznih sredstev. Odločil sem se za tovorni avto s prikolico. Uporabil sem vsa znanje in spretnost, katerega premorem. Uspelo mi je in zasedel sem drugo mesto.

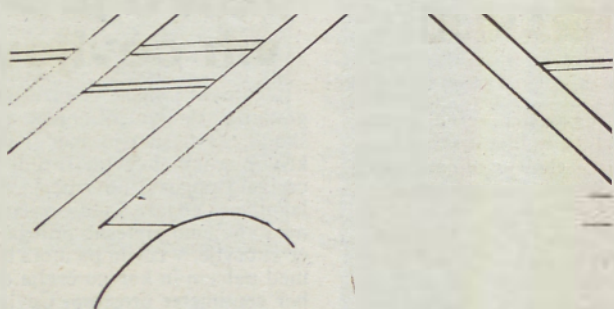
Vsi smo se veseli vračali domov. Zame je bil to velik uspeh. Tudi mentorica, učiteljica Irena Hrastelj, je bila zadovoljna. Tako sem do-
stojno zastopal Osnovno šolo Jožeta Kerenčiča, česar se najbolj veselim.

VALNER KLEMEN, 4. b,
OŠ Jožeta Kerenčiča, Gor. Radgona

SKRITA RISBA

Bližajo se počitnice in seveda smo imeli v mislih nekaj v zvezi s kopanjem. Tokrat nam je bil najbolj na sledi tretješolec Robi Krajnc iz Gor. Radgona.

Odkrijte tudi današnje skrito risbo in nam pošljite rešitve do 20. tega meseca, in sicer na naš naslov (VESTNIK, Titova 19, 69000 M. Sobota), s pripisom »Skrita risba«.

Na izletu v Moravcih

Lovrenčičevi so nas povabili v goste. V šoli se nas je zbralo 14 učencev in tovarišice razredničarke. Z avtomobili smo se odpeljali na Martinin dom.

Prisrčno so nas sprejeli. Pripravili so nam dobro malico in polno slaščic. Na domačem dvorišču smo se pošteno razgibali. Opazili smo, kako lep turistični in zdraviliški kraj so Moravske Toplice.

Hvala Martini in Lovrenčičevim za lepo doživetje!
Varovanci ODU OŠ s prilagojenim programom, M. Sobota

LEPO BI BILO...

Zelo pogosto se meni sanja. Če gledam kakšen film, navadno grozljivko, potem imam vso noč prav moreče sanje. Nedavno se mi je sanjalo, kako sem postala nevidna. V hladilniku sem našla limono, rum in še neko tekočino. Vse skupaj sem lepo zmešala in popila. Postavila sem se pred ogledalo, pa me ni bilo več nikjer.

Kmalu sem odšla v šolo. Ker pa sem bila nevidna, je tovarišica vpisala, da me ni. V resnici pa sem se sprehajala po razredu, risala po tabli in vsem zelo nagajala. Na srečo me ni nihče videl. Učenci so videli, kako lebdijo v zraku svinčniki, zvezki in še polno stvari.

Ko smo imeli glasbo, sem sedla za pianino in zaigrala. Tovarišica je mislila, da je oživel Mozartov duh in nas prišel kaznovati, ker več nihče ne mara njegove klasike.

Pravzaprav je bila na nogah že cela šola. Učenci so bili srečni, ker se niso učili. Ko je kuhar kuhal malico, sem mu nastavila namesto sladkorja sol.

Hišniku sem vedno, ko je šel po dvorišče, nastavila nogo, da se je opotekel.

Tovarišema, ki zunaj kadita, sem potegnila cigareto iz ust, pa nista vedela, kaj naj to pomeni.

Ko smo imeli telovadbo, so fantje igrali nogomet. Pomešala sem se med igralce in naredila zmedo. Učenci so si od jeze pulili lase. Sploh niso mogli razumeti, zakaj žoga prileti do gola, se nenadoma v zraku ustavi in prav počasi odplava nazaj do igralcev.

Naslednji dan sem prišla v šolo. Učenci in učitelji so bili še vedno razburjeni. Nihče ni bil počasan, vsem se je zehalo, nekdo si je oblekel majico narobe. Uh, kakšen dan! Vsi so bili zelo začuden, ko sem jim povedala, da vse to vem. Niso si mogli razlagati, kako vse to vem, ko me ni bilo v šoli. Izmisliha sem si, da mi je neki sošolec telefoniral. Ja, zato so telefoni! Na, in potem sem se prebudila. Kakšna škoda! Pa šeocene sem hotela popraviti, sebi in sošalcem. Pa nič! Morda bo prihodnjič več časa.

ANGELA JUD, 6. r.,
OŠ KUŽMA

Na plesni prireditvi

Letos smo imeli tudi petošolci in četrtošolci in učenci iz nižjih razredov plesne vaje. Plesali smo vsak ponedeljek s plesnim učiteljem Sašom. Učili smo se razne zabavne plesne, med njimi tudi ča-ča-ča.

Ta ples mi je bil tudi najbolj všeč. Fantje so morali priti po nas deklice. Bilo jim je nerodno, vendar so se le zresnili. Tako so minevale ure in tovariš Sašo nam je že povedal, kako bomo pripravili nastop za starše. Določil je pare. Več deklic je plesalo s fanti, med njimi tudi jaz. Preden smo šli zdoma, sem oblečena plesala še pred ogledalom, ker se na nastopu ne bi rada zmotila.

Z mamo, očetom in bratom smo se odpeljali v šolo. Tam so bili že sošolci in sošolke s starši. Nekateri deklice so bile tudi naličene, med ostalimi tudi Saška in Marija. Saj bi se namazala tudi jaz, vendar mi je mama to prepovedala.

Končno se je začelo. Odkrito priznam, da sem imela malo tremo. Nekaj plesov smo odplesali

z otroki iz nižjih razredov, nekaj mlajši otroci sami, nekatere pa mi sami. Po šolski jedilnici je odmevala glasba, vrteli smo se v ritmu. Najbolj zanimivo je bilo spet plesati ča-ča-ča. Na srečo se midva z mojim plesalcem nisva zmotila. Bliskali so fotoaparati, brnele kamere, starši in učitelji

so nam zaploskali in naša plesna prireditev se je končala.

Doma sem še dolgo razmišljala o tem doživetju. Zdaj vem, da mi naslednje leto več ne bo nerodno plesati s fantom

TADEJA KOTNIK, 5. b,
OŠ Križevci pri LJUTOMERU

ALI VESTE..?

Na 22. vprašanje smo prejeli okrog 20 odgovorov in skoraj vsi so bili pravilni. V Pomurju živi torej od 120 do 400 prebivalcev na kvadratni kilometer (črka a). Pri žrebanju je imel spet največ sreče Branko Peček iz Murske Sobotice. Najbrž tudi zato, ker je poslal dve dopisnici s pravilnima odgovoroma. Tudi drugi se lahko poslužujete tega, tako da boste imeli še vi več možnosti pri žrebanju. Seveda ne smete pozabiti na kupone.

24. vprašanje: Ali veste, koliko ovc in konj je v Pomurju?

- A) okrog 1.200 ovc in 1.500 konj
- B) okrog 120 ovc in 150 konj
- C) okrog 280 ovc in 300 konj

Žrebanje pravilnih odgovorov bo 20. junija. Nagrajencu bomo poslali knjižno darilo Knjigarne in papirnice Dobra knjiga M. Sobota.

BRANKO ŽUNEC

Največja umetnost je v tem, da sovražnika zlomimo brez boja.
(Reinhard Gehlen)

PENTAGON

Smo pri izpovedi prič na procesu proti Miletu Pavlinu kot ga je spremljala (zapisala!) SDV.

JOŽE BORŠTNAR, predsednik uredniškega odbora TV-15 je izjavil, da uredniški odbor ni imel pomislekov glede objave romana, ker gre za literarno delo, da pa bi on imel pripombe v primeru, če bi šlo za zgodovinsko delo, ker razmere na Pohorju razmeroma dobro pozna. Nato je povedal, da ga je Boris Kraigher iz GS poslal na Pohorje, kjer naj bi raziskal razmere, o katerih se je mnogo govorilo (likvidacije, mučenja, naznanjanja, namigovanja, očitavanja, obračuni ipd.). Miho, ki je bil šef obveščevalne službe, je razrešil in poslal v GS, premedil je še nekatere vodilne v brigadi, izdal nalog, da ne sme biti nobene likvidacije brez njegovega podpisu. V dobrem mesecu je nato Pohorska brigada dotlej s šibko borbena morala postala ena najboljših. Govoril je še, da je bilo mnogo namigov o gestapovstvu Mihe, da pa sam ni imel časa zadeve raziskovati, da so bile metode Mihevega ravnanja gestapovske. Njegovo načelno stališče o zadevi danes pa je, da je bila naša borba pogojena s čistimi ideali in čustvi, da pa revolucija ni opereta, nasprotno, surova in krvava je, in zato jo moramo prikazovati našim sedanjim in poznejšim rodovom v vsej grozljivi resnici, saj je prav v takem prikazovanju dokaz naše moči.

MATEVŽ HACE je izpovedal, da je bil začuden, ko se je prvič srečal z Mihom, da je bil človek s telesno okvaro funkcionar, kar je proti vsem psiho-fizičnim zakonom. Povedal je tudi, da se je prvič srečal z njim 8. marca 1944 dopoldne in da je bil začuden, ko je stala cela brigada mirno pred njim. Go-

voril je tudi o svobodi izpovedovanja.

TONE SVETINA je izhajal v svojem pričevanju iz trditve, da Šimen ni in ne more biti Miha, da ima sicer lahko določene podobnosti z njim, da pa je popolnoma izmišljen, kakor so popolnoma izmišljene osebe iz njegove Ukane, da je v tem bistvo umetniškega ustvarjanja: iz žive predloge po svoje izoblikovati osebe. Trditev je utemeljeval z Ano iz Ukane, s katero se istoveti vsaj osem žensk, čeprav je popolnoma izmišljena, temelji pa na vesti, da so bile tri ženske poslane v Prešernovo brigado. Podobno je z Orlovim in vsemi drugimi. Če hočemo spoznati razmere na Štajerskem, je dejal, moramo poznati metode, ki so se jih posluževali gestapovci: prisile. Z nožem na vratu pa je marsikateri heroj lahko postal izdajalec. Vendar: dokumenti, ki so bili o gestapu v Mariboru, so uničeni, del dokumentov je v Pentagonu, mogoče je tam odgovor, ki se zastavlja na tej razpravi. Danes je želje na literaturo brez obraza brez resnice, kajti prava literatura je bila zmeraj in je še krvava in nezaželjena, je končal in dodal: »Moj Miha je literarna fikcija, vaša« — se je obrnil na zastopnika obtožbe — »pa je vaša stvar, saj ste bili njegov nadrejeni!«

IVAN POTRČ meni, da je vrednost Skrivnosti Šimnove smrti predvsem v tem, da se je pisatelj lotil boleče teme, ki je vnašala dokaj zmede z odgovornostjo pisatelja in partizana, opredelitev dela kot »torzo romana« (sam šteje roman za kroniko) pa dokazuje pisateljevo skromnost in poštenost, saj dokazuje, da gre za nedokončano delo. Zase ne more trditi, da je opisani Šimen v resnici

»krvavi Miha«, ker ve o tem stvari po človeški plati dosti huje od opisanih. Nato je pripovedoval o dveh mladeničih skojevcih, ki ju je spoznal v Mauthausenu in da sta bila na Pohorju likvidirana ter o pokolu neke družine na Lovrencu. S celotno skupino se je pripravil na odhod v partizane, toda vesti o razmerah na Pohorju so jih odvrgle in tako so preko Koroške in Gorenjske odšli v partizane. O vsem, kar je vedel v zvezi z razmerami na Pohorju je pisal Cekaju in omenjal tudi, da je Štajerska pripravljena iti v partizane, da pa zaradi glasov o Mihi noče na Pohorje. Govoril je tudi o tem, da mu je v Rogu Boris Kidrič naročil, naj o pohorskem primeru piše, da bodo tiskali, ker morajo o tem pisati. Šele ta pogovor, pravi, mi je povrnil nekdanjo vero, ki je bila po spoznanjih razmer na Pohorju zelo omajana.

Zastopnik obtožbe je odvetnik IVAN TLAKER-LUKA skušal spodbijati izpovedi prič, predvsem trditve, da je bil Miha gestapovec. V zvezi z zamenjavo Mihe 27. marca 1944 trdi, da so bili takrat zamenjani vsi v coni in ne samo Miha, da je Miha delal po ukazih, da mu pripisuje stvari, ki jih ni mogel zagrešiti, ker je bil na Pohorju samo od 10. januarja do 27. marca 1944, da je bila Terenska četa res napadena od Nemcev, vendar pod Kozjakom in ne na Miheovem območju, da so o gestapovstvu Mihe največ govorili tisti, ki so bili leta 1948 obtoženi kot agenti gestapa (celotni okrožni komite v Mariboru). Vtis, ki ga je naredil s svojimi vprašanji in vpadanji v govorjenje prič, je bil nadvse negativen, njegova vprašanja so bila izzivalna in nesramna, vprašanja je po ne-

potrebem ponavljal, priče je hotel zmešati, med vprašanji je vplel stvari, ki so bile z obravnavanim brez logične zveze, pri vsem pa je sodeloval skrajno primitivno in odbijajoče. Pavlina je dolžil hotenega obrekovanja pokojnega Mihe, češ da ni prenehal z objavljanjem romana, čeprav je bil opozorjen na to, niti ni hotel pripisati, da obravnavani Šimen ni »puklasti Miha«, bremenil ga je tudi hotenega pri-zadejanja škode ugledu pokojnikovih matere in sestre. Ko ni uspel, da bi sodišče zaslišalo še nekatere priče, ki jih je predlagala obtožba (in naj bi dokazovala neutemeljenost obtožb zoper Miho) — med njimi naj bi bil tudi komandant Pohorske brigade Bor in Milica Ostrouška, kar je sodišče zavrnilo kot nepotrebno, ker v razpravi ne gre za ugotavljanje zgodovinske resnice o Mihi, temveč za presojo literarnega dela — je predlagal še dve priči in sicer sekretarja PR za Štajersko Petra Štanteša-Skalo in Mitjo Ribičiča, »ki je neposredno sodeloval kot komisar na Pohorju leta 1944«. S tem predlogom je nameraval na negotovanje v dvorani, senat pa je predlog zavrnil. Kakor je sprva kazalo, da skuša zastopnik obtožbe zavračati Mihoovo krivdo zaradi osebne prizadetosti, bil je njegov nadrejeni, je bilo po zadnjih predlogih jasno, da ne gre za Pavlina in tudi za Miho ne, temveč da stoji za obtožbo globlji vzrok.

ZASTOPNIK OBRAMBE — Pravo nasprotje Tlakerja pa je bil zastopnik obrambe odvetnik SAŠA SKUBIC, ki je redka vprašanja pričam postavil dostojno, jasno in jedrnat, v zaključnem govoru pa je najprej predstavil obtožbenega Pavlina kot slovenskega pisatelja, katerega umetniški opus ni majhen in poudarjal, da gre za prvi primer v zadnjih desetletjih, da stoji pred

sodnim tribunalom pisatelj zaradi svojega umetniškega dela. Dokazoval je, da ni mogoče temeljiti obtožbe na nekaj izviranih stavkih, mislih in izrazih, temveč je treba presojati celotno delo in celoten vtis, ki ga zapusti na bralca. V jedrnatih, vendar miselno bogatih stavkih, je predstavil veličino narodnoosvobodilnega boja in vloge Pavlina ter priče v času NOB in danes. Pomankljivost argumentov obtožbe je dokazoval tudi s tem, da zajema tudi karikature v podlistku, s katerimi nima Pavlin ničesar skupnega, saj so delo slikarja Ive Seljaka-Copića in vstavljene med tekst proti volji avtorja romana. Izpodbijal je tehtnost obtožbe po členu 169. KZ in dokazoval, da velja v tem primeru člen 173. KZ. Pomembno je v zvezi z zagovornikom omeniti, da so bile njegove tople in spoštovanja polne besede o NOB (Skubic ni udeležene NOB niti član ZK) pravo nasprotje ciničnim izjavam nasprotne strani.

VZDUŠJE V DVORANI — Za razpravo je vladalo dokajšnje zanimanje, saj so bili navzoči novinarji Dela, zagrebškega Vjesnika, Dnevnika (tudi dva fotoreporterja), pisatelji, ki so po pričanju ostali v dvorani pa tudi nekateri drugi (Ribič), ki so spremljali celo razpravo, nekateri, ki so Miho poznali in so o njem v odmorih dosti govorili. Med navzočimi je bil tudi nek advokat iz Zagreba, ki je slučajno v Ljubljani zvedel za razpravo in se je je udeležil. Izvajanja zastopnika obtožbe so vzbujala v dvorani splošno nezadovoljstvo tudi po glasne medklase in je sodnik moral nekajkrat opozoriti navzoče na razpravo k miru. Večina prič je bila opazno prizadeta zaradi tona in načina vprašanj zastopnika obtožbe. Neljube izpovedi (tudi obrazilitev sodbe) je zastopnik obtožbe spremljal s ciničnim nasmeškom, kar je tudi povzročilo reakcijo med navzočimi. Sodnik Petrič je razpravo vodil inteligentno in suvereno, Tlakerja je velikokrat miril, mu jemal besedo, zavračal vprašanja, čeprav je bil razmeroma potrpežljiv, strpen.

VZDUŠJE V AVLI — Trije od-mori so bili polno izpolnjeni z živahnimi razpravami, ki so se jih udeleževali tako aktivni udeleženci

procesa (pisatelji — priče) kakor ostali navzoči. Med temi je mnogo-kateri pripovedoval o Mihi, kakšen da je bil in pripovedoval o njegovih ravnanjih na Pohorju. Pisatelji pa tudi novinarji so razpravo jemali kot razpravo proti umetniški svobodi (zlasti slednji so to poudarjali). Novinarji so se odločno postavljali na Pavlinovo stran in so bili vse čas prepičani, da bo oproščen vsake krivde. Najbolj živahno je bilo v odmoru po Tlakerjevem predlogu za nove priče. Takrat so ga novinarji v avli napadli, češ kaj ima za breg oz. kaj misli s tem doseči, da vpleta v zadevo vlado in koga želi diskreditirati. Zadnji predlog obtožbe so komentirali kot dokaz, da je za tožbo proti Pavlinu širše ozadje in da je Pavlin samo primeren povod. Ob tem so govorili tudi o tem, da je razprava istih tožiteljev proti Svetini in da nadaljnjih rehabilitacij ne bo. Vsi navzoči so bodrili Pavlina, novinarji pa napovedovali bogate članke o razpravi. Med odmori so fotoreporterji precej fotografirali, vendar je po končani razpravi sodnik Petrič govoril z njimi, naj fotografirajo ne objavljajo, kar so tudi obljubili.

MAČEK JE SPREGOVORIL

Slovenske novice so v torek, 28. maja, začele objavljati — pod firmo Ekskluzivno — v nadaljevanjih, »kaj je komisiji slovenskega parlamenta za raziskavo poveljnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih procesov in drugih nepravilnosti povedal človek, ki je dolga leta iz ozadja usmerjal vse politično življenje na Slovenskem« — namreč Ivan Maček-Matiija.

(nadaljevanje prihodnjič)

V INDIJO PO LEDVICO

Ste že kdaj pisali o dializi, bolnikih, ki so jim dokončno odpovedale ledvice? Kaj ste pisali? Če niste napisali, da je dializa le začasna rešitev, dokler bolnik ne dobi druge ledvice, potem niste napisali ničesar!

Tako odločno je dr. Kurt Sonnenschein že v začetku pogovora nakazal bistvo povedanega, tudi v posajenju in razumevanju okoliščin, ki so ga vodile v Indijo, Bombay, kjer so mu presadili ledvico.

Dializa — začasna rešitev

Pred več kot dvajsetimi leti so mu na zdravniških pregledih v vodi našli beljakovine, sledilo je zdravljenje z antibiotiki, vendar je kljub temu prišlo do odpovedi ledvic. »... kar za človeka pomeni, da mora bistveno spremeniti način življenja. Večina jih dializo težko sprejme, a jo le, vendar kot začasno rešitev.« Tako namreč velja v svetu, pacient, ki ga lahko operirajo, v nekaj mesecih ali nekaj letih dobi drugo ledvico. V Evropi so to večinoma kadavrske (od trupla). »Iz lastnih izkušenj pa vem, da je to od države do države različno, najslabše pa je v vzhodnem bloku, kamor na žalost prštevam tudi našo ožjo domovino.« Zahodne države imajo različne organizacije za presaditev ledvic, najbolj razvite so v

lokusi ali deli kromosomov.) Tako določijo skladnost med dajalcem in prejemnikom. »Trinajstega decembra, na dan, ko se je Slovenija odločala o osamosvojitvi, sem bil operiran. K sreči se je vse dobro končalo, saj ni bilo nobenih problemov, niti zavrnitve. In jaz se normalno počutim.«

Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal

Vežanost na dializo spremeni način življenja, saj bolnik mora biti na svoji postelji v bolnišnici ob določenih urah. Dializa traja vsaj štiri ure, bolnik pa se slabo počuti tudi po njej, saj mu morajo odvzeti od dva do štiri litre tekočine. »Slabo počutje traja do štiriindvajset ur, potem pa je spet zadovoljivo le dan do naslednje dialize. Med tednom se gre, huje pa je čez nedeljo, ko mora bolnik, ki mu odpovedo ledvice, paziti na vsako kapljico, ki jo popije, saj je razmak med dializama tri dni.«

Bolnik je vezan na čas in na akcijski radij. Če greš na primer v Ljubljano, moraš paziti, da si ob uri nazaj, težko si je privoščiti tudi počitnice. To so omejitve, ki ti še bolj otežujejo že tako težko življenje.

Upam si trditi, da bo denar, ki sem ga vložil v presaditev, amortiziran prej kot v enem letu. In ker sem bil v Indiji, sem našemu ministrstvu za zdravstvo poslal prošnjo, da mi vrne stroške. Ti so v mejah kot pri kadavrskih transplantacijah v Gradcu, oziroma so bili nižji, kot če bi dobil ledvico od sorodnika, ali enaki, kot presaditev kadavrske ledvice v Ljubljani. In do danes odgovora še nisem dobil.

Na pogovoru v Murski Soboti je ministrica za zdravstvo, dr. Katja Boh, poudarjala, da je vsaka varianta, ki je cenejša, sprejemljiva, saj denarja ni. Na svojem primeru pa lahko predvidevam ali celo trdim, da je to poceni politični geg. Da! Politični geg, saj takrat, ko je besede treba uresničite-

V časopisu Delo pa smo četrtega junija lahko brali odprto pismo predsednika Zveze društev ledvičnih bolnikov Slovenije, Pavla Podlipnika. Opozorila, da v zdravstvu zmanjkuje denarja tudi za dializo in da so zato ogrožena življenja dializiranih bolnikov. Piše, da enajst dializiranih bolnikov, kolikor jih je v Sloveniji, le s težavo dohitijo rast novih bolnikov, sedaj pa so se znašli v položaju, ko morajo zaradi omejitve sredstev zmanjšati obseg dela. Posebno kritično je v Univerzitetnem kliničnem centru, kjer vsem sedanjim bolnikom ne morejo zagotoviti dialize. Na začetek zdravljenja ali dializo čaka 58 bolnikov, za katere brez hitre pomoči ni rešitve.

vati, naše ministrstvo povsem odpove. Vidim, kakšni so, eno obljublja, drugo pa delajo. Na žalost! In tako je v zdravstvu nasploh. Na ministrstvu tudi mislijo, da naše ljubo zdravstvo bolnikom ne da kadavrskih ledvic, ker jih ni. Kar pa ni res. Organizacije ni in nobenega, ki bi to hotel organizirati. To se namreč za zdravstvo ne splača, splačajo pa se dialize, ki jih dobi zdravstvena organizacija plačane po številu. Tu ni izgube. Če bi mi bili organizirani kot sosednja Stajerska, kjer uporabijo vsako primerno ledvico, potem bi bilo v Sloveniji število transplantiranih vsaj za petkrat večje. In kaj to pomeni ne samo za bolnika, ki čaka kot ježen v pušavi na svojo ledvico, ampak tudi za zdravstveno zavarovanje? To bi bil tudi velik finančni plus. Ne vem, če so na ministrstvu izračunali, koliko v Sloveniji stanejo dialize? To so milijarde novih dinarjev.

Mislim, da stari pregovor Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal drži. Če sam ničesar ne ukreneš in le pričakuješ od družbe, potem si revež. Dobiti ledvico v Sloveniji, je tako kot dobiti glavni zadetek na loteriji. Zato imam za vsakega, ki bi jo želel dobiti, dovolj informacij. Menim tudi, da so indijske cene primerljive z našimi, čeprav je treba plačati še pot, nekaj dni bivanja v hotelu in hrano. Ti stroški so tolikšni, kot stane avtomobil nižjega srednjega razreda brez carinskih dajatev.

Imamo samo eno življenje, ni jih na izbiro, in kakovost življenja, ki jo s transplantacijo dosežeš, se ne da niti opisati. To lahko razume le tisti, ki je tako prizadet, ko sem bil sam.

Majda Horvat

»Neoborožena država je zelo lahek plen«

42-letni ALEKSANDER RUŽIČ iz Gornjih Petrovec, učitelj geografije in zgodovine na tamkajšnji osnovni šoli, je bil minule dni prav gotovo v središču pozornosti širše javnosti. Kot član Slovenske kmečke zveze-Ljudske stranke in poslanec v družbenopolitičnem zboru občinske skupščine v Murski Soboti je s svojim nastopom za govorniškim odrom povzročil pravcati plaz odklonilnih stališč iz delegatskih klopi. Zlasti je to prišlo do izraza ob njegovem mnenju, da kdor ni za oborožitev ni niti za osamosvojitve Slovenije. Da bi zvedeli kaj več o tem njegovem pogledu in drugih aktualnih zadevah v našem prostoru, smo mu postavili nekaj konkretnih vprašanj. Najprej pa nas je zanimalo, kdaj in kako je sploh zaplul v politične vode.

»S politiko sem se začel aktivno ukvarjati šele lansko leto. Prej sem bil kakšno leto ali dve malo aktivnejši, vendar sem bil v prejšnjem političnem sistemu takoj onemogočen, zato ker sem imel drugačne poglede kot tedanji ljudje v našem okolišu. Imel sem drugačne poglede o posojilih za ceste, ki po mojem mnenju čez nekaj časa zbledijo zaradi neracionalnega trošenja, poleg tega pa je bila že inflacija. Takrat so me grdo gledali in ves politični aktiv me je tako rekoč dal na zatožno klop. Zato se potem nisem več silil v politično življenje,« je začel svojo pripoved Aleksander Ružič.

»Moja želja je bila upoštevanje različnih pogledov v javnosti. Ker izhajam iz kmečke družine v Peskovcih in s pretežno kmetijskega območja, kjer sem odraščal in še danes deloma opravljam manjša kmečka dela na kmetiji staršev, poleg tega pa v prenoviteljskih strankah nisem našel željenih motivov, mi je bila najbližja kmečka stranka. Marsikdo mi želi povedati, da kot učitelj ne sodim v kmečko stranko, vendar se naša stranka imenuje tudi ljudska, zato potrebuje tudi takšen kader. Vsekakor pa kmečka stranka nima interesa, da bi bila vodilna sila, ampak da bi prispevala k demokraciji, ki pa je zelo relativni pojem in je odvisna od tega, kako jo kdo jemlje,« je še dodal.

— In kakšne so danes izkušnje in pogledi poslance na delovanje skupščinskega sistema v novih političnih razmerah?

»Mislim, da je kljub vsem pomankljivostim to napredek, kajti če se spomnim prejšnjega obdobja, ko sem bil nekajkrat delegat iz konferenc delegacij in sem sodeloval na skupščinskih zasedanjih brez kakršnih koli priprav in avtomatičnega dvigovanja rok, je to toliko bolj očitno.

Spomnim se, da sem imel ob ukinitvi celodnevne osnovne šole razpravo, ko je diktatura že popuščala, danes pa je ta povezava z bazo neprimerno boljša, saj imamo boljše povezave že prek svoje stranke. Poleg tega pa stranka deluje med ljudmi in ima na našem območju precej številčno članstvo. To ni nič čudnega, saj je severovzhodni del Goričkega najbolj zaostal, ker smo bili vezani na zaprto mejo z Madžarsko, ki ni prinašala deviz. Sedaj pa v skupščinskih razpravah sodelujejo stalni delegati, ki spremljajo dogajanje. To so sicer začetki demokracije in upam, da kakšna nasilna poteza različnih možnih opcij te demokracije ne bo prekinila. Hkrati pa sem koordinater v Demosovem svetu.

— Precej prahu pa je dvignila razprava, da kdor je proti oborožitvi, ta je tudi proti samostojni Sloveniji. Kakšen bi bil komentar?

»To sem res povedal, je pa dejstvo, da sem bil oviran pri tem, da bi to tudi pojasnil. Najmanj, kar sem hotel povedati, bi moralo biti dodano: hote ali ne hote. Obrazložitev v Vestniku je

bila zelo korektna, da je bistvo v tem, koliko komu iz proračuna. Navsezadnje pa je vsak, ki je hotel razumeti, to lahko le dobronamerno razumel. Zato ker vsakdo ve, da je čisto neoborožena država zelo lahek plen za vsakogar. V tem smislu sem to želel obrazložiti, vendar sem bil onemogočen in so bili protesti nekaterih delegatov namensko izzvanji, kajti vse skupaj je delovalo zelo provokativno.«

— Že prej pa ste na enem od skupščinskih zasedanj »napadli« medije, očitajoč jim monopolni položaj?

»Medijev nisem dobesedno »napadel«, ampak zastopam podobno stališče kot gospod Podobnik. Namreč, zelo lahko si je nadeti ime neodvisno poročanje in neodvisni mediji, vendar je z istimi kadri, predvsem tistimi, ki so prej zvesto služili enotnemu režimu, to težko izvajati. Za to je potreben določen čas, da se temu vse prilagodi.«

— Kaj bi morali v skupščinskem sistemu spremeniti, da bi v praksi bolj zaživel?

»Najlepše od vsega je, da se je demokracija začela tudi v parlamentu. Vsekakor bo v prihodnje potrebno misliti na eno- ali dvodomni parlament, saj je v zboru združenega dela sklepčnost vedno vprašljiva, kar ovira celotno delo. Poleg tega bo treba dnevni red aktualizirati in mu dati zelo konkretno in neposredno vsebino. Zda je v glavnem natrpan s precej drobnimi ali manjšimi problemi. Prav tako so predloži dnevni redi skupščinskih zasedanj, kar utruja poslance, da se ne morejo zbrati, ob koncu sej pa je že vprašljiva navzočnost. Menim, da smo poslanci nevedeči zelo kratkega, jedrnatega razpravljanja in mnogokrat se zavlačuje, prihaja pa tudi do manj strpnih razprav, ki otežujejo to delo. Vse to včasih dviga temperaturo, zbranost pa pade, zato se bodo bodoči poslanci morali izpopolnjevati tudi v tem smislu. V ospredju bi morale biti gospodarske teme. Res je, da naj bo gospodarstvo neodvisno od politike, vendar mora le-ta ponuditi osnovo za njegovo smotno razvijanje.«

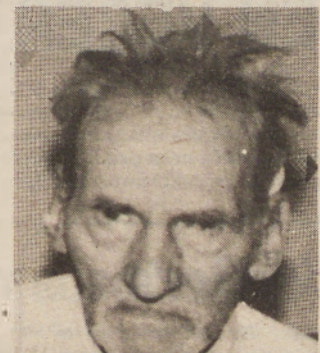
Milan JERŠE

SREČANJE

Visok jubilej Štefana Režonje

Petindevetdesletni Štefan Režonj iz Renkovec je najstarejši občan na območju krajevnih skupnosti Turnišče. Visoke starosti se je dočkal, čeprav mu življenjska pot ni bila posuta z rožicami. Za mlinarja se je izučil pri Kuška v Turnišču, potem pa si služil kruh pri mlinarjih Kušku, Tivadarju in Rousu v Turnišču, Režonji in Solarju v Nedelici, delal pa je tudi v mlinu na reki Muri v Satohovcih. To ni bila stalna zaposlitev, saj so lastniki mlinov sprejemali na delo tiste, ki so bili najcenejši. Bili so to težki časi, časi revščine in boja za obstoj, zlasti tam, kjer so bile večje družine. Po tej poti je šel tudi Štefan Režonja, ki si je kot izučeni mlinar iskal zaslužka tudi v Nemčiji in drugod po Sloveniji. Kljub lepi starosti se dobro spominja vseh dogodkov, prijetnih in neprijetnih trenutkov, ki bi lahko bili večkrat tudi usodni. Spominja se, kako

ga je zagrabil jermen v mlinu, da je nekaj časa visel v zraku,

kar bi se lahko končalo tragično, če ne bi na pomoč priključil sosed, ki ga je rešil. Takrat so bile tudi hude zime, tako da se je na mlinških kolesih nabral led, ki ga je bilo potrebno

odstraniti. Tudi pri tem opravi- lu se je marsikaj zgodilo. Spominja se, kako mu je pri sekaniju leda sekira spodletela in se je znašel v žlebu, k sreči nepoškodovan. Takih in podobnih dogodivščin je bilo veliko. Kljub siromaštvu, v družini je bilo deset otrok, pa je bil Štefan Režonja vreden in pošten mlinar, zato so ga ljudje imeli radi. Pred desetimi leti pa ga je prizadela huda bolezen — tromboza. Izgubil je obe nogi in postal težak invalid. Tako preživlja jesen svojega življenja na postelji. Kljub vsemu pa je izredno zadovoljen, za kar se ima zahvaliti vnukinji Tereziji, ki zanj vestno skrbi. Pravi, da mu tako dobro kot sedaj ni bilo še nikoli v življenju, škoda le, da so tu leta in bolezen. Želimu mu, da bi bil še dolgo zadovoljen kot sedaj in da bi dostojno proslavil visok življenjski jubilej — 95-letnico.

Feri Maučec

Humano mesto — utopija?

Zdi se, da je govor o humanem mestu precej nostalgичna refleksija izgubljenega raja, idilične vask skupnosti v smislu Toenniesovega koncepta »Gemeinschaft«. Industrijska civilizacija je razumljena kot odvečna v tem idealiziranem kraju, prizadevanja za bolj humano mesto pa obupni poskus za ponovno, vaj približno vzpostavitev izgubljene podobnosti. Sporočilo podatke o njej, predvsem fenotip z lokusi, oni pa najdejo dva darovalca. (Pri presaditvi ledvic so pomembni genetika in

poenostavitve. Pri tem je popolna vsebinska izpraznitve koncepta »humano mesto« edina rešitev. V tem smislu nek konkreten prostor/mesto tem bolj ustreza kriterijem humanosti, čim bolj je nedefiniran, odprt za najrazličnejše poglede. Temeljno vprašanje ni več, kakšno je »mesto po meri abstraktnega človeka«, temveč kako oblikovati mestni fizični in socialni prostor, da bo ustrezal kar največjemu številu različnih posameznikov in skupin. Lahko torej govorimo kvečjemu o humanizaciji kot procesu, ne pa tudi o humanem mestu. To je bistvena razlika. Res ni ene resnice, jih pa je zato več, pravzaprav ogromno. Svojo podobo humanosti branijo vsi, ki se tako pogosto oglašajo v raznih pisnih bralcev s kritikami odtujenega mestnega okolja, vsi, ki se pritožujejo nad žlezom in betonom, puščobno sivino, meglo, slabim zrakom, prenatrpanostjo, prometno zmedo, dolgočasnostjo, zaspanostjo, togostjo odpiralnih časov, pro-

vincializmom, prav pa naj bi imeli tisti, ki rišejo grafite, in tisti, ki jih brišejo... Največji problem urbanistov pa ostaja nedvomno rangiranje teh zelo različnih in včasih izključujočih se predstav o mestu, kar je zaradi povsem fizikalnih zakonov velikokrat nujnost. To je res težko rešljiv problem, ki vnaša enostranske poenostavitve, različne ekskluzivizme, skrivanje za arbitrarnimi kriteriji stroke in omejenimi finančnimi možnostmi. iskanje priznanih avtoritet...ki apriorno zagotavljajo humanost konkretnih rešitev. Zato je najboljši oz. najbolj human prav tisti urbanizem, ki se odreka avtoritarnemu iskanju prave resnice in se usmerja v izumljanje velikega števila drobnih, včasih na prvi pogled prav obrobni rešitev. Skratka, diferenciacija mestnega prostora, torej praktična uresničitev največjega možnega števila različnih najbolj približa k sicer utopičnemu cilju — humanemu mestu.

Milan Jerše

O izvornu na sliki bi lahko rekli, da je najbolj zanesljiv oskrbovalec Lendave s pitno vodo. Pravzaprav sta dva izvira le nekaj metrov narazen v Kranjčevi ulici v Lendavi. V preteklosti sta izvira, kjer voda nikoli ni usahnila, prenkaterikrat rešila družine v Lendavi in jim zagotovila vodo, ko se je vodovod pokvaril, in to ni bilo ravno redko. Strokovnjaki pravijo, da voda priteka izpod Lendavskih gor, je mrzla in čista, kar je dandanes redkost. JD

DAJEMO MALO, ŽANJEMO VELIKO

Minuli petek je bil dan prosvetnih delavcev občine Murska Sobota. Na osrednji prireditvi v so-boškem hotelu Diana se jih je zbralo okrog 250 — večinoma učitelji iz osnovnih šol in vzgojitelji iz otroških vrtcev, srednješolskih pedagoških delavcev pa je prišlo zelo malo. Tako je bilo tudi pričakovati, glede na precejšnje nezadovoljstvo v srednjih šolah zaradi slabega nagajevanja njihovega dela in sploh gromotnega položaja.

Na vabilu za skupno srečanje je bil tokrat podpisan predsednik Izvršnega sveta SO M. Sobota Ivan Obal, ki je imel tudi krajši pozdravni nagovor. Med drugim je povedal, da razume nezadovoljstvo prosvetnih delavcev zaradi njihovega slabega gromotnega položaja, vendar malhe so prazne in ni mogoče reči, da bo kmalu bolje. Zavzemal pa se bo za to, da bodo imeli učitelji občutek enakosti in potrebnosti. Od njih pa pričakuje, da bodo sledili korakom v nove čase naše družbe.

O aktualnih razmerah v vzgoji in izobraževanju pa je spregovoril dr. Ludvik Horvat, svetovalec

Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Po njegovem mnenju nihče tako malo ne vlaga v šolstvo in tako veliko žanje kot naša družba. Bogato žetev potrjujejo številni slovenski strokovnjaki,

ki so se uveljavili v svetu. Mnogi v politični sferi, tako na levi kot desni strani, pa vseeno niso zadovoljni in terjajo revolucionarne spremembe. Vendar bi bilo to nespametno, saj je treba novosti najprej preveriti in potrditi v

praksi. Ker tega nismo storili pri usmerjenem izobraževanju in celodnevni osnovni šoli, sta bila to najbolj nacionalistična in neuspela slovenska šolska projekta. Prav tako je menil, da vrtcev ne more nadomestiti družinske vzgoje in da ne bi smel biti varstvena, temveč predvsem vzgojno-izobraževalna ustanova. Organizirano predšolsko dejavnost bi kazalo izvajati v čim več krajih na podeželju in ohraniti tudi podeželske podružnične osnovne šole. Ob koncu pa je posebej naglasil potrebo po stalnem izobraževanju pedagoških delavcev, tako da bi si pridobivali neke vrste licenco za svoje nadaljnje delo.

Zanimiv kulturni program pa so tokrat pripravili učenci OŠ Beltinci.

Jože GRAJ

Marija Čerpnjak, Karel Glažar in Mira Rituper so prejeli občinske nagrade za dosedanje nadpovprečne rezultate pri vzgojno-izobraževalnem delu.

—ZDRAVSTVENA ZAKONODAJA—

Bolnik bo plačal za življenje

Od objave osnutkov zakonov za zdravstvo je minilo ravno toliko časa, da smo si jih lahko podrobneje prebrali. Za uporabnike zdravstvenih storitev je gotovo najpomembnejše poglavje iz osnutka zakona o zdravstvenem zavarovanju, o pravicah. (Predlagane zakone je namreč mogoče ocenjevati z več zornih kotov.) Ob tem poglavju bi se morali krepko pomuditi tudi skupščinski poslanci ter drugi, ki bodo dajali pripombe.

Predlagani zakon o zdravstvenem zavarovanju namreč predvideva obvezno in prostovoljno zavarovanje in iz obveznega zavarovanja bi uporabnikom v celoti plačali zdravstvene storitve preventivnega zdravstvenega varstva otrok, šolske mladine, študentov, žensk in nosečnic. Iz obveznega zdravstvenega zavarovanja naj bi plačali odkrivanje in preprečevanje nalezljivih karantenskih bolezni, obvezno cepljenje, zdravljenje duševnih bolnikov, specialistično ambulantno in bolnišnično zdravljenje ter rehabilitacijo zaradi poklicnih bolezni in poškodb pri delu. Uporabnik ali bolnik tudi ne bi prispeval za storitve nujne medicinske pomoči ter nujni prevoz z reševalnim vozilom, storitve, če bo

daroval organ ali tkivo, patronažni obisk ter nego na domu.

Našteto bi lahko imenovali osnovne in zagotovljene pravice, za katere plača zdravstvu stroške Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

V nadaljevanju osnutka pa so naštetje storitve, pri katerih bo del denarja moral prispevati bolnik sam (ali pa se bo dodatno prostovoljno zavaroval). Pet odstotkov vrednosti bo bolnik moral prispevati za presaditev organov ter druge najzahtevnejše operativne posege, zdravljenje na tujem, potem storitve v zvezi z intenzivno terapijo, diagnozo in drugimi nujnimi najzahtevnejšimi diagnostičnimi in terapevtskimi posegi.

Vedeti moramo, da pet odstotkov za bolnika ni malo, ker so to vrhunske in zelo drage zdravstvene storitve, in ob vsakem zviševanju cen zdravstvenih storitev bolniku vedno ostane njegovih pet odstotkov. In kar najbolj skrb zbujajočo, morda celo sporno je, da so vse našete storitve za življenje bolnika nujno potrebne. Bolnik nima druge izbire kot da se odloči za življenje, torej plača prispevek, ali za konec. Na primer bolnik, ki obiskuje dializo, bo trikrat na teden prišel in plačal pet odstotkov.

Predlagana zakonska rešitev, da za dražje zdravstvene storitve bolniki, ki so že itak dovolj prizadeti zaradi bolezni same, doplačajo, je nehumana.

V nadaljevanju osnutka zakona o zdravstvenem zavarovanju so potem našete še storitve, za katere bo uporabnik moral prispevati petnajst, petindvajset, štideset in petdeset odstotkov, tako da bi se pravice uporabnikov z vidika plačevanja storitev

zmanjšale za dva odstotka.

Osnutek zakona ima sicer varovalna določila za osebe, ki si zdravstvenih storitev same ne morejo plačati. Plačila naj bi bili oproščeni invalidi, ki imajo 80 odstotkov telesne okvare, prejemniki edinega vira za preživljanje ter variantno tisti, ki imajo zaradi nizkega osebnega dohodka pravico do družbene pomoči. In prav tu je druga točka, vredna postanka. Za tiste občane, ki prejemajo edini vir za preživljanje, bo stroške zdravstvenih storitev plačala republika iz republiškega proračuna, za druge, ki so prejemniki družbene pomoči, pa naj bi potemtakem prispevala občina iz občinskega proračuna. In v zadnjem času se povečuje število, ne tistih, ki prejemajo edini vir za preživljanje, ampak ljudi, ki sebi in svoji družini ne morejo zagotoviti socialne varnosti in so upravičeni do družbene pomoči. Zaradi delitve bremena med republiko in občino je treba videti tudi to.

Majda Horvat

Videm ob Ščavnici

NEPOZABEN VEČER NA ŠOLI

Pred zaključkom šolskega leta so učenci OŠ Videm ob Ščavnici na svojstven način prikazali širši javnosti, predvsem pa staršem, česa vsega so se naučili v krož-

kih. Že sam čas prireditve je bil domiselno izbran — sobotni večer, ko v vasi zavlada po težkem kmečkem delu neka prijetna spokojnost v pričakovanju nedelje

— dneva počitka. Čutili je bilo praznično vzdušje. V šolo so se zgrinjali učenci, njihovi učitelji, starši in številni ljubitelji otrok, med drugimi tudi predsednik skupščine in predsednik izvršnega sveta občine Gornja Radgona ter oba duhovnika videmske župnije. V avli šole je mimoidoče nevsiljivo pritegnila k ogledu razstava likovnih in tehničnih ter ročnih del. Prikaz ostalih dejavnosti pa je bil vključen v kulturni program, ki je bil v telovadnici šole. Sodelovali so mladi glasbeniki, plesalci in plesalke, trije šolski pevski zbori, ki so peli ločeno in skupno. Zaključna pesem »Oda radosti« pa je bila resnično pesem, ki je prisotne čustveno razvnela. In prav ta pesem je bila najlepše slovo ob upokojitvi zborovodkinje dveh zborov na šoli Marije SIMONČIČ, ki je dolga leta na tej šoli mladini vcepljala ljubezen do petja. Pristrčna je bila tudi zahvala učenke. Prav tako pristrčno, predvsem pa domače so izvele besede zahvale članici delovne skupnosti: »Hvala teta Veronika, ki ste skrbeli za čistočo šolskih prostorov, predvsem pa telovadnice!« K bogati vsebini prireditve je prispevala tudi podelitev nagrad učencem ki v tem letu zaključujejo šolsko obveznost. Za nadvse lep večer bi v imenu številnih udeležencev želela izreči:

»Hvala učencem — izvajalcem programa, hvala vodstvu šole, ter učiteljskemu kolektivu za uspešno delo z učenci ter domiselno odpiranje šole za vpogled krajanov v dejavnost šole.«

AM

Mariji-Micki Dora

Odhod, ki ni to. Pravzaprav odideš dvakrat. Prvič, ko to odločiš sam, drugič, ko to odločimo mi. To naj bi bilo sprijaznje-nje, kolovoz neskončnosti. Bila je.

Ena redkih, ki je znala toliko let poslušati glasove vseh tonov in barv.

Znala je svetovati, speljati najtežje življenjske dele poti drugih, se pri tem smejati, odločno povedati resnico, skrito zjokati — umetnost, ki med nami vse bolj izginja.

Značaj, dobrovoljnost, odprtost, realnost...

Znala je vlivati upanje, to nepogrešljivo dišavo našega etosa.

Tudi taki so med nami vse redkejši.

Bila je borka. Borka za pravico rojstva, rasti, zrelosti, odhajanja.

Dozorelost — jesen človekovega življenja, preživetje, osamljenost, pozabljeno — vse pogostje navzočo v najinem skupnem naporu za našega človeka. Tu sem jo najbolj spoznala.

Nenehna terenska pota, podajanje roke tesočim, zgaranim se prstom nemočnih stark in starcev. Pomoč, olajšanje za tolike.

Bila je bogata.

Mati in hči velikih otrok, zgubljenih na poljih, cestah, med židovi, v kotu, na robu dneva... Bogata življenjskih zgodb, mnogih usod, ki so se tako pogosto ponavljale.

Bile so to cele generacije. Tudi ta generacija...

Ostaja v neštetih podobah, utelešena, udejanjena v svetovih dveh bregov: moči in nemoči, strahu in hrabrosti, luči in teme...

Bila je prava socialna delavka, bila je Človek.

In tega srečaš danes vse redkeje...

Rade Krstič nam je zapisal:

»Nekje se končaš in od tam, kjer je tvoj konec, jemlješ svoje prve plasti in se še enkrat delaš.

... In tako ne veš, da je to tvoje drugo, ... zgolj prehod razklanega skozi svet.«

Cvetka Temlin

Tešanovci

Slavnostni prevzem avtocisterne

Gasilci iz Tešanovcev v zadnjih nekaj letih uspešno delujejo in presenečajo s svojimi rezultati. Pred leti so kupili orodno vozilo in začeli s strokovnim usposabljanjem mladih. Danes imajo v svojih vrstah okrog 60 članov, ki razpolagajo z najnovejšo opremo za gašenje. Sedaj pa so kupili novo avtocisterno, ki je stala 550.000 dinarjev. Sredstva so prispevali krajevna skupnost Tešanovci, krajin iz Tešanovcev in okoliških vasi ter nekatera podjetja. Novo avtocisterno bodo slovesno predali namenu v nedeljo, 16. junija 1991, ob 13. uri. Slavnostni govornik bo predvidoma predsednik skupščine občine Murska Sobota Andrej Gerenčar, mladina in učenci iz Tešanovcev pa bodo pripravili kulturni program. Vozilo bosta tudi blagoslovila župnik rimskokatoliške in duhovnik evangeličanske verske skupnosti. Pripravili bodo tudi demonstracijo vodnega topa in drugih naprav na avtocisterni.

G. G.

Stročja vas

Kmalu KTV

V krajevni skupnosti Stročja vas so lani avgusta začeli z napeljavo KTV-sistema. Dela opravlja obrtna zadruga Prlekija. Zanj so se odločili v vseh šestih vaseh krajevne skupnosti. Vseh naročnikov je 227. Vsak je prispeval povprečno 13.000 dinarjev v 11 obrokih ter opravil 5 ali več delovnih ur. Položiti je bilo potrebno okrog 27 km vodov. KTV je velika pridobitev za vso krajevno skupnost, zlasti za hribovit del, ki je bil doslej brez pravega programa Televizije Slovenija.

D. Kosi

Mirčev mlin spet melje

V nedeljo, 9. junija 1991, se je okrog 14. ure popoldne pred Babičevim mlinom v Veržetu zbrala velika množica; domačinom so se pridružili gostje iz Pomurja, pa tudi iz tujine. Za vse je bil tega dne velik praznik: kolo Babičevega mlina se je spet zavrtelo.

Babičevi so mlin kupili 1912 leta. 1927 je v celoti pogorel — po enem letu so ga obnovili. Druga nesreča ga je doletela med vojno.

Ponovno je začel 1947. leta obratovati, ko je starejšemu očetu Jožetu že začel pomagati njegov sin Vladimir-Mirč. 11. julija 1990 je Babičeva družina ostala brez svojega mlina — neurje je odneslo najpomembnejše dele na vodi. Po manj kot enem letu se je kolo Babičevega mlina v Veržetu spet zavrtelo. Velike zasluge imajo člani Turističnega društva Veržet, tajnik krajevne skupnosti, Aleš Arib z Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, predvsem pa tesar (domačin) Franc Obrat. V kratkem bo ta edini mlin na reki Muri razglašen za kulturni in tehnični spomenik. Babičev mlin je blagoslovil tudi veržejski župnik in ga izročil v varstvo sv. Miklavžu, zaščitniku mlinarjev.

Bernarda B. Peček

Pred sto leti je bilo na Muri od Kroga do Sv. Martina kar 69 mlinov, danes je le eden — Babičev mlin.

Ob odprtju Babičevega mlina je bila temu primerna tudi ponudba pečene »murske« ribe so prijetno dišale.

Komaj so pognali kolo, že so pripeljali s konjsko vprego »k mlinu« zrnje. Z mlinarjem se mora pogovoriti gospodinja, saj ona najbolje ve, kakšno moko potrebuje.

V kulturnem programu so nastopili pevci in tamburaši Osnovne šole Veržet, Ljutomerski oktet, na koncu pa še okretni plesalci Društva upokojencev.

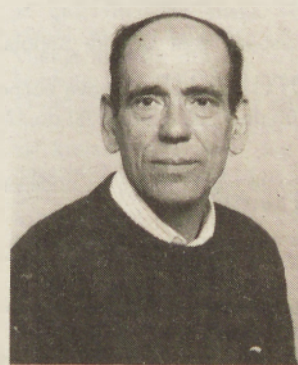
Le kaj bi brez moke? In kaj bi mlinar brez mlina? In kaj bi Pomurci brez ene največjih značilnosti ob reki Muri, ki je upodobljena v vseh pro-spektih?

PREDSTAVLJAMO VAM

Alojz Slanič — strelski zanesenjak

Pred nedavnim se je upokojil Alojz Slanič iz Gornje Radgone, dolgoletni strelski delavec. Prvič se s strelskim orožjem srečal pred enainštiridesetimi leti v SD Železnikar v Mariboru. V streljanju se je preskušal tudi, ko je bil v vojski. Načrtno pa se je začel s strelstvom ukvarjati na Ivančni Gorici, kjer so na njegovo pobudo ustanovili strelsko društvo Agroservis in ga izvolili za predsednika, to funkcijo je opravljal do leta 1966, ko je prišel v Gornjo Radgono. V obsejnim mestecu se je takoj vključil v občinsko strelsko zvezo, na njegovo pobudo pa so tudi ustanovili strelsko družino Elrad, ki bo prihodnje leto praznovala 20-letnico delovanja. V petindvajsetih letih, odkar živi v Gornji Radgoni, je bil ves čas sekretar ali predsednik občinske strelske zveze. Je tudi zvezni strelski sodnik in kandidat za mednarodnega sodnika ter član republiške strelske komisije. Kot strelski zanesenjak ima veliko zaslug za razvoj strelskega športa v radgonski občini, kjer trenutno delujejo štiri strelske družine: ekipi Jovo Jurkovič in Elrad tekmujeta v drugi, Avtoradgona pa v tretji republiški ligi. V času njegovega delovanja so v radgonski občini zgradili 10-stezni avtomatsko strelšče za zračno orožje v Gornji Radgoni in strelšče za malokalibrsko in vojaško puško v

Hercegovčaku. S tem so tudi ustvarili razmere za razvoj strelskega športa. Žal pa se v zadnjem času vse bolj ubadajo s pomikanjem denarja. Zato se boji, da v prihodnje ne bodo mo-

gli več tekmovati v republiškem in državnem merilu. Po sklepu slovenske in jugoslovanske strelske organizacije bo v prihodnje potekalo republiško in državno prvenstvo po mednarodnem programu, kar pomeni, da bo potrebno kupiti standardno orožje (sedaj tekmujejo s serijskim), za kar pa ni denarja. Upajmo pa, da bodo v občini našli toliko denarja, da strelski šport, ki se je v zadnjih letih uveljavil, ne bo zašel v slepo ulico.

F. Maučec

ATLETIKA

Grabar drugi v Avstriji

V St. Radegundu pri Gradcu v Avstriji je bil mednarodni gorski tekačev iz Avstrije, Madžarske, Češkoslovaške in Jugoslavije. Med njimi je bil tudi Geza Grabar iz Tešanovca in z rezultatom 33:50,7 zasedel odlično drugo mesto. Štirje najboljši letošnji slovenski tekači na dolge proge, med njimi je tudi Geza Grabar, so bili povabljeni na manifestativno prireditev Tek miru. Bakla miru, ki so jo prejšnji teden simbolično nosili v Sloveniji, bo svojo pot predvidoma končala konec leta v New Yorku, odkoder bo odšla na pot okoli sveta, dolgo 50.000 km.

G.

Vrbnjakova in Rudolf športnika šole

Na ljutomerski gimnaziji učenci že več let uspešno tekmujejo v najrazličnejših športnih dejavnostih, ki se točkujejo. Tako je bilo tudi tokrat, čeprav niso imeli posebej določene ure za telesnokulturne dejavnosti. Skupaj so izvedli 12 do 15 tekmovalj. Med razredi je bil najboljši 4. NM z 99 točkami pred 2. NM, 962, in 3. NM z 843 točkami. Za športnika šole je bil izbran Dominik Rudolf (4. NM) s 423 točkami pred Sašo Zidarjem (2. NM), 411, in Igorjem Šmaucem (2. NM), 377 točk. Naslov najboljši športnik šole si je pridobila Saša Vrbnjak (1. NM) s 319 točkami pred Manuilo Kuhar (2. NM), 317, in Natašo Ferš (3. NM), 300 točk. Najboljša razredna skupnost je dobila denarjno nagrado, prvi trije športniki in športnice pa praktične nagrade.

Tone Ficko

SNL

Rudar (V)	29	16	8	5	56:30	40
Slovan	29	17	3	9	53:26	37
Ljubljana	29	12	9	8	45:40	33
Svoboda	29	13	6	10	40:35	32
NAFTA	29	11	9	9	43:36	31
I. Kladivar	29	12	7	10	47:43	31
Domžale	29	9	12	8	33:34	30
Steklar	29	11	7	11	44:43	29
Naklo	29	11	7	11	48:35	29
Rudar (T)	29	8	11	10	32:34	27
MURA	29	9	9	11	39:50	27
Vozila	29	9	9	11	28:39	27
Medvode	29	10	5	14	26:43	25
Jadrin	29	7	10	12	31:38	24
Elan (-2)	29	9	8	12	37:48	24
Hmezd	29	6	4	19	21:49	16

SONL-vzhod

BELTINKA	26	17	6	3	64:17	40
Dravinja	26	17	5	4	61:26	39
Železnikar	26	14	7	5	41:24	35
TURNIŠČE	26	15	4	7	46:24	34
Impul	26	13	6	7	43:28	32
Središče	26	12	4	10	33:35	28
Rače	26	9	7	10	34:37	25
Kovinar	26	9	6	11	37:28	24
Pohorje	26	7	10	9	23:29	24
Pekre	26	8	5	13	27:35	21
Partizan	25	8	3	14	23:38	19
Ujstrica (-1)	25	7	4	14	26:48	17
Svoboda (-1)	25	4	5	16	24:54	12
Boč	25	3	2	20	15:74	8

I. MNL MS

Rezultati		zadnje kolo					
Gančani:Sardica							0:1
Dokležovje:Grad							2:0
Bratanci:Čarda							4:1
Rakibon:Radgona							4:0
Šalovci:Tramejnik							1:0
Rogaševci	22	15	5	2	72:25	35	
Rakibon	22	11	7	4	54:28	29	
Grad	22	12	5	5	36:24	29	
Dokležovje	22	9	7	8	37:26	25	
Šalovci	22	8	8	6	55:40	24	
Čarda	22	9	5	8	46:39	23	
Tramejnik	22	10	2	10	35:42	22	
Gančani	22	8	4	10	35:37	20	
Čarda	22	6	5	11	30:51	17	
Bratanci	22	6	3	13	36:48	15	
Sardica	22	5	4	13	23:53	14	
Radgona	22	4	3	15	24:70	11	

II. MNL MS

Rezultati — zadnje kolo						
Romah:Križevci						neod.
Pušta:Filavci						2:1 prek.
Apaca:Vrelec						1:0
11 plavil:Tešanovci						6:2
Pucanci:presti						
Pucanci	20	14	2	4	58:28	30
Hodoš	20	14	1	5	61:41	29
Filavci	19	12	3	4	51:27	27
Romah	19	11	1	7	56:37	23
Apaca	20	10	2	8	51:47	22
Tešanovci	20	10	1	9	46:44	21
Pušta	19	9	2	8	53:42	20
11 plavil	20	9	1	10	56:54	19
Vrelec	20	3	4	13	43:62	10
Prosenjak	20	3	4	13	39:70	9
Križevci	19	2	2	15	22:80	6

Mnogoboj v Ljutomeru

V soboto, 15. junija 1991, ob 9. uri bo v Ljutomeru pri OŠ Ivana Cankarja območni taborniški mnogoboj. Tekmovali bodo medvedki in čebelice po starostnih skupinah. Organizator prosi taborniške odrede pomurskih občin, da svojo udeležbo sporočijo po tel. 21-883, Jožetu Vildu, v Mursko Soboto, Prešernova 12.

F. Marko

NOGOMET

Beltinka prvič v republiški ligi

V zadnjem kolu prvenstva v slovenski območni nogometni ligi vzhod je Beltinka v Beltincih z 10:0 premagala Boč iz Poljčan. Strelci golov: Škaper in Jančar po 3 ter Hartman, Kreslin, Zver in Tratnjek. Beltinka je nastopila v postavi: Kozic, J. Zver, Jona, Baša, (Mertük) Kosi, Contala, Godina, (Forjan) Jančar, Škaper, Hartman, Kreslin (Tratnjek). Beltinka je tako osvojila naslov prvaka in se prvič uvrstila v republiško ligo. Turnišče pa je doma s 4:0 premagalo Rače. Strelci golov: D. Lebar, Dominko, Markoja in Prša. Igralo je v postavi: Zver, Toplak, S. Lebar, D. Lebar, Markoja, Jaklin, N. Koveš, (Prša), Pucko (Mujdrica), Pucko, Markoja, Režonja (Dominko), in zasedlo solidno četrto mesto.

Pomembni zmagi Nafta in Mure

V predzadnjem kolu prvenstva v slovenski nogometni ligi sta dosegla oba pomurska ligaša pomembni zmagi. Nafta je v Lendavi po odlični igri v drugem polčasu premagala celjski Kladivar s 4:1. Strelca golov sta bila Dovečer in Šabjan po dva. Nafta je igrala v postavi: Palatinuš (Kusek), Mundjar, Car, Kopinja, Novak, Šabjan, Dovečer, Pintarič (Kerek), Herceg, Rob in Rataj. Tekmo so vodili madžarski sodniki. Soboška Mura pa je v Žalcu premagala Partizan Hmezd s 3:1. Vse tri gole za Muro je dosegel Šarkezi. Mura je igrala v postavi: Šiftar, Kardoš, Papič, Filipan, Gašević, Vori (Casar), Lopert (Šetič), Kokaš, Šarkezi, Baranja, F. Cifer, (I. Cifer). V prihodnjem kolu igra Mura doma z Domžalami, Nafta pa gostuje v Trbovljah.

Veržej igra kvalifikacije

V nedeljo se začnejo kvalifikacije za vstop v slovensko območno nogometno ligo vzhod. Sodelujejo prvaki medobčinskih nogometnih zvez: Šmartno (Celje), Korotan (Maribor), Aluminij (Ptuj) in Veržej (Pomurje). V prvem kolu se bo Veržej srečal s Šmartnim v gosteh. Povratna tekma pa bo v nedeljo, 23. junija, v Veržeju.

V sredo v Murski Soboti

Nogometna tekma Slovenija:Hrvatska

V sredo, 19. junija 1991, bo na stadionu Mure v Murski Soboti prijateljska tekma nogometnih reprezentanc Slovenije in Hrvatske. Pokroviteljstvo slovenske reprezentance je prevzela Radenska iz Radenec, hrvaške pa Moravske Toplice. Trener slovenske reprezentance na tekmo povabil 21 nogometašev, ki bodo igrali v dresih Caprice. V Mursko Sobotu naj bi prišli: Katanec, Gliha, Židan, Florjančič, Bauman, Novak, Milanič, Simeunović, Pate, Jermaniš, Čeh, Englaro, Loriger, Galič, Zulič, Benedek, Dabanović, Križan, Jančič, Vidovič in Cviki. V predtekmišču se bodo pomerili pionirji Mure in Maribora, za njimi pa veterani Slovenije in Pomurja. To bo v Murski Soboti pravi nogometni praznik, saj se bo tekma začela s slovensko in hrvaško himno.

Odbojka

Ljutomerčani prvi v Ingolstadt

Odbojkarji Emone Commerca Ljutomer so pred dnevi sodelovali na mednarodnem odbojškem turnirju v Ingolstadt v Nemčiji. Sodelovali je 11 ekip iz Romunije, Madžarske, Slovenije in Nemčije. Med njimi je ekipa iz Romunije, član prve zvezne, in ASV Lohof iz Nemčije, član druge zvezne lige. Ekipa Ljutomera, ki je bila lanske zmagovalca, je kot nosilec sodelovala v prvi skupini ter premagala vse nasprotnike: Falco z 2:0, TV Haldenwang z 2:0, TVS Neuburg z 2:0 in TVS Lenting z 2:0. Kot zmagovalca skupine so v polfinalu premagali AVS Lohof z 2:0, v finalu pa še Dinamo Zalau z 2:1. Tako so že tretjič zapored zmagali na turnirju, kar je lep uspeh.

ROKOBORBA

ŠEST PRVIH MEST SOBOČANOM

V Ljubljani je bil drugi republiški mladinski rokoborski turnir. Sodelovalo je 40 tekmovalcev iz 5 klubov: Olimpije, Maribora, Lenarta, Razvanja in Murske Sobot. Lep uspeh so dosegli mladi rokoborci ABC Pomurke iz Murske Sobot, saj so ekipno zasedli prvo mesto ter šest prvih in eno drugo mesto med posamezniki. Prvi so bili: Senti Baranja (47 kg), Peter Lukašev (50 kg), Dejan Kuhar (55 kg), Slavko Zec (65 kg), Zoran Vukan (70 kg) in Rade Bačič (75 kg). Drugo mesto pa je zasedel Emil Kurbus (60 kg). Za najboljšega borca na turnirju so razglasili Rade Bačiča iz Murske Sobot.

ŠAH

ZMAGAL BOGDAN HARI

Šahovsko društvo Gornja Radgona je na Janževem Vrhu pripravilo turnir, na katerem je sodelovalo okrog 40 šahistov. Zmagal je Bogdan Hari s 7,5 točke pred Markom Mastinskom, 7, Stefanom Režonjo in Milanom Rožmanom, po 6,5, ter Antonom Gorenčičem, Antonom Maričem in Davorinom Cmrekarjem, po 6 točk.

BD MURA KROG

SPREJEM ZA ARNAUTOVIČA IN POKROVITELJE

Brodarsko društvo Mura iz Kroga je v ponedeljek pripravilo v hotelu Diana v Murski Soboti sprejem za udeležence svetovnega prvenstva v spustu na reki Soči, kajakaša Kamela Arnavotiča, in pokrovitelje, ki omogočajo kroškim tekmovalcem sodelovanje na pomembnejših tekmovanjih. Ti pokrovitelji so: Mura Murska Sobot, Radenska Radenci, Pomurka — Mesna industrija Murska Sobot, Pomurske mlekarne in EDDO Nemčanci. Brodarsko društvo Mura iz Kroga pa ima v svojih vrstah še enega kandidata za sodelovanje na evropskem mladinskem prvenstvu. To je kanuist Iztok Horvat. S prihodom državnega prvaka in reprezentanta Arnavotiča je BD Mura iz Kroga veliko pridobilo, saj bo ta izkušni tekmovalca svoje znanje prenašal tudi na mlade tekmovalce.

UREDNIKOV STOLPEC

Enkratna prireditve v Ljutomeru

Odbojarski klub Veržej, ki uspešno tekmuje v drugi republiški ligi in ima v svojih vrstah športne zanesenjake, med njimi so tudi člani Ljutomeru enkratno športno-zabavno prireditev. V tekmovalnem delu bo sedem kasaških dirk, v katerih se bodo predstavili vsi od dvehletnih kasačev pa do najboljših in najhitrejših konj, ki se bodo letos prvič pojavili v Sloveniji, prihajajo pa iz Vojvodine, Hrvaške, Avstrije in Slovenije. Najprej bodo preskusili moč in hitrost v tako imenovanem »letečem kilometru« — to je dirka posameznikov, za katero so poleg nagrad za uvrstitve razpisali še posebno nagrado za rekord steze. Takoj za to dirko pa se bodo najboljši konji pomerili še v »hitri dirki« z avto-startom na 1.600 m. Organizatorji razmišljajo, da bi ob ugodnem vremenu in dobri stezi podelili posebno nagrado tekmovalcu, ki bo izboljšal jugoslovanski rekord. Kasaške dirke pa bodo sklenili z eshibicijskim nastopom ekipe smučarjev (Petek, Debelak, Fras, ...), ki se bo pomerila z ekipo pokroviteljev (Krka, Mura, Bistrica, ...). V odmorih med posameznimi dirkami pa bodo pripravili pester spremljevalni program. Začeli bodo z izpustitvijo 300 golobov, žrebali bodo vstopnice, organizirali stave in drugo. Firma General Impianti pripravlja tekmo v uničevanju sladoleda, društvo zmajarjev obljublja šov v zraku, hkrati pa tudi možnost poleta obiskovalcem. Poskrbeli pa bodo tudi za najmlajše, ki bodo lahko jahali ponije in sodelovali v živzavu, ki jim ga pripravlja pevec skupine Magnet Miha Balazič. Za tiste, ki bodo še hoteli ostati na hipodromu, pa bo prava prelepa veselica. V nedeljo se torej spleča priti v Ljutomer.

Feri Maučec

Pomurska rokometna liga

Bistrica in Razkrižje prvaka

Odigrane so bile zadnje tekme v pomurski moški in ženski rokometni ligi. Pomurska prvaka sta postali ekipi Bistrica pri ženskah in Razkrižje pri moških ter si pridobili pravico sodelovanja v drugi republiški moški in ženski ligi vzhod.

Rezultati — ženske: Radgona:Polana 14:17, Bakovci:Madinec 30:20, in Radgona: Bistrica 16:19.

Bistrica	8	8	0	0	152:95	16
Polana	8	6	0	2	163:111	12
Radgona	8	3	0	5	93:197	6
Bakovci	8	2	0	6	100:174	4
Madinec	8	1	0	7	110:131	2

Rezultati — moški — Bistrica:Razkrižje 17:17 in Razkrižje: Bakovci 10:0.

Razkrižje	14	11	1	2	291:207	23
Bakovci	14	6	0	8	206:203	12
Bistrica	14	2	1	11	113:200	5

Mali nogomet

Turnir v Lipovcib Klub malega nogometa Lipovci organizira v soboto, 15. junija 1991, ob 20. uri tradicionalni nočni turnir v malem nogometu. Prijave bodo zbiral pred turnirjem. Prijavnina je 1.000 dinarjev.

Kapela

Turnir v malem nogometu

V nedeljo, 16. junija 1991, ob 8. uri bo na Kapeli turnir v malem nogometu. Ker je v radgonski občini veliko zanimanje za mali nogomet, pričakujejo, da se bo turnirja udeležilo več ekip.

F. K.

ROKOMETNI KLUB POMURKA BAKOVCI — igralci drugouvrščene ekipe v prvi republiški ligi. Stojijo od leve: Hebar (trener), A. Lovenjak, Žugelj, B. Buzeti, L. Milčič, Petek; čepajo: S. Buzeti (teh. vodja), S. Lovenjak, Horvat, Kolman, Vrelec, J. Buzeti, Jerebic (maser); manjkajo: M. Horvat, Meolic in Založnik. Foto: N. Juhnov

Posebno huda telesna poškodba

V nedeljo, 9. junija, ob 21.35 se je zgodila v Veržju posebno huda prometna nesreča. Delavci organov za notranje zadeve so ugotovili, da se je Franc Ivančič iz Bunčan peljal z osebnim avtom skozi Veržje. Ko je pripeljal v križišče Mlinske ulice in Ulice Frana Kozarja je zapeljal na prednostno Ulico Frana Kozarja. Po njej pa je tedaj pripeljal voznik kolesa z motorjem Tomaž Novak iz Izakovec, ki je peljal sopotnika Milana Nedelka, oba pa sta doma v Izakovcih. Posledice trčenja: oba, ki sta sedela na kolesu z motorjem in nista imela čelad, sta se hudo poškodovala. Alkotest voznika avtomobila je bil pozelenel čez polovico, zato strokovni pregled krvi in urina.

Motorist trčil v avto

Mladoletni V. V. se je v petek, 7. junija, peljal z neregistriranim motornim kolesom skozi Skakovec. Sopotnik je bil prav tako mladoletni L.K. iz Nemčavec. Med vožnjo po lokalni cesti Puževci—Skakovec jima je v Skakovcih pri domačiji številka 67 nasproti pripeljal z osebnim avtom Ludvik Kovač iz Gornjih Petrovec. Ker je motorist menda vozil preveč po levi strani ceste, sta vozili trčili. Oba, ki sta se peljala na motornem kolesu, sta se hudo poškodovala, nastala pa je tudi gmotna škoda za 10 000 dinarjev.

Odpeljal s kraja nesreče

V četrtek, 6. junija, ob 22.30 se je pripetila na regionalni cesti na Cankovi huda prometna nesreča, saj je terjala življenje 77-letnega Ignaca Baranje iz Domajinec. Povožil ga je neznanec, ki po trčenju naj ne bi ustavil, pa tudi pozneje se ni oglasil. Delavci organov za notranje zadeve so šli v akcijo, preverjali informacije, sledi in tako naprej ter utemeljeno osumili Hermana Kisilaka iz Serdice. Pesca je pod avto Mercedes tuje registracije.

Kolesarka izsiljevala prednost

Ponavadi je tako, da prednost izsiljujejo vozniki motornih vozil: v petek, 7. junija, pa je bilo v Renkovcih narobe: pred znakom stop ni ustavila kolesarka Barbara Magdič iz Renkovec! Tedaj se je po prednostni cesti pripeljala Marta Vaš iz Dobrovnika in vozili sta trčili. Kolesarka se je hudo poškodovala. K temu naj dodamo, da so na območju med Renkovci in Turniščem pogoste prometne nesreče, zato bo potrebna večja previdnost oziroma upoštevanje cestnoprometnih predpisov.

Trčil v hišo številka 52

Franc Kojek iz Bakovec se je v torek, 4. junija, peljal z osebnim avtom skozi Dokležovje proti Izakovcem. Vozil naj bi pod učinkom alkohola, vsaj tako je mogoče sklepati po opravljenem alkotestu. Vozil pa naj bi tudi s preveliko hitrostjo. Vse to je vplivalo, da ovinka v Dokležovju ni uspel izpeljati, ampak je zavil na levo bankino, nato pa je z avtom trčil v vogal domačije številka 52. Voznik se je hudo poškodoval, enako je z avtom, saj je na njem škoda za 90 000 dinarjev.

Ob prehitevanju v kolesarko

Mnogi vozniki motornih vozil niso dovolj previdni pri prehitevanju. Ponavadi je tako, da ne zavijejo dovolj v levo, zato so pogoste nesreče. V ponedeljek, 3. junija, se je zgodila prometna nesreča prav zaradi takega vzroka. Branimir Kofalt iz Podgorja, občina Radgona, je na magistralni cesti zunaj Murskih Črnc prehitel kolesarko Kristino Durič iz Gradišča. Med prehitevanjem jo je zadel in porinil v občestni jarek. Kolesarka se je hudo poškodovala.

BILI SMO NA KRAJU DOGODKA

SMRT V ŠOTORU

Vsako življenje je dragoceno, še posebno tisto, ki komajda začne utripati. Smrt 3-mesečne Helene Oršoš iz Beltincev ni pretresla le njenih staršev: 23-letnega Pavla Oršosa in 20-letne matere Danice Levčič, ampak najmanj dve desetini njihovih sonarodnjakov, ki so se nastanili v gozdu ob nasipu Mure v Vučji vasi.

Le s težavo smo se prebili do jase, kjer so od 1. junija taborili Beltinčani, ki so na območju Vučje vasi nabirali divjo koruzo, zdravilno zelišče, ki so ga prodajali nekemu zbiralcu v Kokoričih. Naleteli smo na mrlški voz, reševalno vozilo in kriminalistično službo. Kmalu zatem, ko so uradni predstavniki opravili delo, trupelce pa odpeljali, smo ogovorili užaloščena starša.

»Ravno danes, v ponedeljek, imam 23. rojstni dan. Usoda se je kruto poigrala, saj mi je vzela hčerko. Zjutraj ob 4.45, ko sem se prebudil, sem ugotovil, da je Helenca vsa modra in — mrtva. Se je zadušila ali zastropila? Ne vem,« je s solzami v očeh povedal mlad oče, ki ima

še 14-mesečno hčerko Dolores. To je držala na rokah njegova mati Helena, medtem ko je Danica pokazala na vzmetnico, na kateri je ponoči ležala Helenca.

Beltinčani, ki so nameravali še nekaj časa ostati, so začeli pospravljati in še isti dan so se vsi vrnili domov. Odhoda so se menda razveselili bližnji vaščani, saj prišlekov niso marali. Še več: prvi, ki smo ga vprašali, kod vodi pot, je dejal, da v taborišču jedo kače.

Pa še uradno pojasnilo vzroka smrti. Dete, ki je komaj začelo živeti, je umrlo zaradi tako imenovanega sindroma nenadne otroške smrti. Tako je zapisano v zapisniku o obdukciji.

S. S.

TABORIŠČE — Mlada mati Danica Levčič nam je pokazala mesto, kjer je zjutraj našla mrtvega otroka. Foto: Š. S.

KAM JE ŠLO 563 950 DINARJEV?

Uprava za notranje zadeve Murska Sobota je pripravila pisno informacijo o domnevnih nepravilnostih v Avtoradgoni. Takole ugotavljajo:

»Na podlagi zaznave, prejete od TJT, enote v Ljutomeru, so ONZ v Murski Soboti pristopili k zbiranju obvestil in dne 2/4-1991 podali TJT, enoti v Ljutomeru kazensko ovadbo zaradi suma zlorabe pooblaštil odgovorne osebe v AVTORADGONI J. R., ker je v letu 1990 dovolil uporabo strogonamenskih sredstev za preusposobitev presežnih delavcev v znesku 563.950,00 din v druge namene, kar je bilo v nasprotju o sofinanciranju preusposabljanja presežnih delavcev v AVTORADGONI.

V istem času smo na podlagi anonimke in lastnih zaznav pričeli z zbiranjem obvestil, ki se nanašajo na reklamacijo nekvadratno izdelanih kontejnerjev, izvoženih v letu 1989 v Nemčijo. Kupec CONTAINER-SERVICE Nemčija je kontejnerje reklamiral zaradi neprijetnega vonja in materiala. S strani odgovornih oseb se reklamacija ni reševala skladno z veljavno zakonodajo. Med neprotokoliranimi dogovori je prišlo do tega, da je kupec prejel 6 novih kontejnerjev, ki jih ni plačal. Po do-

končno zbranih obvestilih bomo zoper odgovorno osebo podali kazensko ovadbo zaradi suma zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe.

Iz zapisnika o opravljeni kontroli SDK Murska Sobota izhaja, da je kontrolirana pravna oseba knjižila zmanjšanje opreme za opravljanje osnovne dejavnosti v skupnem znesku 5.935.118,20 din, kar predstavlja ugotovljeni primanjkljaj pri inventuri po stanju 31/12-1990. Poleg primanjkljaja pa je na dan 31/12-1990 pravna oseba še odpisala osnovna sredstva v skupnem znesku 1.715.311,30 din. Ker primanjkljaj predstavlja 294 različnih vrst osnovnih sredstev, nekatera pa so stara komaj 4 leta, bodo ONZ vzroke primanjkljaja in odpisa preverili in v slučaju ugotovljenih nepravilnosti zoper odgovorne osebe ukrepali.

Poleg nakazanih nepravilnosti ONZ razpolaga jo še z drugimi sumi, ki jih istočasno preverjajo in bodo ukrepali v skladu s predpisi.

Tako torej piše v uradnem poročilu, ki ga je podpisal načelnik uprave za notranje zadeve Murska Sobota Darko Anželj.

S. S.

30 LET GASILSTVA

Pred 30 leti so imela gasilska društva v radgonski občini prve pionirje gasilce. Ta jubilej bodo proslavili 30. junija 1991 pri Vidmu ob Ščavnici. Pionirji se bodo zbrali na občinskem tekmovanju iz gasilskih veščin. To bo za gasilce pionirje iz radgonske občine. Prireditev pa bo imela prav gotovo tudi propagandni značaj.

F. K.

Pred dnevi sta v družinskem krogu praznovala petdeset let skupnega življenja 77-letni Franc in 76-letna Marija Kocet, rojena Zadravec, iz Nedelice. Večji del življenja sta preživela na kmetiji, preskusila pa sta tudi tegobe sezonskega dela doma in v tujini. Imela sta štiri otroke, sedaj pa jima dela veselje dvanaest vnukov in trije pravnuki.

Besedilo in posnetek J. Ž.

Novi načelnik kriminalistične službe

S. 1. junijem se je dosednji načelnik kriminalistične službe na Upravi za notranje zadeve v Murski Soboti Zoltan Herceg upokojil, zato je tega dne dela in naloge prevzel 31-letni Dušan Mohorko, ki je bil doslej vodja skupine za mladoletniško kriminaliteto pri UNZ Maribor. Predaje oziroma prevzema dolžnosti sta se udeležila gosta iz Ljubljane: dr. Darko Maver, odgovoren za kriminalistično službo, in Niko Jurišič, odgovoren za organizacijo in kadre. Poudarila sta, da gre za redno zamenjavo in da je Zoltan Herceg zelo dobro vodil oddelke za zatiranje kriminalitete in da so zadovoljni z raziskanostjo kaznivih dejanj v Pomurju.

Š. S.

Območna gasilska tekmovanja

Te dni so v lendavski občini gasilska tekmovanja, na katerih društva prikazujejo svojo sposobnost. To je tudi priložnost, da se gasilci pogovorijo o požarni varnosti. Na nogometnem igrišču v Čentibi so svojo sposobnost gašenja požara pokazala gasilska društva iz Petišovca, Čentibe in Doline. Poleg članskih so nastopile tudi pionirske, mladinske in ženske ekipe. Najboljši rezultat so pokazali gasilci iz Doline, ki so si z osvojitvijo prvega mesta pridobili pravico do nastopa na občinskem gasilskem tekmovanju, ki bo 22. junija v Lendavi. Gasilci iz Doline, ki ta čas obnavljajo svoj gasilski dom, so že nekaj let med boljšimi v lendavski občini.

JD

Poroke

MATIČNI URAD SO GORNJA RADGONA — Anton Belak, prodajalec iz Paričnjaka, in Darja Kocijančič, administratorica iz Kočevja; Franc Bencak, kuhar iz Bakovec, in Jožica Marinič, kuharica s Kepelskega Vrha.

MATIČNI URADI SO MURSKA SOBOTA — Bojan Kous, kriminalist iz Beltincev, in Ivanka Kuzeljevič, študentka iz Martjanec; Boris Berke, strojni ključavničar iz Murske Sobotne, in Šarika Škerlak, natakarica iz Lucove; Izotok Kodila, gim. maturant iz Moravskih Toplic, in Suzana Kolarič, delavka iz Bogojna.

CESTITAMO!

Osumljena nočnega napada

Poročali smo že, da sta neznanca 1. junija, kmalu po polnoči, na tržnici Murski Soboti napadla 36-letnega Igorja J. iz Murske Sobotne. Napadeni jima je moral izročiti ves denar. Delavci organov za notranje zadeve so zdaj storilca izsledili. Utemeljeno sumijo, da sta kazniv o dejanje izvršila 20-letni Bojan H. in 19-letni Drago Š., oba s Pušče. Nanju so pokazali tudi drugi, ki so bili v njuni družini.

Prav tako smo že objavili, da sta se v mejni Kučnici utopila oče in hči, Šrilančana, ki sta hotela prestopiti mejo z Avstrijo. V nedeljo, 9. junija, so občani iz Benice pri Lendavi našli truplo očeta Selvara-doha Mohadeva, ki ga je naplavila reka Mura, medtem ko trupla 3-letne deklice še niso našli.

Glasbena šola Murska Sobota bo imela sprejemni preizkus za nove učence v četrtek 20. junija 1991 od 9,00 do 11,00 in od 15,00 do 17,00 ure.

Prosta mesta so še na oddelkih za TROBENTO, KLARINET in FLAVTO.

TEHNIČNA TRGOVINA v Ljutomeru

nudimo vam:

- vodovodni material
- material za centralno ogrevanje
- elektroinstalacijski material
- belo tehniko
- akustiko

POSEBNA PONUDBA V MESECU JUNIJU:

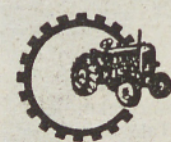
- proizvodni program Elektromaterial Lendava
- do 50 % ceneje orodje UNIOR Zreče
- GRADBENI IN INSTALACIJSKI MATERIAL NA 6-MESEČNI KREDIT
- Maloprodaja Prešernova 1, tel. 069/81-600 delovni čas od 7. do 18. ure
- Veleprodaja in maloprodaja Ulica 5. prekomorske brigade, od 8. do 16. ure
- Uprava Prešernova 7, tel. 069/81-028, 81-204

JEKLO TEHNA

RAUTER Ljutomer d.o.o.

trgovsko podjetje na veliko in malo

AGROSERVIS p.o. Murska Sobota

AGROSERVIS p.o. Murska Sobota

69000 Murska Sobota, Kroška c. 58
poštni predal: 41
telefon: (069) 21-630, 21-321
telex: (069) 21-322
telex: 35-219
žiro račun: 51900-601-11849

PONUDBA V MESECU JUNIJU

Cenjene kupce vozil ZASTAVA obveščamo, da v mesecu juniju nudimo vozila Yug 55 Koral s 15% popustom.

Možnost izbire med belo, rdečo in modro barvo.

Dobava TAKOJ — možnost zamenjave po sistemu »staro za novo«.

Pohitite z nakupom, kajti količine so omejene.

Vas pričakujemo!

SPLOŠNA OBRTNA ZADRUGA

prekmurka

Kučlova 15 tel. 069/22 707, 22 909

telex: 069/21-804

Ste ekonomist ali imate izobrazbo tehnične stroke, mladi, ambiciozni in hočete doseči uspehe v tržnem gospodarstvu.

potem SE NAM PRIDRUŽITE v SOZ-U PREKMURKA MURSKA SOBOTA.

Zaposlitev po dogovoru. Za začetek za določen čas, po dokazilu sposobnosti pa za nedoločen čas z možnostjo napredovanja. Prošnjo pošljite v 8 dneh na gornji naslov.

Kritike na račun našega življenja

Danes se vsi časopisi polni raznoraznih kritik, tako na račun trenutne oblasti, kakor tudi prejšnje. To niso več metanja polen pod noge, kot npr. v predvojni boju, to je obsojanje za grehe, ki so bili storjeni v daljnji preteklosti in napake, ki jih delamo danes. Verjemimo, enih in drugih je veliko, vendar ne oziramo se samo na to in ono, temveč raje enkrat za vselej začnimo trezno razmišljati, kako naprej.

Seveda se nam v bodoče ne obeta nič kaj pametnega, še manj pa zanimivega in dobrega. Samostojnost Slovenije, za katero smo se vsi odločili, je pred vrati, pred vrati, predvsem Skupnosti za zaposlovanje, pa se dnevno znajde tudi več sto novih nezaposlenih. Tudi na to bo potrebno misliti v bodoče, ne le na to, kako se bomo odcepili, kako se bomo v parlamentu prepirali tudi za malenkosti, kako bomo na vsakem malo večjem shodu obirali zgodovino in pljuvali po nečem, čemur smo radi rekli NOB. Kar pogledamo si obeleževanje 27. aprila in 1. maja. Če že ne priznavamo več partizansčine in po

drugi strani prehajamo v dvoumne skrajnosti, potem nikakor ne bi smeli pozabiti, da je 1. maj — praznik delovnih ljudi, nas vseh (kljub rdečim zastavam in proletariatu, ki so bili simbol real-socializma), katerega pa smo letos več kot skromno obeležili. Iz sedanjosti Avstrije je bilo slišati godbo na pihala, pri nas pa je bilo več ali manj mirno. Ni bilo piknikov, zborovanj, srečanj (res da je tudi finančna stiska vedno večja), ni bilo tolikšnega postavljanja majskih dreves (verjetno še nismo vseh posekali), katerega se rad spominjam iz rane mladosti in za ta dan smo živeli prav vsi krajani, tako verni, kot oni neverni. Ni bilo razlik in ne vem, zakaj jih potem danes umetno ustvarjamo. Upam, da bo takšen način življenja prinesel kaj koristi na novo nastajajoči samostojni Sloveniji, vendar se po drugi strani bojim, da bo prav obratno, dokler si ne bomo pogledali v obraz kot ljudje, rekli enkrat za vselej konec sovraštva, ki v skritih kotih tli med nami. Seveda bi morali mnogo večjo pobudo za normalni nadaljnji način življenja dati ljudje na oblasti, saj so dovolj razumni, razgledani in kultivirani, da jim to ne bi bilo težko izpeljati. Potem pa po drugi strani slišimo prav s strani letih največ besed, ki izražajo mržnjo in odpor do nekdanjega režima. Resnično ne moremo pozabiti partizansčine in Tita, kakor tudi ne smemo in ne moremo pozabiti krutosti poveljnih oblasti nad bolj ali manj nedolžnim prebivalstvom. Enih in drugih »grehov« je bilo veliko in če bomo nadaljevali z nenehnim obiranjem tega in onega, potem se nam nič kaj dobro ne piše.

Priznati si moramo vsi, da je trenutno v Sloveniji toliko različnih vzrokov za sestajanje v različnih strankah, ki so gospodarsko pomembni, saj je narod že tako rekoč na robu eksistenčnega obstoja. Normalno je, da bo nekoč potrebno rešiti, če bo smiselno, tudi problem denacionalizacije zemlje oz. lastnine, a danes so tukaj stvari, ki so potrebne hitrejšega reševanja kot prej omenjeno. Nova, mlada država potrebuje razumne ljudi, tudi na oblasti, če že hočete. Seveda pa tudi s tem,

da bomo iz leta v leto čakali novih volitev in novih ljudi na oblasti, ne bomo naredili kaj dosti. Za trenutno vlado oz. predsedstvo lahko le rečemo, da so dobri, verjetno pa še ne najboljši, vendar dajmo času čas in tudi ti, katere smo sami izvolili, bodo dokazali, da smo zaupali pravim ljudem. No, lahko pa da bo tudi drugače, nihče tega natančno ne ve!

Ker tudi sam precej pišem v časopise, enkrat bolj drugič manj kritično, sem prepričan, da je za marsikatero pisca ali bralca članek to edino, kar lahko v današnjem času pripomore v dobro družbe, v kateri živi, seveda ob delu in naporih, ki jih vlaga na delovnem mestu in tudi v okolju, kjer živi. Vsi si verjetno želimo umirjenega, zadovoljnega in srečnega življenja in zakaj si bi ga sami kazili, zakaj ga ne bi poskušali ustvariti takšnega, kakršno nam bo pravišnje, pa čeprav bo za to potrebno marsikaj potpeti. Prepričan sem, da bi se le redki našli, ki se niso pripravljene žrtvovati!

Bojan Macuh

KAKO NA POČITNICE?

Kot redna bralka Vestnika, polklicna dolgoletna turistična delavka (do nedavnega animatorka v Naravnem zdravilišču v Radencih) in novopečena »podjetnica« vam priporočam, da uvedete rubriko oz. stolpec v zvezi s potovanji.

Menim, da povdarek ne bi smel biti na besedi turizem, kajti ljudje so potovali že veliko prej,

kot pa se je uveljavila beseda »turizem«.

Dandanes pa bi beseda »turizem« lahko delovala odhijajoče ali kar smešno. Vsa obdobja človeškega obstoja namreč kažejo, da so ljudje iz neekonomskih razlogov potovali (peš ali s prevoznimi sredstvi) le takrat, ko so imeli nekaj prostega časa in denarja in ko ni bilo vojne nevarnosti. To pa so tudi osnovni de-

javniki turizma, ki veljajo tudi za naš čas in prostor.

Blizajo se poletne počitnice, toda kot malokdaj prej si pod vplivom vojne živcev skoraj nihče ne upa daleč od lastnega praga.

Žalostno, toda resnično. Žalostno zaradi tega, ker smo se na počitnice navadili, pa tudi potrebujemo jih. Potrebujemo jih iz več razlogov, o tem lahko spregovorimo drugič.

Vsi se sprašujemo, zakaj je vse tako zakomplicirano, predlagamo rešitve — dnevi in meseci tečejo, poletje in počitnice so pred durmi — rešitve pa še ni.

Če bi razloge jugoslovanske krize lahko razrešila na svoj način, sicer ekonomista — smer turizem, kot dolgoletna spremljevalka različnih potovalnih skupin (domaćih in tujih, mladih, starejših, zdravih in bolnih), bi naredila sledeče:

Vse, ki se ukvarjajo s politiko, bi povabila na vsaj poldnevni ali celodnevni izlet v neznano (lahko v državi ali izven). Upam, da bi jih njihove obveznosti do družbe, ki si itak misli svoje, lahko toliko počakale.

In kaj bi se zgodilo na tem izletu?

Potovali bi z avtobusom, ki kot tak lahko pelje samo po čvrstem terenu in lahko sprejme le določeno število udeležencev. Najprimerneje od 30–45 oseb, ne manj — ker ne pride do pravega vzdušja in ne preveč — ker je pač nemogoče obvladovati situacijo.

Ker se s politiko ukvarjajo tudi ženske, sicer v skromnem številu, so poleg moških vladno vabljeni tudi predstavnice lepšega spola.

Ko bi tako naši oz. »moji« politiki-popotniki bili prisiljeni sedeti skupaj v enem prevoznem sredstvu, drug do drugega (seveda brez varnostnikov in orožja,

kajti turizem in orožje ne gresta skupaj) bi se lahko med seboj začeli pogovarjati. Lahko bi se pogovarjali o nepomembnih rečeh, kot da se vidijo prvič. Ob neformalnem pogovoru in ob programu izleta bi se udeleženci izleta sprostili, to pa je prav tisto, kar mnogim, posebej pa našim politikom primanjkuje.

V primeru, da bi moji gosti-politiki imeli začetne težave pri medsebojnem komuniciranju bom kot organizatorka, gostiteljica in vodnica izleta poskrbela, da do morebitnega molka ali nezainteresiranosti med sopotniki sploh ne pride.

Seveda bi jih spoštljivo in vladno informirala o zanimivih rečeh in na način, ki bi jo situacija narekovala.

Človek je družabno bitje in prav v tem je celoten paradoks, ki ga zadnje čase doživljamo. Mnogi pozabljajo, da je družabnost in druženje v pravem pomenu besede odločilno za normalen razvoj človeka, družine in družbe.

Obstajajo mnogi načini druženja in družabnosti, in ker naj bi v naši družbi popotnikov-politikov to druženje bilo prijetno, bi po vseh pravilih moralo pomagati sprostitev.

Potrebujemo namreč pogumne politike, ki bodo vzgled celotni družbi in ki si bodo vzeli čas za sprostitev. Samo sproščeni in neobremenjeni politiki lahko človeško presojujejo v dobro svojega naroda in narodov v državi.

Kaj pa, če se popotniki-politiki zbojijo za svoja življenja in so nezaupljivi do moje ponudbe? Ne vidim nobenega problema, pač sklenemo turistično zavarovanje. Če pa to tudi ne bi pomagalo, potem je že jasno, da to niso politiki, ki si jih želimo in ki bi jih potrebovali.

Marika-Marija Premuš, oec. 69252 Radenci

Vsa zidarska dela

opravljamo hitro, kakovostno in po ugodnih cenah

ERNEST BAGOLA

Cankova 87 a, tel.: 40-093

Vrtničarji, sadjarji, poljedelci — vam zadovoljstvo uničujejo

VOLUHARJI

PLINSKA PATRONA KEMOCID

učinkovito sredstvo za uničevanje vrtnih in poljskih glodalcev.

Dobite jo v vseh trgovinah: z agroživljskimi pripomočki. Proizvaja ZZV Maribor, DDO c. Slovenska Bistrica, Ul. Borisa Vinterja 2. tel.: (062) 811 101. faks: 413 709

Butik

INKOM

MURSKA SOBOTA

Prežihova 7 a
(za starimi avtobusnimi garažami)
Tel.: (069) 23 652

Nudimo vam veliko izbiro modnih kopalk, bluz, kompletov, spodnjega perila...

- Konkurenčne cene!
- Možnost obročnega plačila.

Obiščite nas, ugodno boste presenečeni nad našo založenostjo.

KAKOVOST JE LAHKO TUDI POCENI!

Trgovina **JANJA**

ČERNELAVCI, Gederovska 11
Tel.: 32 920

- modna strech krila in raztegljive hlače iz lasteksa v različnih barvah
- jeans oblačila (poletni jeans): hlače, jakne, krila, bermude
- žensko in moško perilo HUBER
- gospodinjski kotichek: čistila, ščipalke, sveče...

KAKOVOST JE LAHKO TUDI POCENI!

UNIVERZITETNA PSIHIATRIČNA KLINIKA LJUBLJANA

Studenec 48. 61260 Ljubljana Polje

TAKOJ ZAPOSLO

VEČ ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

(lahko pripravnik)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje: — V. st. zahtevnosti, smer zdravstveni tehnik

Poskusno delo traja 3 mesece.

Zaposlenim ponujamo samska ležišča in najmanj 33 dni letnega dopusta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh na naslov: Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana, Studenec 48, 61260 Ljubljana Polje, kadrovska služba.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po izbiri.

Glasbena šola Gornja Radgona vpisuje novince za šol. leto 1991/92. Sprejemni preizkus bo 18. in 19. 6., od 15. do 18. ure, v prostorih Glasbene šole Gornja Radgona.

ROKOMETNI KLUB KROG

vas vabi na tradicionalno

tombolo

30. junija ob 14. uri na rokometnem igrišču v Krogu!

poskrbeli bodo za dobro gostinsko ponudbo in dobro zabavo

MOGOČE ČAKA SREČA PRAV VAS!

JAVNI PROTEST

Na četrtkovih zborih občinske skupščine 3. maja letos, so delegati spomeli vso revščno materialnega vrednotenja vzgoje in izobraževanja na področju srednjega šolstva v Sloveniji in v Pomurju, spoznali pa so se nekaj drugega, namreč miselno revščino, ki jo določeni delegati javno in glasno manifestirajo. »Kdor ni za orožje, ni za samostojno Slovenijo«. To je izjava delegata Aleksandra Ružiča, učitelja iz Gornjih Petrovec, proti kateri odločno in ostro protestiram v imenu 14-članskega stankovnega odbora na SCTPU Murska Sobota in tudi osebo. Izjava g. Ružiča je bila lansirana v kontekstu vsebinske razprave o položaju srednjega šolstva, zato je toliko bolj obžalovanja vredna. Miselnost, ki se kaže skozi to izjavo, je, milo rečeno, ozko provincialna in neevropska oz. tipično balkanska, povrh pa še močno strankarska obarvana. Je žaljiva za mene osebno in za večino na skupščini prisotnih delegatov, ki so izjavo zavrnili z glasnim negodovanjem oz. izžvižganjem in zapuščenjem dvorane.

Mislim, da si g. Ružič takšne izjave kot pedagoški delavec ne bi smel privoščiti. Naj ga spomnim na osebno izjavo šolskega ministra g. Veneta iz predvolilne izdaje revije MLADINE, št. 14 z dne 6. 4. 1990:

»Izobraževanje mora dobiti ključno vlogo v razvoju slovenske skupnosti. Ta izjava zveni skrajno činično, saj je danes diametralno nasprotna z dejanskim stanjem. Asociacija na pomen Ružičeve izjave pa je: dober dan orožje in z bogom vzgoja, izobraževanje in s tem znanje. Obžalovanja vredno!

Porljam zdravo misleče Slovenke in Slovence, da opustimo strankarske zdrahe in da strmo vse moči za samostojnost in ekonomski razvoj slovenske države. Najmočnejše orožje za ohranitev samostojnosti in naše svobode je zdrav duh v zdravem telesu. V Evropo, v katero si vsi tako močno želimo, zagotovo ne bomo prišli s pomočjo orožja, ne srpa in kladiva in ne križa, temveč krečjemu s pomočjo znanja in kulture.

M. Sobota, 7. 6. 1991.

JANKO BEZJAK
LIPOVCI 265
69231 BELTINCI

Slovenija po 26. juniju

Tak je naslov odprte seje Slovenske demokratične zveze, ki bo julija ob 20. v kongresni dvorani hotela Radin v Radencih. O tej aktualni in zanimivi temi bodo govorili ugledni gostje: pravo-

vosodni minister dr. Rajko Pirnat, direktor slovenske SDK mag. Igor Omerza in podpredsednik republiškega družbenopolitičnega zbora in poslanec Tone Persak. — še

OBČINA
MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE

javno dražbo

najdenih koles in drugih predmetov, ki bo v soboto, dne 15. 6. 1991, ob 9. uri na dvorišču gradu v Rakičanu.

TAMAŠ d. o. o.

GORNJA BISTRICA 130 a
Telefon: 70 270

Vse za vas in vaše najmlajše!

- velika izbira moške, ženske in otroške konfekcije
- moške obleke po izjemno nizkih cenah
- vseh vrst trenirke (svilene in bombažne) od 300 do 1.000 din

UGODNOST:

- odplačilo na tri mesece brez obresti
- odprto vsak dan, razen nedelje, od 8. do 20. ure.

- FOTOKOPIJE
- VODENJE POSLOVNIH KNJIG
- ADMINISTRATIVNE STORITVE
- VELIKA IZBIRA VIDEO FILMOV

Priljubljen se in vas pričakuje

VIDEO IN BIRO
TIMO

Cankarjeva 53, Murska Sobota

119. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov za leto 1990 v občini Gor. Radgona
120. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi volilnih enot za volitve delegatov v zborni skupščini občine Lendava
121. Sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za naselje Kobilje
122. Sklep o določitvi višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1991 v občini Gor. Radgona
123. Sklep o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunal-

- nega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini M. Sobota
124. Sklep o izvolitvi predsednika zbora združenega dela skupščine občine Gor. Radgona
125. Sklep o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika občinske volilne komisije Gornja Radgona.
126. Odločba o začasnem razglasitvi velikega vrtnega polža (Helix pomatia) za ogroženo živalsko vrsto v občini Murska Sobota

119.

Na podlagi 21. člena Pravilnika o knjiženju davkov občanov (Ur. list RS, št. 21/73 — 1/82) in na podlagi 6. člena Odloka o pristojnostih in načinu dela SO Gor. Radgona (Ur. objave, št. 10/90) je skupščina občine Gor. Radgona na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 30. 5. 1991 sprejela

ODLOK

o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov za leto 1990

1. člen

Potrdi se zaključni račun davkov in prispevkov za leto 1990.

2. člen

Zaključni račun davkov in prispevkov občanov za leto 1990 izkazuje:

— skupna obremenitev	50.387.515,50
— plačila in preplačila	45.307.448,60
— znesek dolgov zavezancev	6.323.528,00
— znesek preplačil zavezancev	1.243.461,10
— obračunski saldo — dolg zavezancev	5.080.066,90

3. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Štev.: 401-3/91-05

Datum: 30. 5. 1991

Predsednik

Skupščine občine Gor. Radgona

Alojz Vogrinčič, dipl. ing. agr.
in dipl. oec.

120.

Na podlagi 38. člena Zakona o volitvah v skupščine (Ur. list SRS, št. 42/89 in 5/90 ter Ur. list RS, št. 10/90 in 45/90) ter 7. člena Odloka o pristojnostih skupščine občine (Ur. objave Pomurja, št. 10/90) je Skupščina občine Lendava na 7. ločeni seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 13. 5. 1991 sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi volilnih enot za volitve delegatov v zborni skupščini občine Lendava.

1. člen

Besedilo 4. člena odloka o določitvi volilnih enot za volitve delegatov v zborni skupščini občine Lendava (Ur. objave Pomurja, št. 1/90) se v poglavju a — področje industrije, rudarstva, kmetijstva in gozdarstva spremeni pri 1. in 2. volilni enoti tako, da glasi:

1. volilna enota:

Marketing in servis Lendava, Dinos Lendava in LOGO Lendava
(sedež: Marketing in servis Lendava) VOLI SE 1 DELEGAT

2. volilna enota:

Elektromaterial Lendava
(sedež: Elektromaterial Lendava) VOLI SE 1 DELEGAT

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah Pomurja.

Številka: 008-1/90-1

Datum: 5. 6. 1991

Predsednik

Skupščine občine Lendava

Ciril Pucko, l. r.

121.

Na osnovi 3. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list RS št. 35/85) in 33. člena statuta Krajevne skupnosti Kobilje, je svet Krajevne skupnosti Kobilje na seji dne 4. 6. 1991 sprejel

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprispevka za naselje Kobilje

1. člen

Po odločitvi delovnih ljudi in občanov na referendumu dne 2. junija 1991 se za območje Krajevne skupnosti Kobilje uvede krajevni samoprispevek.

2. člen

Krajevni samoprispevek se uvede za dobo štirih let in sicer od 1. 6. 1991 do 31. 05. 1995.

3. člen

Sredstva zbrana s samoprispevkom bodo uporabljena za:

- izgradnjo mliške vežice
- sofinanciranje maloobmočnega prehoda
- dokončanje športno-rekreacijskega centra
- ureditev komunalne infrastrukture

4. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju KS Kobilje, sredstva pa se bodo zbirala:

a) v denarju

- 1,5 % od čistega OD iz delovnega razmerja oz. nadomestil
- 1,5 % od pokojnin
- 4 % od katasterskega dohodka za katerega se plačuje davek
- 1,5 % od čistega osebnega dohodka iz davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti
- delavci, ki so na začasnem delu v tujini, bodo plačevali samoprispevek v letnem pavšalnem znesku v višini 3 % od povprečnih osebnih dohodkov v republiki Sloveniji.

b) v delu

— dva (2) delovna dneva po 8 ur za občana nosilca gospodinjstva. Nadomestilo za neopravljeni dan znaša 600,00 din.

Svet KS se pooblašča, da v skladu z inflacijo za vsako leto, določi vrednost denarnega nadomestila.

5. člen

S samoprispevkom zbrana sredstva se zbirajo na posebnem zbirnem računu v SDK Murska Sobota, enota v Lendavi št. 51920-842-021-812196.

6. člen

Samoprispevek od osebnega dohodka iz delovnega razmerja in nadomestil ter pokojnin nakazujejo plačevalci OD, samoprispevek iz KD in obrtnikov obračunava uprava za družbene prihodke občine Lendava, samoprispevek zaposlenih v tujini obračunava svet KS.

7. člen

Nadzor nad zbiranjem sredstev in uporabo opravlja svet krajeve skupnosti Kobilje in o tem poroča vsako leto, vsaj enkrat zboru občanov.

8. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah Pomurskih občin, uporablja pa se od 01. 06. 1991 dalje.

Kobilje, 4. 6. 1991

Predsednik sveta KS Kobilje
Bukovec Emil l. r.

122.

Na podlagi 16. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Gornja Radgona (Ur. objave št. 31/85) in 3. ter 6. čl. Odloka o pristojnostih in načinu dela SO Gornja Radgona (Ur. objave, št. 10/91) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 30. 5. 1991 sprejela naslednji

sklep

o določitvi višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1991

Nadomestilo za zazidano stavbno zemljišče za stanovanjske površine znaša mesečno:

- V I. coni 0,37 din/m²
- V II. coni 0,28 din/m²

Nadomestilo za zazidano stavbno zemljišče za poslovne površine znaša mesečno:

- V I. coni 0,46 din/m²
- V II. coni 0,37 din/m²

2.

Ta sklep se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Štev.: 351-1/85-10/2

Datum: 30. 5. 1991

Predsednik

Skupščine občine Gor. Radgona

Alojz Vogrinčič, dipl. ing. agr.
in dipl. oec.

123.

Na podlagi 203. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji, dne 24. 4. 1991 sprejel

SKLEP

o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Murska Sobota za leto 1991

1. člen

S tem sklepom se določa povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini Murska Sobota.

2. člen

Povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Murska Sobota iz leta 1990 kot osnovna elementa za izračun vrednosti stanovanjske hiše oz. stanovanja v letu 1991 znašata:

- povprečna gradbena cena za en kvadratni meter uporabne stanovanjske površine znaša 10.923,40 din
- povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč pa znašajo 15% gradbene vrednosti zgradbe oz. objekta, od tega 10% za napravo kolektivne rabe in 15% za napravo individualne rabe.

3. člen

Korist za razlašeno stavbno zemljišče se določi v odstotku od povprečne gradbene cene, ki se je oblikovala v preteklem letu za kvadratni stanovanjske površine v družbeni gradnji in znaša:

- na območju mesta Murska Sobota 1 %, kar znaša 109,20 din/m²,
- na območjih izven mesta Murska Sobota, ki se urejajo s prostorsko izvedbenim aktom (Rakičan, Bakovci, Rogašovci — Jurij, Krog, Satahovci, Černelavci — Veščica, Kupšćinci, Polana, Markišavci, Nemčavci, Martjanci, Noršinci, Moravske Toplice, Beltinci, Čankova, Dokležovje, Gornji Petrovci, Izakovci) 0,8 odstotka, kar znaša 87,40 din/m²
- na vseh ostalih območjih občine Murska Sobota 0,6 odstotka, kar znaša 65,50 din/m².

4. člen

Z dnem, ko začne veljati ta sklep, preneha veljati Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Murska Sobota za leto 1990 (Ur. objave pomurskih občin, št. 10/90).

5. člen

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. 1. 1991 naprej.

Številka: 466-3/91-4

Murska Sobota, dne 24. 4. 1991

Predsednik

Izvršnega sveta SO Murska Sobota

Ivan OBAL, dipl. oec., l. r.

124.

Na podlagi 5. člena odloka o pristojnostih in načinu dela skupščine občine Gornja Radgona (Uradne objave, št. 10/90), je zbor združenega dela skupščine občine Gornja Radgona na seji, dne 30. 5. 1991 sprejel

SKLEP

o izvolitvi predsednika zbora združenega dela skupščine občine Gornja Radgona

1.

Za predsednika zbora združenega dela Skupščine občine Gor. Radgona je izvoljen Anton MLAKAR, ing. strojništva, Črešnjevci 44.

II.

Ta sklep velja z dnem sprejetja in se objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Datum: 30. 5. 1991

PREDSEDUJOČI DELEGAT:

Herbert KUMER

Na podlagi 23. člena Zakona o volitvah v skupščine (Uradni list SRS, št. 42/89 in 5/90) in 4. člena Odloka o pristojnostih in načinu dela skupščine občine Gor. Radgona (Uradne objave, št. 10/90) je skupščina občine Gor. Radgona na skupni seji ZZD, ZKS in DPZ, dne 30. 5. 1991 sprejela naslednji

SKLEP:

1. Majda BAKAN-ŠIFTAR se razreši funkcije namestnika predsednika občinske volilne komisije Gornja Radgona.

2. Janez KAUCIČ se imenuje za namestnika predsednika občinske volilne komisije Gornja Radgona.

3. Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah občin Pomurja.

Štev.: 021-1/89-SO

Datum: 3. 6. 1991

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona

Alojz VOGRINČIČ, dipl. ing. agr.

in dipl. oec.

126.

Na podlagi 29. člena Zakona o naravni in kulturni dediščini (Ur. l. SRS, št. 1/81 in 42/86, po posvetovanju z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine Maribor in na predlog Zavoda Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, izdaja Izvršni svet SO Murska Sobota naslednjo

ODLOČBO

1. Veliki vrtni polži (Helix pomatias) se začasno razglasijo za naravno znamenitost, in sicer za ogroženo živalsko vrsto.

2. Na območju občine Murska Sobota je prepovedano množično komercialno izkoriščanje velikih vrtnih polžev. Velike vrtno polže je prepovedano v komercialni namen nabirati, ubijati, prenašati, prodajati in izvažati. Ta prepoved ne velja za polže, ki so vzrejeni v umetnih pogojih.

3. Odločba velja za čas 12 mesecev.

Obrazložitev:

Veliki vrtni polži (Helix pomatias) so bili pred leti splošno razširjena in razmeroma pogosta živalska vrsta. V zadnjem času pa so zaradi prekomernega nabiranja postali ogroženi ter obstaja nevarnost, da bi izumrli. Vzrok je nenadzorovano komercialno izkoriščanje, ki se ravna izrazito po merilih zaslužka niti malo pa ne upošteva bioloških zakonitosti vrste oziroma narave.

Z nabiranjem in trgovanjem z velikimi vrtnimi polži se ukvarja več delovnih organizacij, kot na primer Droga, Eta Kamnik, Slovenija-Sadje, Emona — Ribarstvo, Hmezd — Sadek in druge. Donala po vsej Sloveniji je razporejena mreža odkupnih postaj ter stalnih in priložnostnih nabiralcev. Količina polžev, nabranih v enem letu, znaša skoraj sto ton.

Posledica tega masovnega in stihijnega izkoriščanja velikih vrtnih polžev so:

- ogroženost vrste zaradi odvzema velikega števila osebkov in zaradi načina nabiranja (polže večinoma nabirajo pred časom razmnoževanja),
- velik primanjkljaj biomase, kar pomeni nenadomestljivo vrzel v prehranjevalnih in drugih odnosih v biocenozah.

Veliki vrtni polži so tako kot sleherna druga rastlinska ali živalska vrsta nepogrešljivi sestavni del narave. V naravi so vsi njeni členi med seboj soodvisni in povezani v celoto. Kakor hitro je eden od sestavnih delov odvzet, se porušijo skladnost celotnega sistema.

Veliki vrtni polži so rastlinojede živali in so ene redkih, ki z lastnimi fermenti lahko prebavljajo celulozo. S tem znatno pripomorejo k razgrajevanju in pretoku snovi. Kot rastlinojedci služijo za hrano številnim mesojednim živalim. Odvzem več sto ton teh živali letno iz narave, povzroča med drugim upočasnen pretok snovi, pomanjkanje hrane za mesojede živali.

— ogrožanje življenjskega prostora zaradi nabiralcev, ki preiščejo tudi najbolj skrite in doslej mirne dele narave, v njih povzročajo hrup, teptajo rastline in s tem uničujejo gnezdišče, kotišča, zavetišča in druge dele življenjskih prostorov živali. Nabiranje polžev je najbolj izrazito ravno v času gnezdenja in legel ptičev in sesalcev. Zaradi plašenja živali mnoga gnezdišča in kotišča propadajo. Na to so že vrsto let opozarjale Lovska zveza Slovenije, druge lovske organizacije, kulturna skupnost Murska Sobota, Triglavski narodni park ter posamezniki.

Zaradi zgoraj naštetih lastnosti velikih vrtnih polžev in njihovega mesta v živalskem ekosistemu se upravičeno domneva, da bo ta živalska vrsta razglašena trajno za znamenitost. Predlog zavoda Republike Slovenije za trajno razglasitev te živalske vrste je že podan. Vendar je to dolgotrajnejši postopek, zaradi česar v letošnjem letu veliki vrtni polži na ta način ne morejo biti več pravočasno zaščiteni.

Sedaj je namreč čas nabiranja teh polžev in je treba preprečiti nadaljnje ogrožanje vrste, ki lahko pripelje do njene izstreditve, s tem pa do ogrožanja celotnega ekosistema. Zato je bilo treba te polže takoj začasno razglasiti za naravno znamenitost, tako, kot je to predlagal Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine. Postopek za trajno varstvo velikih vrtnih polžev se je že začel in bo lahko v tem času izpeljan.

Odločba je oproščena upravne takse po 29. točki 19. člena Zakona o upravnih taksah (Ur. l. RS, 18/90 — prečiščeno besedilo)

PRAVNI POUK: Zoper to odločbo je dopustna pritožba na Republiški sekretariat za kulturo, v roku 15 dni od objave. Pritožba se vložijo pri organu, ki je izdal prvostopno odločbo, pisno ali ustno na zapisnik.

Številka: 616-1/91-5

V M. Soboti, dne 16. maja 1991

Predsednik IS:

Ivan OBAL, dipl. oec. l. r.

Radijski in televizijski spored od 14. do 20. junija

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

MURSKI VAL

Prebujate se z nami! (Skušali vam bomo obširne in natančne razložiti, kaj kultura vas čaka ta konec tedna. Sicer pa: d. j. — dobro jutro!). 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (Se vedno, čeprav nas do najbolj vročih dni, tmenovanih poletij, toči samo še osem dni. Naj vam pasji dnevi minejo kar najhitreje, za njimi si vsi skupaj želimo manj pasjih!). 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Sorodniki iz Lazine, otroška animacija. 9.25 Velik zasak, franc. nadaljevanka. 15.20 Tehnik. 16.25 Sova, ponovitev animacije. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.05 Maribor Music show. 18.35 Nevarni zalvi, kanadska nadaljevanka. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Razglednice Clivea Jamesa, angl. serija. 21.15 V Cityju, angl. animacija. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.30 Sova: Dragi John, amer. nadaljevanka: Boccaccio 70, ital. omnibus: Skrivni kabaret, angl. varietejski program.

Drugi program
16.10 EP v košarki (ž) — Jugoslavija: Poljska, posnetek. 17.30 Studio Maribor. 19.00 Videomeh. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Slavnostni koncert ob 100-letnici Carnegie Halla. 22.30 Oči kritike. 23.10 Yutel.

HTV 1

13.30 Hči morskih valov, norveška serija. 14.15 Šaljivi hišni video, humor, animacija. 14.45 Poročila. 15.00 Humor. 15.30 Splošna praksa, avstral. animacija. 16.20 Od maja do decembra, humor, serija. 16.50 Lepe stvari, amer. nadaljevanka. 17.55 Hrvaška danes. 18.15 Serija za mlade. 18.45 Prvi vtisi, amer. animacija. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.05 Zgodba o Hanku Williamsu, amer. film. 21.45 Tv dnevnik 2. 22.05 Ekran brez okvira. 23.35 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki. 9.05 Urad. 9.30 Solska tv. 10.30 Trije, o katerih govorijo, film. 12.10 Pile leta kobilar, 12.15 Reportaže iz Avstrije. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Mi, 13.35 Zahodno od Santa Feja. 14.00 Odvetnik Liebling. 15.00 Otroški program. 16.10 Zgodbe iz drugih dežel: Filipini. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Spored po željah. 18.00 Čas v sliki. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Nerešeni akti XY. 21.35 Otrok a fufu. 23.00 Večerni sport. 23.20 Nerešeni akti XY. 23.30 Adios, Gringo, film.

TV MADŽARSKA

8.30 Dobro jutro, Madžarska! 8.30 Rehabilitacijski magazin. 8.45 Pomagaj. 8.55 Dallas, pon. 9.50 Zrebanje lota. 15.00 Walt Disney vam predstavlja. 15.50 Magazin za Cigane. 17.20 Zabavna glasba. 17.50 Svet denarja. 18.00 Okno. 19.00 Vprašanja kritičarjev. 19.15 Videoklipi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Telesport. 20.10 Dallas. 25. del. 21.05 Panorama. 22.10 Supermodel. 22.40 Tektetira, madžarski film. 0.20 Dnevnik ANTENNE 2. (Drugi program od 16.10)

5.00 Prebujate se z nami! (Metali vas bomo iz postelj ali vas spremljali vanje — kakor vam drago. Naša frekvenca: 87.6 MHz). 10.00 Spored RS

16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 17.00 Poročila. 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Radovedni Taček. 9.15 Alf, amer. animacija. 9.40 Klub Klobuk. 10.40 Sorodniki iz Lazine, otroška animacija. 11.05 Zgodbe iz šolke. 12.05 Večerni gost. 12.50 Oči kritike. 15.45 Tarzan in njegova prijateljica, ameriški film (čb). 17.20 Sova, ponovitev. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.05 Kevinov svet, irski film. 18.35 Slovo od polne zaposlenosti, izbor oddaja. 19.10 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 19.59 Utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.35 Krizkraj. 22.05 Tv dnevnik 3. 22.30 Sova: Na zdravje!, amer. animacija: Twin Peaks, amer. nadaljevanka: Sladko maščevanje, ameriški film.

Drugi program
14.10 Videomeh. 18.10 Kavarna. 10.05 Muppet show. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Filmske uspešnice: Kar najdes obdržiš, ameriški film. 21.45 Marjanca, posnetek zabavnoglasbene prireditve. 23.15 Finale JP v atletiki, posnetek. 0.00 Yutel.

HTV 1

10.15 Poročila. 10.25 Vesela sobota. 11.50 Ekran brez okvira. 13.20 Alf. 13.45 Hobotnica, ital. nadalj. 14.35 Pes, ki je rešil Hollywood, amer. film. 16.50 Poročila. 16.55 Narodna glasba. 17.55 Vrnitev na otok zakladov, angl. nadalj. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.05 Karavane, ameriški film. 22.10 Ex libris. 22.55 Tv dnevnik 2. 23.15 Športna sobota. 0.20 Fluid. 1.05 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.05 Urad. 9.30 Solska tv. 11.00 Cirkusant Barnum. 12.30 Halo Avstrija. 13.00 Čas v sliki. 13.35 Igrač, film. 15.20 Otroški program. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.30 Oddaja o varstvu narave. 18.00 Čas v sliki. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Kdo reče A, zabavna oddaja. 22.05 Manekeken in volhjač. 22.50 Surov viski, film. 0.30 Casanova, film.

TV MADŽARSKA

6.45 Vaška TV. 7.30 Za otroke. 11.00 TV magister. 13.00 Panorama. 14.00 Za otroke. 14.30 Sosedje, pon. 15.00 Forum. 16.10 Madžarski rock. 16.50 Otroštvo. 12. del. 17.45 Dimenzija, znanost. 18.15 Za otroke. 19.15 Videoklipi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Telesport. 20.10 Navaronski topovi, ameriški film. 22.50 Skrivnostni randevu. 23.35 I. Bibi, spomini na filmu in tonskem fraku. 0.30 Pozni dnevnik. (Drugi program od 7.00)

9.00 Nedeljska kuhinja (9.10 Misi) in čas. 9.30 Srečanje na Murskem valu. 10.30 Ljubitelji narodnozabavnih viž, pozor: današnji gost kuhinje bo kahal prav za vas!). 12.00 Spored v madžarsčini. 13.00 Panonski odmevi. 13.30 Minute za kmetovalce. 14.00 Poročila. 14.10 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi

16.00 Pomladno popoldne (16.15 Sport. 17.00 Poročila. 18.00 To sem jaz). 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.05 Živ zav. 10.00 Nevarni zalvi, kanad. animacija. 10.30 Boljše življenje. 11.10 Alpski večer. 11.40 Obzorja duha. 13.00 Show Rudija Carrella. 14.40 Saga o Forsythih. 15.30 Sova. 17.00 Tv dnevnik 1. 17.05 Ženske prihajajo, ameriški film (čb). 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Zgodilo se je na današnji dan, nadaljevanka. 20.50 Zdravo. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.35 Sova: Kremlj in praxe, amer. animacija: Taggart, škotska animacija.

Drugi program
13.00 Športno popoldne. 16.30 PEP v baseballu. 17.00 Izбира organizatorja za zimске olimpijske igre 1998. 18.00 EP v košarki (ž). 19.30 Tv dnevnik. 20.00 EP v košarki (ž). 21.30 Poznavalec piva, angl. serija. 22.00 Nogometna reportaža — Olimpija-Dinamo. 22.30 Jug, atletski pokal. 23.15 Športni pregled. 0.00 Querelle, nemški film. 1.45 Yutel.

HTV 1

10.45 Poročila. 11.00 Nedeljsko popoldne za otroke. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila. 13.05 Daktari, serijski film. 13.55 Družinski magazin. 14.24 Nedeljsko popoldne. 17.05 Ameriški film. 18.45 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.05 Rimljanka, ital. film. 21.40 Borba za demokracijo. 22.40 Tv dnevnik 2. 23.00 Glasbena oddaja. 0.00 Športni pregled. 0.30 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

11.00 Tiskovna konferenca. 12.00 Tednik. 12.30 Orientacija. 13.00 Čas v sliki. 13.10 Urad. 13.35 Na pomoč, ljubim dvojčke, komedija. 15.00 Otroški program. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Velikih deset melodij. 18.00 Čas v sliki. 18.05 X-Large. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Zaveso proč, oddaja o gledališču. 22.05 Nevidljiv, film. 23.35 Chicago, film.

TV MADŽARSKA

6.50 Magazin za menedžerje. 7.35 Za otroke. 7.55 Biblijsko sporočilo. 8.00 Nedeljski turnir. 11.00 Za boljši jezik. 11.10 Korenine. 11.50 Zvonjenje. 12.00 Čas kosila. 13.00 Financial Times. 13.30 Muzikalni kino. 14.00 Tajna zgodba nafte. 15.00 Videoklipi. 15.30 Svet dolarja. 16.05 Barkochba. 16.40 Program baptistične cerkve. 17.00 Walt Disney. 18.45 Naša dediščina. 19.00 Teden. 20.10 Lepe noče, film. 22.15 I. Bibi, spomini. 2. del. (Drugi program od 7.00)

5.00 Prebujate se z nami! (Na več načinov se je mogoče skobacati iz postelj. Eden manj krutih je, če si naravnate radijske sprejemnike na Murski val. Dobro jutro voščimo!). 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (16.15 Sport. 17.00 Poročila. 18.00 To sem jaz). 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Tovaršija Petra Grče. 9.30 Da ne bi bolelo. 10.00 Mednarodno baletno tekmovanje. 10.30 Obzorja duha. 15.05 Zdravo. 16.30 Sova. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.05 Utrip. Zrcalo tedna. 18.35 Radovedni Taček. 18.55 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Si lahko sposodiš vašega moža, angl. drama. 21.50 Tv dnevnik 3. 22.15 Osmi dan. 23.00 400 let slovenske glasbe. 23.45 Sova: Simpsonovi, amer. risanka: Taggart, škotska animacija.

Drugi program
16.30 Satelitski programi. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zabavnoglasbena oddaja. 20.30 Po sledih napredka. 21.00 Športna oddaja. 21.20 Omizje. Yutel.

HTV 1

10.15 Poročila. 10.30 Ameriško-angelski jezik. 11.00 Zlata nit, otroška serija. 11.30 Rdeči poni, ameriški mladinski film. 13.10 Borba za demokracijo. 14.10 Šaljivi hišni video. 14.35 Poročila. 14.50 Rumena reka, dokum. serija. 15.40 Zvezde poti, serijski film. 16.25 Vse razen ljubezni, amer. animacija. 16.55 Zakon v Los Angelesu, amer. animacija. 17.45 Otroška serija. 18.15 Hrvaška danes. 18.45 Izbor oddaja. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.05 Boljše življenje. 21.20 Sedem dni v svetu. 21.50 Tv dnevnik 2. 22.10 Kinoteka Hollywooda: Želim te, amer. film. 23.50 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.05 Urad. 9.30 Lokalni program. 10.15 Jaz in moja narava. 10.30 Na pomoč, ljubim dvojčke. 12.00 Nočni studio. 13.00 Čas v sliki. 13.45 Srečanje z naravo. 14.15 Angel se vrača. 15.00 Otroški program. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer. 18.00 Čas v sliki. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.15 Sport. 20.15 Adalil, gospodarica šotora. 21.15 Penalty Phase, dnevi odločitve, film. 22.45 Chicago, film. 23.30 Portret Kennetha Macmillana.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska! 8.30 Pesmi R. Seressa. 9.00 Bebi in drugi. 6. del. 16.20 Naš ekran, v slovaščini. 16.50 Telešport, prenos finalne nogometne tekme za pokal Republike Madžarske. 19.30 Večerna pravilica. 19.40 Tv dnevnik. 20.10 Potovalni kviz. 20.45 Tisti, ki delajo poročila, angl. serija. 21.40 Politični debati spored. 22.10 Adamovi sinovi, Evine hčeri. 22.50 Jazz. 23.35 Dnevnik BBC. (Drugi program od 16.10)

5.00 Prebujate se z nami! (Dvakrat jutranja kronika, poročila ob 8.30, horoskopi, vreme, ceste, mejni prehodi — vse to in še kaj so informacije tega torka, zraven pa še obilo zabave z DHM). 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (16.15 Mali oglasi — telefona 069/21 232 in 21 579. 17.00 Poročila. 17.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi). 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Zgodbe iz šolke. 10.00 Športna oddaja. 10.20 Osmi dan. 11.05 Omizje. 16.30 Sova. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.05 Periskopov Raček. 18.20 Mladinska gledališka igra. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Ingverjevo drevo, angl. nadaljevanka. 21.20 Glasbeni portreti: Jesenko Haura. 21.50 Tv dnevnik 3. 22.10 Sova: Pujsovi dosjeji, angl. animacija: Taggart, škotska animacija.

Drugi program
16.30 Satelitski programi. 17.30 Studio Koper. 19.00 Naša pesem. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Zrebanje lota. 20.35 Umetniški večer: Portret Carlosa Saure. 21.35 Zabavnoglasbena oddaja. 22.55 Yutel.

HTV 1

10.15 Poročila. 10.30 Ameriško-angelski jezik. 11.00 Mali svet. 11.00 Ameriški film. 13.05 Portret skladatelja. 14.35 Šaljivi hišni video. 15.05 Poročila. 16.20 Glava razreda, humor, serija. 16.50 Lepe stvari, amer. nadalj. 17.45 Mali svet. 18.15 Hrvaška danes. 18.45 Dokum. oddaja. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.05 Zgodbe iz Hollywooda. 21.00 Zrebanje lota. 21.10 V velikem planu, kontakti na oddaja. 22.40 Tv dnevnik 2. 23.00 Kino klub Evropa. 0.50 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.05 Urad. 9.30 Solska tv. 10.30 Do zadnje sekunde, film. 12.05 Sport ob ponedeljk. 13.00 Čas v sliki. 13.35 Zahodno od Santa Feja. 14.00 Whiter-jevi iz sosesčine. 14.45 Bulevarji sveta: Rio: Copacabana. 15.00 Otroški program. 16.10 Kakor pes in mačka. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Adalil, gospodarica šotora. 21.15 Penalty Phase, dnevi odločitve, film. 22.45 Chicago, film. 23.30 Portret Kennetha Macmillana.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska! 8.30 Parnodele pesmi. 9.00 Za upokojece. 9.30 Pomagaj prizadetim. 16.20 Naš ekran, v nemščini. 16.50 Marc in Sophie. 19. del. 17.15 Burleske. 17.30 Kolesar 1991. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.15 Videoklipi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Telesport. 20.10 Derrick, kriminalka. 21.15 Reči življenja, Zoranov spored. 21.55 Usodna vprašanja. 22.45 Dnevnik ZDF. (Drugi program od 16.10)

5.00 Prebujate se z nami! (En, dva, tri, pa povej število tudi ti: lahko poveste število jutranjih oddaj Murskega vala, ki so vam bile doslej všeč, lahko poveste, koliko sred ob jutrih vam je bilo všeč, lahko pa ste tudi čisto tiho. MD ne bo!). 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (Po aktualni temi poročila ob 17.00 in Poslušamo vas 18.15). 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Živ zav. 9.55 Angleška drama. 11.35 Ingverjevo drevo, angl. nadalj. 16.30 Sova. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.05 Klub Klobuk. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Film tedna: Zmajeveto leto, amer. film. 22.30 Tv dnevnik 3. 22.55 Sova: Alf, amer. animacija: Taggart, škot. animacija.

Drugi program
17.30 Satelitski programi. 18.30 Slovenci v zamejstvu. 19.00 Studio Maribor: poslovna borza, Tv ruleta. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Corregidor, opera. 22.40 Svet poroč. 23.25 Yutel.

HTV 1

10.15 Poročila. 10.30 Ameriško-angelski jezik. 11.00 Gimnastika, otroška serija. 11.30 Pe-klenški stolp, ameriški film. 14.45 Šaljivi hišni video. 15.10 Poročila. 15.25 Športni vek. 16.20 Na zdravje!, amer. anim. 16.50 Serijski film. 17.45 Otroška serija. 18.15 Hrvaška danes. 18.45 Potopis. 19.15 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 1. 20.05 Film-ski večer. 22.55 Tv dnevnik 2. 23.15 Dokum. program. 0.15 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

9.05 Policijska inspekcija. 9.30 Solska tv. 12.00 Živalski raj: Živali v nacionalnem parku. 12.10 Reportaže iz tujine. 13.00 Čas v sliki. 13.35 Zahodno od Santa Feja. 14.00 Whiter-jevi iz sosesčine. 14.45 Bulevarji sveta: Rio: Copacabana. 15.00 Otroški program. 16.10 Kakor pes in mačka. 17.00 Mini Čas v sliki. 17.10 Wurlitzer. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 85. rojstni dan Billya Wilderja, nato film. 22.20 Dallas. 23.05 Sovji krik, film.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska! 8.30 Parnodele pesmi. 9.00 Za upokojece. 9.30 Pomagaj prizadetim. 16.20 Naš ekran, v nemščini. 16.50 Marc in Sophie. 19. del. 17.15 Burleske. 17.30 Kolesar 1991. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.15 Videoklipi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Telesport. 20.10 Derrick, kriminalka. 21.15 Reči življenja, Zoranov spored. 21.55 Usodna vprašanja. 22.45 Dnevnik ZDF. (Drugi program od 16.10)

5.00 Prebujate se z nami! (Samo še dan nas vse skupaj loči od poletja, torej se predzadnjič prebujate pomladno zaljubljeni. Pojutritšnjem bo vaš vroča ljubezen res tudi koledarsko vroča, poletna! Srečno, zaljubljeni in ostali!). 10.00 Spored RS

16.00 Pomladno popoldne (reportaža, poročila, Zaigramo in zapojmo po domače z Gezo — ponudba popoldneva je pred vami, izbirajte!), 19.00 Spored RS

TV SLOVENIJA 1

9.00 Benji, amer. anim. 9.20 V Cityju, angl. anim. 10.10 Slovenci v zamejstvu. 16.55 Sova. 18.00 Tv dnevnik 1. 18.05 Po sledih napredka. 18.35 Alf. 19.05 Risanka. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Christabel, angl. nadaljevanka. 21.10 Tednik. 22.10 Tv dnevnik 3. 22.35 Sova: Vi ste pa najbrž njen mož, angl. animacija: Taggart, škotska animacija.

Drugi program
16.30 Satelitski programi. 17.30 Studio Ljubljana. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Zarišče. 20.30 Slovo od polne zaposlenosti, izbor oddaja. 20.55 Mali koncert. 21.10 Tolminci, tv drama. 22.45 Yutel.

HTV 1

10.15 Poročila. 10.30 Ameriško-angelski jezik. 11.00 Lažes, Melita, otroška serija. 11.30 Sladka Irma, ameriški film. 13.50 Dramska serija. 14.35 Lepa naša. 15.05 Šaljivi hišni video. 15.35 Poročila. 16.15 Krila, humor, serija. 16.50 Serijski film. 17.45 Otroška serija. 18.15 Hrvaška danes. 18.45 Oddaja o kulturi. 19.30 Tv dnevnik 2. 20.05 Spektar. 21.10 Izgubljeni svetovi, izginula življenja, znanst. serija. 21.50 Tv dnevnik 3. 22.10 Zabavna oddaja. 23.10 Alekmija notranjega zvoka. 23.55 Yutel.

TV AVSTRIJA 1

10.00 Solska tv. 10.30 Igrač, film. 12.15 Klub za starejše. 13.00 Čas v sliki. 13.35 Zahodno od Santa Feja. 14.00 Kung Fu. 14.50 Pustolovščine živalskega sveta: medvedki panda. 15.00 Otroški program. 16.10 Sest Bartonovih. 16.30 Uspešnice in napotki. 17.00 Mini Čas v sliki. 18.30 Sever in jug. 19.30 Čas v sliki. 20.00 Sport. 20.15 Doneča Avstrija. 21.30 Izdajalci umirajo počasi, film. 23.10 85. rojstni dan Billya Wilderja, nato film Zena brez vesti.

TV MADŽARSKA

5.45 Dobro jutro, Madžarska! 8.30 Lajna, zabavna glasba. 9.00 Joga. 16.20 Naš ekran, v romunščini. 16.50 Marc in Sophie. 20. del. 17.15 Kratki film o Benetkah. 17.30 Ekologija. 18.05 Svet denarja. 18.15 Za otroke. 19.15 Videoklipi. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Telesport. 20.10 Zdravstveno predavanje. 20.45 Ob tratincah, ameriški film. 22.15 Novi svet. 23.00 Magazin za menedžerje. 23.50 Dnevnik BBC. (Drugi program od 16.10)

ZVEZDE VAM MEŽIKAJO

OVEN

Ona: Z malce več potrpljenja boš veliko lažje dosegla zastavljeni cilj, torej nikar ne rini z glavo skozi zid. Raje se umiri in počakaj na ugodno priložnost, ki se bo kmalu pokazala, potem pa odločno ukrepi!

On: Skušaj čim bolj ločevati med poslovnim in zasebnim življenjem, drugače se boš znašel v neprijetni situaciji. Potrudi se in uresniči zastavljeni načrt, bogato se ti bo obrestovalo. Torej le pogumno naprej!

Ona: Partner nikakor ne bo mogel razumeti tvojih dejanj, zato mu čimprej pokaži svoje načrte. S skupnimi močmi bosta uspešno razrešila nastale težave in spoznala boš, da se lahko popolnoma zaneses nanj.

On: Čisto po lastni krivdi ti je ušla čudovita priložnost, sedaj pa si se zapletel v neprijetno situacijo iz katere se boš le težko izlekel. Prosi prijatelja za pomoč, ne bo ti je odrekel. Drugič pa bodi bolj previden!

Ona: Sprejmi ponudbo prijatelja, saj lahko iz cele zadeve potegneš precej več, kot pa si misliš. Dobila boš dragoceno informacijo, torej se potrudi, da jo čim bolj vnovčiš. Obrestovalo se ti bo!

On: Dobro razmisli

prodam

MOTORN VOZILA

MOTOR IN MENJALNIK ZA AUDI 80, letnik 1979, prodam. Marjan Veberič, Sp. Ivanjci 12, M-14937.
GS XR 1100, letnik 1989, 7800 km, dobro ohranjen (cena po dogovoru), prodam, zaradi selitve. Ogled v soboto in nedeljo. ☎ 61 227. M-14943.
CITROEN GS 1.3, letnik 1979, generalno obnovljen, registriran do maja 1992, prodam za 3.000 DEM. ☎ 62 166, od 14. do 16. ure. M-14944.
ZASTAVO 128, letnik 1989, prevoženih 23.000 km, prodam. ☎ 61 068. M-14945.

OPEL KADETT 1.3 LS, letnik december 1987, prodam. ☎ 82 218. M-3132.
TOVORNJAK, znamke MERCEDES, dvadiferencialni, 6-tonski, registriran do konca leta, prodam. ☎ (042) 814 174. M-4124.
AVTOMATIK COLIBRI, star eno leto, poceni prodam. Silvo Dominko, Ljutomer, Stari trg 9. M-3123.
MERCEDES 608, 3-tonski, letnik 1967, obnovljen, dvobrazdni, 12-colni plug, letnik 1988, in tridelne »kembriče« prodam. Murski Petrovci 15, ☎ 46 523. M-617.

KAVASAKI 1000, letnik 1984, prodam. Beltinci, Št. Kovača 5. M-619.
MAESTRAL 18 SD in tomos 4, rabljen eno sezono, prodam. ☎ 31 455. M-620.

JUGO 45, letnik december 1987, prodam. Banovska cesta 3, Veržej, ☎ 87 085. M-625.
SUMBEAM 1300 de lux, letnik 1977, registriran do konca leta, prodam. Milan Korošak, Turjanji 21, p. Radenci. M-631.

BMW 320, letnik 1977, prodam. G. Petrovci 3 — ogled v soboto in nedeljo. M-637.

ZASTAVO 750, letnik 1981 in motor za Zastavo 750 prodam. Krog. Murska 49. M-642.
MOPED AVTOMATIK, dobro ohranjen, prodam. Valter Flisar, Razlagova 9, M. Sobota. M-665.

RENAULT 9 EKSKLUZIVE, letnik 8/1988, ugodno prodam. Bojan Stuhec, Turjanji 38, Radenci. M-669.
LADO 1200 po delih in Fiat 126, po delih, prodam za rezervne dele. ☎ 56 098. M-673.

JUGO SKALA 55, letnik 1989, prodam. Mladinska 19, M. Sobota. M-676.

JUGO 45, letnik 1986, prevoženih 40.000 km, prodam. Moravske Toplice, Lesce 2. M-680.

MOPED, AP 4 T, dobro ohranjen, ugodno prodam. Franc Vrbnjak, Ljutomerska 14, G. Radgona. M-682.
TOMOS AVTOMATIK in cerado za prevoz grozja, oboje zelo malo rabljeno, prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 62 020. M-686.

OPEL KADETT 1200 GL, letnik 1985, december, nov tip, z dolnim zadkom, rdeče barve, garžiran, prodam. Ogled po 19. uri v Finžgarjevi 26 v M. Soboti. M-690.

ŠPORTNO ŠKODO ugodno prodam. Lipovci 73, ☎ 41 976, popoldan. M-691.

ZASTAVO 101 GT, letnik 1985, in rezervne dele za Z 101, starejši tip, prodam. Odranci, Ravenska 25. M-696.

LADO SAMARO 1300, staro 3,5 leta, prodam. ☎ 51 185, popoldan. M-698.

WARTBURG v celoti ali po delih prodam. Kamenščak 35 c. M-699.

APN, 6 prodam. Brenčič, Rakičan, Partizanska 14. M-703.

AX II TRS, letnik 1990, prodam. ☎ 87 445. M-MM.

MOTOR JAVA, 7.500 km, registriran, prodam. Gregorčičeva 14, Beltinci. M-510.

OPEL KADETT 1.3 S, rdeče barve, uvožen, letnik 1987, ugodno prodam. Karel Vogrinčič, Kocljeva 12 c, M. Sobota. M-MM.

DIANO, letnik 1980, in FIAT 132 2000, letnik 1979, prodam. ☎ 70 251. M-MM.

POLONEZ, letnik 1982, ugodno prodam. ☎ 43 121, dopoldan. M-711.

MOTORN KOLO HONDA 750, starejši letnik, in renault 18 TL, letnik 1983, prodam. ☎ 46 034, Murski Črnci 28 c. M-713.

JUGO SKALA 55, oktober 1989, prodam. ☎ 57 113. M-714.

JOZEF, d.o.o., Kranj

Janka Puclja 9, 64000 Kranj

ZAPOSILIMO

- prodajalca v trgovini ELA v Beltincih (prodajalna tekstila in drogerije).
- isčemo tudi trgovca (poslovodjo), zaželjeno je poznavanje knjigovodstva.

Ponudbe pošljite do 30. junija 1991 na sedež podjetja. Informacije po tel. 064 329-714.

VESTNIK

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Renata Ranko-Ficko, Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Mauček, Stefan Sobočan, Andre Gontar (tehnični urednik), Nataša Juhnov (fotografija), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29. Telefoni: novinarji in odg. urednik 21 383, 21 064 in 25 019, glavna urednica in direktorica 22 403, računovodstvo in tajništvo 21 383 in 21 064, GPS (trženje) 22 403, telefaks 22 419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Naročnina za 2. trimesečje 1991 je 200,00 dinarjev, za podjetja 400,00 dinarjev, za naročnike v tujini 70 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri A-banki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512. Tisk GZP Mariborski tisk, Maribor. Vestnik je oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

BMW 316 i, letnik avgust 1990, 4 vrata, temna stekla, avtoradio Becker, pomična streha, široke gume, črne barve, prevoženih 20.000 km, prodam. Odranci, Panonska 6. Možnost delnega obročnega odplačevanja. M-715.

MOPED NA PET PRESTAV in 0,50 ha njivo, zasejano z ječmenom, prodam. Tibaut, Hotiza 141. M-MM.
AVTO VW JETTA LC, letnik 1987, registriran do junija 1992, prevoženih 50.000 km, prodam. Odranci, Gasilska 1. ☎ 70 027. M-MM.
ZASTAVO 750, prevoženih 51.000 km, dobro ohranjeno, prodam. ☎ 70 829. M-MM.

KMETIJSKA MEHANIZACIJA

VISOKOTLAČNO BALIRKO WELGER, v zelo dobrem stanju, prodam. Stanislav Vučko, Dolnja Bistrica 83, Črenšovci. M-614.

KOMBANJ ZMAJ 780 in BMW 1800 prodam. Polana 2, ☎ 22 951. M-615.

CISTERNO CREINA 3200 l, tračni obračalnik SIP, traktorsko frezo, širine 180 cm, sadilec koruze Becker, 4-vrstni »z gandijem«, žitno sejnalnico 3 M Panonija za sejanje vseh vrst semen prodam. ☎ 55 074. M-633.

MOLZNI STROJ, novi, 30 % ceneje, prodam. ☎ 70 833. M-649.

STROJNA SKUPNOST MURA—VERŽEJ prodaja kombajn Umaj 131, leto izdelave 1976. Cena 50.000 din — na dražbi 15. 6. 1991 ob 10. v Veržju pri gasilskem domu. Ogled možen vsak dan. M-658.

NOVO KOŠILNICO TOREX 2 prodam po ugodni ceni. Cvetkova 40, M. Sobota, ☎ 21 773. M-661.

OBRAČALNIK ZA SENO, sejnalnik zrnja za traktor, slamo v balah ugodno prodam. Dokležovje 133. M-675.

VISOKOTLAČNO PREŠO za seno in slamo ter prikolico za hondo ugodno prodam. Gornji Petrovci 70. M-694.

MOTOKULTIVATOR GOLDONI z mulčarjem in čelno koso ugodno prodam. Cankarjeva 40, M. Sobota. M-700.

PREDSETVENIK, širine 2,10 m, Panonija, skoraj nov, prodam. Stanko Dolamič, Noršinci 35, Ljutomer. M-3130.

OBRAČALNIK SIP in traktor Zetor 52 11 prodam. ☎ 87 140. M-3122.

TRAKTORSKO ŠKROPILENICO Metalna, 400 l, prodam. Rakičan, Panonska 18. M-MM.

POSEST

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem, vodovodom, trifaznim električnim tokom, s pripadajočo ohišnico (pribl. 40 arov) na lepi sončni legi na Goričkem, primerno za vikend ali stalno naselitev, zelo ugodno prodam. Informacije po tel.: (069) 23 631. M-628.

ZEMLIŠČE (Jelovškov breg), primerno za vinograd in počitniško hišico, prodam. Gomboc, Vučja Gomila 20. M-641.

NJIVO v Beltincih, 26 arov, in barvni televizor Gorenje prodam. ☎ 21 036. M-643.

OBJEKT v Veržju, namensko grajen za trgovsko dejavnost oddam. Galunder, ☎ 87 482. M-659.

GOZD, 2,85 arov, v Mačkovcih 48 d, prodam. ☎ 51 059. M-679.

DVOINPOLSOBNO OGREVANO STANOVANJE, 67 m², prodam. ☎ 24 179. M-683.

GRABENO PARCELO, 8,5 ara, na Koblju, ob glavni cesti, prodam. Možnost priključka na vodovod, električno in telefon. Cena po dogovoru. Ferencek, Lucova 17 ali ☎ 79 338. M-693.

PROSTOR za kakršno koli obrt, 80 m², 5 km iz Ljutomer, dam v najem. Naslov v upravi lista. M-3098.

NOVO HIŠO v okolici Ljutomer, takoj vseljivo, prodam. ☎ 069 89 161. M-3131.

MEŠANI GOZD Filavcih prodam. ☎ 81 475, po 18. uri. M-3129.

POSLOVNI PROSTOR v Noršincih pri Ljutomeru oddam. ☎ 65 037. M-2328.

GOZD v Lončarovcih, 67 arov (vrednost dveh ostrišij) — borov in bukov, prodam. ☎ 24 563, po 20. uri. M-MM.

ZIVALI

KRAVO, 6 mesecev brejo, prodam. Bogojina 105. M-626.

KRAVO, brejo 9 mesecev, prodam. Geza Fartelj, Bokračji 29, ☎ 45 147. M-629.

KRAVO, staro 6 let, brejo 4 mesece, kontrola A, dobra mlekarica, prodam. Krenos, Šalamenci 19. M-632.

MERJASCA, starega eno leto, prodam. Pečaroviči 86, ☎ 51 417. M-638.

MALE PUJSKE prodam. Krajna 26, p. Tišina. M-640.

PUJSKE prodam. Bagor, Gornji Petrovci 56. M-650.

MLADE KRAVE s teleti prodam. Gančani 197, ☎ 41 079. M-651.

Zajemite iz življenja več življenja — živite polneje in srečneje ob pravem partnerju (za občasna srečanja ne posredujemo)!

Tel.: (061) 59-364 od 8. do 10. in od 17. do 20. ure.

FORTUNA, p.p. 348, 61101 Ljubljana

MALE PUJSKE prodam. Karel Šalamun, Jurij 27 a, ☎ 57 181. M-652.
JAPONSKE PREPELICE, mlade nesnice, prodam. ☎ 70 042. M-674.
KOZE, mladiče, prodam. ☎ 48 359. M-678.

KRAVO, staro 5 let, 8 mesecev brejo, in belo vino, šmarnico, večjo količino, prodam. Ivanovci 41. M-685.

TELICO, brejo 8 mesecev, kontrola A, prodam. Sreš, Poljska 9, Bakovci. M-687.

MALE PUJSKE prodam. Rakičan, Panonska 71. M-692.

MALE PUJSKE prodam. Gradišče 10. M-2329.

MALE PUJSKE prodam. Tomšičeva 2, Rakičan. M-702.

TELICO, kontrola A, brejo 9 mesecev, ali kravo, brejo 7 mesecev z drugim teletom, prodam. Špilak, Križevci 10, v Prekmurju. M-701.

MALE PUJSKE prodam. Vanča vas 7, p. Tišina. M-706.

RAZNO

HRASTOVE IN JESENOVE PLOHE (»fosline«), 5 in 8 cm, prodam. Gradišče 31, p. Tišina. M-667.

MEŠALNO MIZO — stereo, 16-kanalno, studio Master in »končno stopnjo gas«, 2 x 500 W stereo, prodam. ☎ 48 375. M-670.

3000 KOSOV strešne opeke, rabljene, prodam. Dankovci 26, ☎ 51 353. M-671.

SEDEŽNO GARNITURO ugodno prodam. Ciril Metodova 60, ☎ 22 216, popoldne. M-672.

POHIŠTVO ZA SPALNICO, starejši tip, in trajnožarno peč prodam. ☎ 24 690. M-697.

GUME SEMPERIT 175/70 R 13, komplet s športnimi platišči, malo rabljene, zelo ugodno prodam. Cankarjeva 40, M. Sobota. M-700.

VOLENE PREPROGE, različnih velikosti, termoakumulacijsko peč, novo, 2,5 kW, elemente za kopalnico in pralni stroj ugodno prodam. Novak, 6. nadstropje, Lendavska 19 a, M. Sobota. M-702.

TRAVO ZA KOŠNJO IN RDEČE VINO ugodno prodam. Smodiš, G. Petrovci 89, ☎ 25 110. M-705.

TRAVO, 80 arov, prodam. Mlajtinci 20, ☎ 48 188. M-655.

TRAVO za košnjo prodam. Gornji Petrovci 51. M-677.

FRANCOSKO POSTELJO in **ŠKODO 110 LS**, letnik 1977, v celoti ali za rezervne dele prodam za 4500 din. Bojan Ficko, Okt. revolucije 3, M. Sobota, ☎ 23 103. M-708.

VIDEOTEKO prodam. ☎ 26 480. M-709.

GOSTILNA ŠTADLER-CAJNKO iz Bakovec organizira velik turnir v biljardu, 15. in 16. junija s pričetkom ob 19. uri. Prvi trije nagradi! Vljudno vabljeni! M-710.

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO regal — kotni (4 in 2 M) prodam. ☎ 61 306. M-14940.

DOMAČE VINO — beli burgundec, 200 l, po 35,00 din, prodam. Jožica Borovič, Lomanoše 5 c, G. Radgona. M-14939.

JADRALNO DESKO, novo, po znižani ceni, prodam. Veržej, Ribiška ul. 19. M-MM.

BELO LENDAVSKO VINO prodam (20 do 30 din za liter). ☎ 72 123. M-616.

VINO, šipon, laški rizling, 500 l, prodam. Magdič, Renkoviči 155. M-618.

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. ☎ 51 236. M-622.

HILODOVINO ZA ŽAGANJE, 6,5 m², bor, smreka, ugodno prodam. Pintarič, Rogasovci 21. M-623.

STAREJŠO OMARO prodam za 1500 din. Nikola Oreč, Arhitekta Novaka 19, M. Sobota. M-630.

DVE OKNI Z ROLETAMI 120 x 120 prodam. Poznanovci 35, ☎ 51 162. M-634.

BALIRANO SENO KUPIM. ☎ (062) 25 679. M-635.

POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam. ☎ 43 158, po 19. uri. M-639.

SLAMO V BALAH prodam. ☎ 24 645. M-646.

RAČUNALNIK COMMODORE 128, disketnik in tiskalnik, ugodno prodam. ☎ 22 613. M-648.

BELO POROČNO ORLEKO, št. 40, prodam. Darinka Banfi, Tešanovci 89. M-653.

25 VREČ TERMO PVC-ja prodam. ☎ 46 744. M-662.

DVA KAVČA IN FOTELJA prodam. Janez Slana, Lendavska 4, M. Sobota. M-663.

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, ekran 69 cm, na daljinsko upravljanje, prodam. Ivan Pirling, Titova 22, M. Sobota. M-664.

PLETILNI STROJ SINGER in sedežno garnituro prodam. ☎ 21 828. M-712.

Nesnice, mlade jarkice, pasme HISEX, rjave, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejema Gostilna Železen, Beznovci. ☎ 49 025. M-JS.
NESNICE, mlade jarkice, pasme HISEX, rjave, stare tri mesece, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepčenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Akcijska prodaja: cena 60,00 din. Vsak, ki kupi 10 jarkic, dobi eno zastoj. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, ☎ 24 393. Pri Gradu pa sprejema naročila Dragica Bokan, ☎ 53 086. M-JS.
NESNICE, mlade jarkice, pasme HISEX, stare 3 mesece, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepčenja, prodajamo po ugodnih cenah. Vsak, ki kupi 10 jarkic, dobi eno zastoj. Akcijska prodaja: 60,00 din. Naročila sprejema in daje vse informacije Gostilna Anice Benčec, Bakovci, Prečna 6 a. M-JS.

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO, novo, prodam 30 % ceneje. ☎ 45 016. M-716.

PRODAM 2 bata za traktor Steier 28 in črešnjevi hlo. Zbigovci 52.

8 cm PLOHE — bor, smreka, suhe in žično ograje prodam. Murski Črnci 18. M-721.

PRIKOLICO BRAKO, rabljeno 4 sezone, prodam. ☎ 32 055. M-722.

PASJO UTO za večjega psa prodam. ☎ 81 377. M-3135.

VINO (laški rizling in šipon) ljutomerski okoliš, prodam. ☎ 82 020. M-3133.

Zaposlitve

STAREJŠEGA ZAKONCA sprejmeta fanta za pomoč na manjši kmetiji. Naslov v upravi lista. M-621.
TAKOJ ZAPOSIM ZIDARJA IN DELAVCA v Ljubljani — brez obveznosti. ☎ (061) 226 864, v večernih urah. M-MM.

GOSPODINJE!

Ce vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK,
Gornji Slaveči 6, Kuzma
tel.: 55 071

Popravilo z garancijo na vašem domu

PRODAJA AVTOMOBILOV
FORD, VW, OPEL, PEUGEOT, RENAULT, MERCEDES, AUDI in DRUGO
Dobava od enega do petih dni. Informacije: (042) 817 885 od 8. do 12. in od 13. do 18. ure

Zaradi širitve obrtne dejavnosti nujno potrebujem 15 tisoč DEM za dobo dveh let. Vrnem 30 tisoč DEM. Telefon: 76 041. Garancija je hipoteka.

storitve

INŠTRUIRAM MATEMATIKO za srednje šole. ☎ 25 309. M-681.
INŠTRUIRAM ANGLEŠČINO ZA OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE, tudi poslovno angleščino za odrasle. ☎ 22 478. M-689.
EMAJLIRAMO OBRABLJENE KOPALNE KADI v vseh barvah, z garancijo. ☎ 69 152. M-695.

NAGRAJENCI VESTNIKOVEGA VLAKA

Na Vestnikovem vlaku so bile izžrebane številke vozovnic, ki prinašajo lepa darila: 77, 2, 162, 166, 24, 187, 259, 285, 255, 12, 81, 186, 21, 284, 305, 303, 231, 174, 45, 57, 90, 96, 302, 17, 216, 84, 75, 113, 91, 150, 89, 229, 300, 267, 291, 5, 15, 144, 154, 28. Čestitamo!

Nagrade dobite na upravi Vestnika v Titovi 29 v M. Soboti do

*Ko v najlepših letih bila si
polna ljubezni in skrbi,
ko si želela življenje, si tragično
morala nas zapustiti.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 10. junij, ko
nas je pred tremi leti zapustila dra-
ga žena, mama, hčerka in snaha

Albina Berden

roj. Črnela
iz Filovec

Žalostno in boleče je ob tvojem grobu, polno hvaležnosti za
vse, kar nam je dalo tvoje srce. Vso tvojo dobroto in ljubezen ti
lahko vračamo le s cvetjem in plameni svečk. Za vsak obisk pri
njem grobu in tistim, ki ji prinašate cvetje in prižigate sveč-
ke, prirčna hvala.

VSI TVOJI, KI SO TE IMELI NEIZMERNO RADI

*O, kako boli, ko drago mamu izgubiš.
Vso ljubezen si nam dala,
za vse, prav vse, še enkrat hvala mama.*

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama, stara mama,
prababica in sestra

Sidonija Cipot

iz Moravskih Toplic

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in
sosedom, ki ste nam priskočili na pomoč, sočustvovali z nami,
darovali cvetje in nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. dr. Ludviku Norčiču za zdravljenje in vse-
mu kirurškemu oddelku.

Iskrena hvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za
odpeto žalostinke, govorniku KS g. Makoterju za poslovitne
besede ob odpriem grobu in gasilec za pogrebni obred.

Iskrena hvala tudi Štefanovim in Ludvikovim sodelavcem.

Žalujoči: sinova Ludvik in Štefan z družinama, vnukinja Cvetka
z družino, sestre z družinama in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 78. le-
tu starosti zapustila draga žena,
mama, tašča, babica in prababica

Anuška Varga

iz Murske Sobote
Partizanska 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem
iz Murske Sobotice in okolice Budince, ki ste jo pospremili k
njemu zadnjemu počitku ter darovali vence, šopke in izrekli
sožalja.

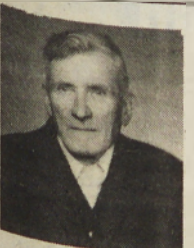
Za nesebično pomoč v zadnjih težkih urah se zahvaljujemo
družinam Dagar, Zelodec in Šantavec.

Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za pogrebni obred, pev-
cem za odpeto žalostinke in govorniku Štefanu Merklinu za le-
po izbrane besede.

Vsem še enkrat hvala.

Murska Sobota, 22. 5. 1991

Žalujoči: mož Jože, sin Joži z ženo Marjeto, vnuk Jožek z ženo
Simono ter pravnukinja Nikica in drugo sorodstvo

*Oh, kako boli, ko ljubega moža,
očeta izgubiš.
Ostali so sledovi tvojih pridnih rok,
ki cenil jih bo tudi pozni rod.
Vso ljubezen si nam dal, za vse,
prav vse, še enkrat — hvala!*

ZAHVALA

v 78. letu starosti je umrl dragi
mož, oče, dedi, tast in brat

Štefan Časar

iz Markovec 43

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremi-
li na njegovi zadnji poti, darovali vence in za svete maše.
Posebna hvala dobrim sosedom ter botrini Gaspar, ki so v tež-
kih trenutkih priskočili na pomoč, gasilec, g. duhovniku,
pevcem in tov. Ančki za poslovitne besede.

Vsem še enkrat — lepa hvala.

Globoko žalujoči: žena Anica, sin Štefan z ženo, hčerka Bernar-
da z možem, vnuki Dušan, Martin, Roman, Aleksander in drugo
sorodstvo

*Nismo dovolili, da bi te izgubili,
ali življenje reklo je tako,
da to, kar najbolj ljubiš,
za vedno je odšlo.*

V SPOMIN

13. junija mineva leto žalosti, bole-
čine in praznine, odkar je preneha-
lo biti srce naše drage žene, mate-
re, hčere, sestre, vnukinje in snaha

Tanje Balažic

iz Ižakovec

V našem domu je praznina, v naših srcih bolečina, ki ne bosta
nikoli minili.

Hvala vsem, ki se je še spominjate, postojite ob njenem grobu
in prižigate sveče.

Vsi tvoji najdražji

*V ta mraz ste me pahnili,
čujte v snu moj glas roteč!*

V SPOMIN

Tomažu Bošnjaku

ki so mu na tako krut način odvzeli življenje 11. 6. 1983 v Stru-
kovcih pri Puževcih.

Čas mineva, toda ne lajša naše bolečine za teboj, ki si imel ve-
liko srce za vse nas.

Samo tisti, ki so te imeli radi, govorijo o tebi in se te vedno
spominjajo.

Ljubezen za tebe živi, vse dokler živimo tisti, ki smo te imeli
nad vse radi.

Nesrečna tvoja mama in oče

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil naš
dobri mož, oče in stari oče

Štefan Kouter

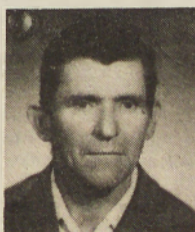
iz Ižakovec 107

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem
in prijateljem, ki so nam stali ob strani, darovali vence, cvetje,
nam izrekli sožalje, ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu
pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpeto žalo-
stinke in govornici ŽM za poslovitne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: žena Verona, otroci z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je nepričako-
vano zapustil naš dragi mož, oče,
brat in sorodnik

Zoltan Bedök

iz Dankovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so
darovali cvetje in vence in ga pospremili na njegovi zadnji
poti.

Prirčna hvala g. Balažicu, evangeličanskemu duhovniku, za
pogrebni obred, pevcem, predstavnici KS Mačkovi in sovaš-
čanom.

Žalujoči vsi njegovi

*Kako bi dihal rad,
poslušal, gledal, sedel med vami,
katero vmes povedal,
pa me tišči tepan
nad mano grob prerani.*

(O. Župančič)

V SPOMIN

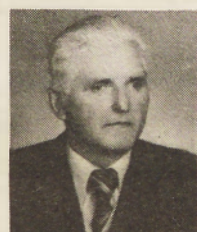
28. junija mineva žalostno leto
dni, ko dragi mož, oče in dedi za-
pustil si dom in svoje drage: na
tvojem grobu sedaj rože le cveto,
ki naše grenke solze jih rosijo.
Hvala vsem, ki se spominjate naše-
ga dragega

Viktorja Srake

iz Lipovec 17

Vsem, ki se ga spominjate, se ustavljate ob njegovem grobu in
mu prinašate cvetje ter prižigate sveče, iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marija, hčerki Vida in Joža z družinama ter vsi,
ki so ga imeli radi

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je po težki
bolezni zapustil naš dragi mož, oče
in stari oče

Ivan Majcen

z Melinac 166

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijate-
ljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani,
darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter ga pospremili na
njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo g. kaplanu za pogrebni obred, pev-
cem za odpeto žalostinke ter govorniku KS Jožetu Horvatu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Žalujoči: žena Marta, sin Branko in hčerka Marta z družinama
ter drugo sorodstvo

*Oh, kako boli, ko ljubega moža in očeta izgubiš.
Ostali so sledovi tvojih pridnih rok,
ki cenil jih bo tudi pozni rod.
Vso ljubezen si nam dal,
za vse, prav vse, še enkrat — hvala!*

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je zapustil
dragi mož, oče, dedi, tast in svak

Jožef Vojkovič

iz Radmožanec 44 a

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, znancem, botrini in prijateljem, ki so nam stali ob
strani, darovali vence, cvetje in za svete maše.

Posebna hvala družinam Banfi, Kocan in Tamaš, osebju inter-
nega intenzivnega oddelka soboške bolnišnice za pomoč,
g. duhovniku Francu Krampaču za pogrebni obred ter pevcem
za odpeto žalostinke.

Vsem iskrena hvala.

Radmožanci, Bönnigheim, 28. 5. 1991

Žalujoči: žena Jolanda, hčerka Jolanda z družino, sin Jožef ter
drugo sorodstvo

*Draga mama, skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje,
bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.*

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustila
dragaa mama, sestra, babica in pra-
babica

Irma Podlesek

roj. Vučklič
iz Vanča vasi 43

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem,
ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje
in nam izrekli sožalje.

Posebej se zahvaljujemo zdravnikom in medicinskemu osebju
internega oddelka rakičanske bolnišnice.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpeto žalo-
stinke, godbi na pihala iz Bakovec in govorniku krajevne
skupnosti.

Prav tako se zahvaljujemo Avtobusnemu podjetju Murska So-
bota, Potrošniku M. Sobota, VVZ Murska Sobota — Gregorči-
čeva enota in GD Mele za darovane vence in cvetje ter izreče-
no sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vsi, ki so jo imeli radi

*Oj, zemlja širna, zemlja lepa,
ti vsa bila si moja last,
zdaj ozka kletka me zaklepa,
ko ujela sem se v nesrečno past.*

(S. Gregorčič)

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustila
naša dobra žena, mama, tašča in
stara mama

Terezija Andrejč

roj. Flisar
iz Gradišča 66 a

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem
in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani,
darovali vence in cvetje, izrekli sožalje, darovali za dobrodelne
namene ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo družinam Černjavič, Berke, Vinkovič,
Sapač, Lemen in Daci Hojs-Hočevar ter dr. Magdiču za dolgo-
letno zdravljenje, lovski družini Tišina, Muri M. Sobota, g. se-
niorju Novaku za pogrebni obred, govorniku KS Evgeniu Fle-
garju za ganljive besede slovesa, pevcem za odpeto žalostinke
in GD Gradišče.

Vsem še enkrat — iskrena hvala.

Gradišče, 1. 6. 1991

Žalujoči: mož Janez, hčerka Darinka z možem Stankom,
vnukinja Violeta in drugi, ki so jo imeli radi

Dan šole

Ob koncu šolskega leta se na številnih osemletkah odloča, da za kakšen dan odprejo svoja vrata in pokažejo, kaj so naredili med šolskim letom. Dan šole na osnovni šoli Daneta Šumenjaka v Murski Soboti so zapolnile številne aktivnosti, od kulturnega programa v kinodvorani, gledališke predstave v telovadnici šole, športnih tekmovanj, radijske oddaje v živo. To sem jaz pa vse do razstave tehničnih dosežkov z vseh tekmovanj, ki so se jih udeležili učenci. Le-teh ni bilo malo, saj so se učenci udeležili številnih republiških tekmovanj, tako tehniki, naravoslovci, zgodovinarji, likovniki, dopisniki, matematiki, veselošolci, športniki, tekmovali pa so tudi pri tujih jeziki in v računalništvu.

Prva soboška osemletka je tudi ena redkih v Sloveniji, ki je letos uvedla nekatere novosti. Gre predvsem za dva eksperimentalna projekta: tri ocenjevalna obdobja in integriran pouk v prvem razredu. Kaj o teh novostih meni ravnatelj šole Jože Brumen? »Povedati moram, da sta oba projekta lepo uspela. Kar se tiče ocenjevalnih obdobj, se mi zdi, da je pomembno, da pri nas ni bilo opaziti živčnosti in napetosti pred ocenjevalnimi konferencami. Učenci so imeli čas za popravilne ocen, ne mislim le negativnih, ampak tudi izboljšati uspeh, morda iz dobre v prav dobro ali odlično oceno. Tudi z integriranim poukom smo lahko zadovoljni, saj so bili zadovoljni tako učenci kot njihovi starši. Morda je zamudil le Republiški zavod za šolstvo, ki bi moral nekoliko prej poslati navodila za opisno ocenjevanje teh otrok, ki ne bodo številčno ocenjeni, ampak bodo dobili pisne ocene.«

se

TRIJE ŽUPANI V ROGAŠOVCIH Veliko več kot tekmovalje

Trije župani (z leve proti desni) Willi Stacherl, Andrej Gerenčer in Karoly Bauer so si bili enotni, da so takšna srečanja veliko več kot tekmovalje med učenci.

V Rogošovcih je bilo minuli petek slovesno in živahno kot le malokdaj. Pri tamkajšnji osemletki so vihrale slovenske, avstrijske in madžarske zastave, ki so pozdravljale udeležence Srečanja šol treh dežel, katerega gostitelji so bili tokrat učenci in učitelji rogašovske osnovne šole. V goste pa je prišlo okrog 100 učencev iz Neuhaus, bližnjega kraja na Gradiščanskem v Avstriji, in Monostra (Szentgottharda) v Porabju na Madžarskem. Seveda so bili z njimi tudi njihovi pedagoški delavci: na srečanje pa so prišli tudi predsednik občinske skupščine Murska Sobota Andrej Gerenčer, predsednik mestnega sveta Monostra Karoly Bauer in župan občine Minihof-Liebau

Willi Stacherl. Vsi trije so spregovorili o pomenu tega srečanja in bili enotni, da je to veliko več kot tekmovalje med učenci, saj zbližuje mlade iz treh sosednjih dežel, jih sprijeteljuje in krepi medsebojno zaupanje.

Gostje so iz Rogoševca prav gotovo odnesli prijetne vtise, saj je bila prireditev dobro pripravljena. Poleg športnega tekmovanja so pripravili tudi skupno razstavo likovnih in tehničnih izdelkov, rogašovski mladi člani Rdečega križa pa so prikazali, kako so usposobljeni za pomoč ponesrečenecem.

Dogovorili so se tudi, da bo prihodnje Srečanje šol treh dežel v Neuhausu.

Jože GRAJ

V športu so si bili nasprotniki, sicer pa so se srečali tudi zato, da bi se bolje spoznali, si zaupali in postali prijatelji.

15. junija iščemo NAJ KMETIJO

Ocenjevalna komisija, ki smo jo imenovali v uredništvu Vestnika že konec aprila, bo začela s terenskim delom oziroma ocenjevanjem prijavljenih kmetij 15. junija. Člani so pripravili kriterije za ocenjevanje — vsak s svojega področja. Tako bomo ocenjevali urejenost parcele in dvorišča, stanovanjskega in gospodarskega poslopja, okolice in vrta, pozornost pa bomo tudi na način kmetovanja in varovanje narav-

nega (čistega) okolja.

V prvi skupini ocenjevalcev bodo Janko Slavič, Angelca Dokl, Stanka Dešnik in Stefan Dravec, v drugi pa Anton Slana, Jana Kovač, Ivanka Donko in Stefan Smej.

Obiskali bomo tele kmetije: Korošakovo (Okoslavci), Šantlovo (Biserjane), Brumnovo (Biserjane), Bečevo (Brezje), Tibautovo (Sovjaki), Tišlerjevo (Terbegovci), Slanovo (Bolehnečici), Vidičevo (Dragotinci), Ferenčovo (Žihlava), Langovo (Pertoča), Holsedlovo (Nuskova), Vučkovo (G. Bistrica), Skuhalo (Banovci 16), Kisilakovo (Bodonci), Pajzlarjevo (Sodišinci), Bertalančičovo (Sodišinci), Tivadarjevo (Mostje), J. Berdena (Babinci), G. Berdena (Babinci), Topolnikovo (Banovci), Cigutovo (Predanovci), Žitkovo (Mota) in Skuhalo M. (Banovci).

Če bodo v teh dneh prišle nove prijave ali če ne bomo utegnili oceniti vseh prijavljenih v enem dnevu, bomo z delom nadaljevali prihodnji teden. bbp

Spust po Muri bo 22. junija

V radgonskem gasilskem društvu deluje tudi sekcija potapljačev. Ta je zelo aktivna in organizira razne prireditve. Letos bodo na 22. junija že 6. zaporedaj pripravili spust potapljačev od Petanjec do Kroga. Tekmovanje je ekipno in organizator pričakuje na tem veliko udeležencev iz severovzhodne Slovenije.

F. Klemenčič

PROŠČENJE IN POSVETITEV VEŽICE — Na Dolnji Bistrici je bilo v nedeljo tradicionalno prošenje, ki je vsekakor velik vaški praznik. To je bila obenem tudi priložnost za posvetitev (odprtje) nove mrliške veže, ki jo so zgradili s samopriskom in prostovoljnim delom. Veža je lepo urejena, oskrbnik vseh treh bistriških pokopališč, Stanislav Lebar, pa ima na voljo tudi pogrebno opremo.

Vrelec obnavljajo — Vrelec v središču zdraviliškega naselja v Radencih je prav gotovo ena največjih zanimivosti tega starega zdraviliškega kraja, znanega po mineralni vodi z zaščitnim znakom treh src. V začetku junija so ga delavci gornjeradganskega Reflexa začeli obnavljati. Brez lesenega ograjja in z novo bakreno streho bo za številne izletnike in zdraviliške goste še zanimivejši. bb

Autobusna postaja v Murski Soboti je postala premajhna za potrebe prometa, ki se je v zadnjih letih zelo razširil. Ker pa ta del mesta še ni urbanistično urejen, se je Avtobusni promet Murska Sobota odločil začasno urediti avtobusno postajo z namenom, da bi izboljšali funkcionalnost, prometno varnost in informiranost potnikov.

Foto: F. Maučec

Obiščite TEKMO V MOTOKROSU

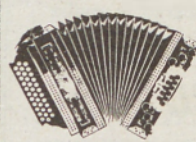
za državno in republiško prvenstvo v razredih 80 in 500 ccm ter podmladka (pionirjev), v nedeljo 16. junija, ob 12.30 na progi za motokros na Janževem Vrhu.

Vabi mototuring klub Radenci!

Turistično društvo BRANEK iz Branoslavca in MURSKI VAL

prirejata

v nedeljo, 16. junija, ob 14.00 pri Gajševskem jezeru

območno srečanje

SODELUJEJO:

ZLATA HARMONIKA LJUBEČNE 91

- harmonikarji
- ansambel LOJZETA SLAKA
- skupina PREROD

Za zabavo, jedačo in pijačo je poskrbljeno do poznih večernih ur.

POKROVITELJI:

V primeru slabega vremena, bo prireditev v dvorani GD Branoslavci.

Skupina 317 članov aktiva krvodajalcev STT Trbovlje, kjer je zaposlenih 1100 delavcev, je bila te dni v Murski Soboti. Aktiv deluje že 19 let, vodi pa ga predsednik Mirko Kuharič, ki je dal kri že 86-krat. Sodelujejo tudi pri drugih humanitarnih akcijah.

Kvalifikacijski turnir v Radencih

V soboto, 15., in nedeljo, 16. junija 1991 bo v Radencih kvalifikacijski teniški turnir za 1. vseslovenski amaterski pokal nerangiranih igralcev. Pokrovitelj turnirja je Radenska, ki bo za udeležence poskrbel s pijačo — mineralno vodo Miral. Poskrbeli pa bodo še za dodatno zabavno rekreacijsko ponudbo v okviru akcije Razgibajmo življenje, v nedeljo zvečer pa bo tudi nastopil Moped show kvartet. Kvalifikacijski turnirji potekajo v osemih krajih. Med udeleženci pa bodo izžrebali dobitnika osebnega avtomobila Chrysler.

MURSKA SOBOTA, Ciril-Metodova ulica 50, tel. 22 219, 22 809, 21 136, telefax: 21 136

MURSKA SOBOTA, Kidričeva 33 a

Trudimo se, da vam postrežemo modna oblačila po vašem okusu. Ugodno obročno odplačilo.

BAKOVCI, Vrtna ul. 8

Obiščite trgovino BIM v Bakovcih!

Vzemite si čas, pobrskajte po policah, ne bo vam žal!
● Ugodne cene!
● Obročno odplačilo!

Dnevi Bima v Ciril-Metodovi ulici v Murski Soboti! Velika razprodaja do 18. junija!